

Prezes Rady Ministrów

Mateusz Morawiecki

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-128-23
UD8

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Klimatu i Środowiska.

Z poważaniem
Mateusz Morawiecki
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) miejskim planie adaptacji – rozumie się przez to dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu;”;

2) w art. 14 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz miejskich planów adaptacji.”;

3) w tytule I w dziale III po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a. 1. Dla miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej sporządza się miejski plan adaptacji.

2. Rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejskiego planu adaptacji.

3. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, rada gminy podejmuje z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza albo prezydenta miasta.

4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, po podjęciu przez radę gminy uchwały, o której mowa w ust. 2, sporządza projekt miejskiego planu adaptacji w

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz ustawę z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506, 1688, 1719, 1762, 1890, 1963 i 2029.

celu realizacji polityki ochrony środowiska, w szczególności wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, oraz realizacji celów zawartych w strategiach rozwoju, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz planach, o których mowa w art. 315 pkt 1–3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029).

5. Miejski plan adaptacji zawiera co najmniej:

- 1) część analityczną, w tym:
  - a) analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych oraz ich pochodnych,
  - b) scenariusze zmian klimatu,
  - c) opis głównych zagrożeń klimatycznych dla miasta wynikających z analizy i scenariuszy, o których mowa w lit. a oraz b,
  - d) ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu,
  - e) ocenę potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu,
  - f) analizę podatności miasta na zmiany klimatu,
  - g) analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian;
- 2) zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzną zawierającą przedstawienie wyników analiz, o których mowa w pkt 1 lit. a, f oraz g;
- 3) część programową, w tym:
  - a) szczegółowe cele planu, określone na podstawie pkt 1 i 2, wraz z ich miernikami,
  - b) działania adaptacyjne do zmian klimatu, określone na podstawie pkt 1 i 2, w tym opis, wskaźniki oraz harmonogram rzeczowo-finansowy tych działań,
  - c) wskazanie podmiotów i organów biorących udział w opracowaniu planu oraz sposobach ich włączenia w opracowanie tego planu;
- 4) sposób wdrażania planu, w tym:
  - a) wskazanie podmiotów i organów odpowiedzialnych za wdrożenie działań adaptacyjnych do zmian klimatu,
  - b) monitorowanie wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem wskaźników, o których mowa w pkt 3 lit. b;
- 5) wnioski i rekomendacje sporządzone na podstawie pkt 3.

6. Miejski plan adaptacji jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

7. Miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego.

8. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut, uchwałę w sprawie przyjęcia miejskiego planu adaptacji wraz z tym planem w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały.

9. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, monitoruje wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. b, przez podmioty i organy, o których mowa w ust. 5 pkt 4 lit. a.

10. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w ust. 9, i przedstawia je radzie gminy.

11. Sprawozdanie z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, zawiera w szczególności następujące informacje:

- 1) dane dotyczące miasta, dla którego jest sporządzane sprawozdanie;
- 2) o osiągniętych miernikach, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. a;
- 3) o działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. b.

12. Sprawozdanie z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, sporządza się zgodnie ze wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 18.

13. Po przedstawieniu sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, radzie gminy burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, przekazuje je Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut.

14. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji.

15. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jest to niezbędne do poznania potrzeb, zebrania stanowisk i pomysłów interesariuszy oraz ich oceny tych stanowisk i pomysłów lub rozwijania dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki adaptacyjnej, może wymagać od

interesariuszy uczestniczących w postępowaniu, o którym mowa w ust. 14, podania imienia i nazwiska albo nazwy, adresu zamieszkania lub siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile interesariusz ją posiada.

16. Instytut Ochrony Środowiska weryfikuje i analizuje sprawozdania z monitorowania, o których mowa w ust. 10, oraz sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku sprawozdawczego ministrowi właściwemu do spraw klimatu podsumowanie tych sprawozdań.

17. Zadania Instytutu Ochrony Środowiska, o których mowa w ust. 16, są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach celu określonego w art. 400a ust. 1 pkt 16.

18. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, oraz szczegółowy sposób przekazywania tego sprawozdania, mając na uwadze potrzebę ujednoczenia zakresu informacji przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast, o których mowa w ust. 1, oraz sprawnego przekazywania tych informacji Instytutowi Ochrony Środowiska.

19. Miejski plan adaptacji aktualizuje się, uwzględniając sprawozdania z monitorowania, o których mowa w ust. 10, nie rzadziej niż raz na 6 lat.

20. Przepisy dotyczące miejskiego planu adaptacji, o których mowa w ust. 2–8, stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji.”;

4) w art. 71 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gminy, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się wnioski i rekomendacje, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5.”;

5) w art. 72 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wymagania, o których mowa w ust. 1–3, określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, a dla miast, które posiadają miejskie plany adaptacji – także na podstawie wniosków i rekomendacji, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5.”;

6) w art. 88 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje Instytut Ochrony Środowiska.”;

7) w art. 91 ust. 9c otrzymuje brzmienie:

„9c. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.”;

8) w art. 400h w ust. 1 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w przypadku pożyczki lub dotacji z wojewódzkiego funduszu – 1% przychodów uzyskanych przez ten fundusz w roku poprzednim.”;

9) w art. 403:

a) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy lub budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych lub jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

5. Rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące:

- 1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania;
- 2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Rada gminy albo rada powiatu w uchwale, o której mowa w ust. 5, może określić:

- 1) kategorie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji;

- 2) dodatkowe kryteria lub warunki, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegające się o udzielenie dotacji, w tym kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w umowie zawartej przez gminę albo powiat z Narodowym Funduszem albo wojewódzkim funduszem, w ramach której gmina albo powiat otrzymuje dotację, o której mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2;
  - 3) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów lub warunków, o których mowa w pkt 2.
5b. W przypadku gdy uchwała, o której mowa w ust. 5, określa kryteria lub warunki, o których mowa w ust. 5a pkt 2, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy albo budżetu powiatu, przepisy art. 411 ust. 10g–10r i 10sa stosuje się odpowiednio.”,
  - c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, następuje na podstawie umowy zawartej z podmiotem niezaliczonym do sektora finansów publicznych albo jednostką, o których mowa w ust. 4. W przypadku gdy dotacja celowa stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.”;
- 10) w art. 411:
- a) ust. 10l otrzymuje brzmienie:
„10l. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego stosuje się przepisy art. 5 ust. 8–9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym:
    - 1) ilekroć w tych przepisach jest mowa o:
      - a) rodzinie – rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j,
      - b) gospodarstwie rolnym – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333 oraz z 2023 r. poz. 1450);
    - 2) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w:
      - a) przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w

przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia danego roku do dnia ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego,

- b) ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia następującego po dniu ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w lit. a, wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego do dnia 31 grudnia danego roku.”,

- b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. Wojewódzkie fundusze – w zakresie, w jakim są zaangażowane w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z realizacją tej inwestycji:

- 1) Narodowemu Funduszowi jako ostatecznemu odbiorcy wsparcia w rozumieniu art. 141a pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostce wspierającej plan rozwojowy w rozumieniu art. 141a pkt 4 tej ustawy – na jego żądanie,
  - 2) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi do spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu i Prokuraturze Europejskiej – na ich żądanie
- w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz

Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.³⁾).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. W ramach środków wydatkowanych na realizację budżetu obywatelskiego wyodrębnia się pulę przeznaczoną na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja ma prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych.”;

2) w art. 10e w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;”;

3) w art. 10f w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa.”;

4) w art. 10g w ust. 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa obszaru objętego strategią albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 29:

a) w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m³ i nie większej niż 15 m³;”;

b) w ust. 2 w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 34 w brzmieniu:

---

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197 oraz Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2023, str. 1.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 553, 967, 1506, 1597, 1681, 1688, 1762, 1890, 1963 i 2029.

„34) zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub roztopowe o pojemności nie większej niż 5 m³.”;

2) w art. 43 ust. 1aa otrzymuje brzmienie:

„1aa. Obowiązkowi geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, o której mowa w ust. 1, podlegają budynki, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 16 lit. b, stacje ładowania, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 25, oraz obiekty budowlane, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 6a i ust. 2 pkt 34.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572 i 1688) w art. 11 w ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) tworzenie warunków do prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wymagania ochrony środowiska, w tym:

- a) gospodarowania wodami,
- b) ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- c) ochrony złóż kopalin,
- d) zmniejszania podatności na zmiany klimatu;”;

2) w art. 13b po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) wnioski i rekomendacje zawarte w miejskim planie adaptacji;”;

3) w art. 39 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, które zmniejszają podatność regionu na zmiany klimatu;”;

4) w art. 52 w ust. 2 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) określenie charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji oraz dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko, w tym jej podatność na zmiany klimatu;”;

5) w art. 54 w ust. 1 pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1506, 1597, 1688, 1890 i 2029.

„b) ochrony środowiska, w tym podatność na zmiany klimatu, ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ”.

Art. 6. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) w art. 78 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachować istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni tego terenu zieleni.

3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmocnić funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej wegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni tego terenu miała powierzchnia biologicznie czynna.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846 i 1681) po art. 3a dodaje się art. 3b w brzmieniu:

„Art. 3b. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, spełnia wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.

2. Minister właściwy do spraw energii oraz minister właściwy do spraw klimatu określą, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 i 1273) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.”;

2) w art. 24g ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Środki Funduszu przeznacza się na:

- 1) wzmocnienie zdolności inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację, w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i jednoczesnym nieograniczaniu potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym na:
  - a) wsparcie projektów inwestycyjnych,
  - b) zapewnienie zdolności instytucjonalnej jednostek samorządu terytorialnego do realizowania projektów,
  - c) zintegrowanie z procedurami planowania przestrzennego,
  - d) zapewnienie partycypacji społecznej przez organizację konsultacji;
- 2) wdrażanie projektów lub inwestycji wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej lub polityki miejskiej;
- 3) realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju;
- 4) realizację zadań polegających na rozwoju społeczności lokalnych lub wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 2 w pkt 23:

a) w lit. a dodaje się tiret siódme w brzmieniu:

„– miejskich planów adaptacji,”

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906 i 2029.

- b) po lit. eb dodaje się lit. ec i ed w brzmieniu:
  - „ec) miejskich planach adaptacji,
  - ed) sprawozdaniach z monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 10 tej ustawy;”;
- 2) w art. 25 w ust. 1 w pkt 8 w lit. a po tiret drugim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się tiret trzecie i czwarte w brzmieniu:
  - „– miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy,
  - sprawozdania z monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 10 tej ustawy;”;
- 3) w art. 62 w ust. 1:
  - a) w pkt 1:
    - po lit. ca dodaje się lit. cb w brzmieniu:
      - „cb) klimat;”,
    - lit. d otrzymuje brzmienie:
      - „d) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a–cb;”,
  - b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
    - „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”;
- 4) w art. 63 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e wyrazy „ze zmianą klimatu” zastępuje się wyrazami „ze zmianami klimatu”;
- 5) w art. 66 w ust. 1:
  - a) w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie:
    - „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące analizę podatności na zmiany klimatu, uwzględniającą narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”,
  - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
    - „6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i katastrofy naturalnej i budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie i odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także

możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.

Art. 10. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1c w lit. a po tiret pierwszym dodaje się tiret w brzmieniu:
„– rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 20, z późn. zm.⁷⁾);”;
- 2) w art. 11b ust. 11 otrzymuje brzmienie:
„11. Współfinansowanie ze środków Funduszu wynosi nie więcej niż 90% kosztów realizacji porozumienia, o którym mowa w art. 11c ust. 1.”;
- 3) w art. 11c:
  - a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których suma stanowi 10% kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 – więcej niż 10% kosztów realizacji porozumienia.”;
  - b) w ust. 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) koszty realizacji porozumienia, wraz z ich uzasadnieniem, na podstawie liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w pkt 2, przy czym średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym, a w przypadku budynku mieszkalnego jednorodzinnego o dwóch lokalach – w jednym lokalu, nie może przekroczyć kwoty 106 000 zł;”;
- 4) w art. 11d:

---

⁷⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 38 z 15.02.2017, str. 1.

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 3 i 4,
  - b) w ust. 1b wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
  - c) ust. 2b otrzymuje brzmienie:
    - „2b. W przypadku realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego na podstawie ust. 2a nie stosuje się przepisów ust. 1–2 i 5–12, art. 11e i art. 11f.”,
  - d) w ust. 7 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
  - e) w ust. 7e:
    - we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
    - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
      - „1) przeprowadzić wywiad środowiskowy, o którym mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);”,
  - f) w ust. 8a w pkt 2 wyrazy „oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
  - g) ust. 13 otrzymuje brzmienie:
    - „13. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, sporządza się zgodnie ze wzorem udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.”;
- 5) w art. 11f:
- a) w ust. 6 wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”,
  - b) w ust. 7 w pkt 2 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”.

Art. 11. W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „31 stycznia” zastępuje się wyrazami „28 lutego”;
- 2) w art. 9:

- a) w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”,
- b) w ust. 1b wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”,
- c) w ust. 1f wyrazy „12 miesięcy” zastępuje się wyrazami „6 miesięcy”,
- d) w ust. 5:
  - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) dotyczą kolejnych 6 lat kalendarzowych kończących się cyfrą 0 albo cyfrą 5, następujących po roku, w którym są sporządzane prognozy;”,
  - uchyla się pkt 2,
  - pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
    - „3) informacje i dane podaje się na podstawie danych dla roku odniesienia, gromadzonych na potrzeby statystyki publicznej, a w razie braku takich danych – na podstawie innych posiadanych danych dla tego roku, ze wskazaniem ich źródła, gdzie rokiem odniesienia jest rok rozpoczynający się 3 lata przed rokiem, w którym są sporządzane prognozy;
    - 4) w uzasadnionych przypadkach dla poszczególnych informacji i danych można przyjąć za rok odniesienia inny reprezentatywny rok niż rok, o którym mowa w pkt 3, dla którego są dostępne te informacje i dane, pod warunkiem zamieszczenia w prognozach informacji o roku, którego one dotyczą, oraz powodu ich wykorzystania.”,
- e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
  - „5a. Krajowy ośrodek w okresie od 18 do 22 miesięcy od dnia sporządzenia prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, przeprowadza ocenę dotyczącą zasadności sporządzenia aktualizacji tych prognoz i w razie potrzeby sporządzenia aktualizacji wskazuje jej zakres, biorąc pod uwagę w szczególności:
    - 1) zmiany mające wpływ na poziomy aktywności, które zaszły w okresie 18 miesięcy od dnia sporządzenia ostatnich prognoz, w obszarze:
      - a) krajowych lub sektorowych polityk i strategii gospodarczych,
      - b) krajowych przepisów prawa dotyczących poszczególnych sektorów gospodarki, o których mowa w ust. 1;
    - 2) udział aktywności, której poziom uległ zmianie, w całkowitej wielkości emisji.”,
- f) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Krajowy ośrodek sporządza aktualizację prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, w terminie 2 lat od dnia ich sporządzenia, jeżeli ocena, o której mowa w ust. 5a, wykazała zasadność sporządzenia aktualizacji. Aktualizacja prognoz jest sporządzana na podstawie tej oceny.”,

g) uchyla się ust. 7,

h) w ust. 8 wyrazy „1c–1e” zastępuje się wyrazami „1c–1f”,

i) uchyla się ust. 9;

3) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prognozy wielkości emisji i pochłaniania obejmują okres 30 lat i są aktualizowane po upływie 4 lat.”;

4) w art. 16b:

a) ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12. W przypadku gdy:

1) z inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, wynika, że przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty, oraz

2) do upływu terminu, o którym mowa w ust. 10, pozostaje więcej niż 24 miesiące – dokonuje się aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza w zakresie wariantów strategicznych, o których mowa w ust. 3 pkt 2, oraz środków i strategii, o których mowa w ust. 3 pkt 4.

13. Aktualizacja, o której mowa w ust. 12, dotyczy dodatkowych działań i środków, które zostały lub zostaną podjęte w celu zmniejszenia poziomu emisji substancji zgodnie z przyjętą ścieżką redukcji emisji spośród ścieżek redukcji emisji, o których mowa w art. 16c.”,

b) ust. 15 i 16 otrzymują brzmienie:

„15. Aktualizacji, o której mowa w ust. 12, dokonuje się w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania Komisji Europejskiej inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1.

16. Do aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1, 2 i 4–9, przy czym do aktualizacji, o której mowa w ust. 12, nie stosuje się ust. 4.”;

5) w art. 16d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw klimatu informuje właściwych ministrów w zakresie ich właściwości, że zgodnie z inwentaryzacją emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognozami wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375) w art. 36 w ust. 1 pkt 1–10 otrzymują brzmienie:

- „1) 2022 r. – 0,000 mln zł;
- 2) 2023 r. – 0,962 mln zł;
- 3) 2024 r. – 7,093 mln zł;
- 4) 2025 r. – 7,100 mln zł;
- 5) 2026 r. – 10,310 mln zł;
- 6) 2027 r. – 14,150 mln zł;
- 7) 2028 r. – 18,879 mln zł;
- 8) 2029 r. – 6,280 mln zł;
- 9) 2030 r. – 6,300 mln zł;
- 10) 2031 r. – 6,300 mln zł.”.

Art. 13. Miastami, o których mowa w art. 18a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, są miasta, w których liczba mieszkańców, zgodnie z danymi statystycznymi w roku wejścia w życie niniejszej ustawy oraz na koniec każdego z 3 lat poprzedzających rok wejścia w życie niniejszej ustawy, jest równa 20 tysięcy lub większa.

Art. 14. Uchwalenie miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, następuje w terminie do 30 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu.

Art. 15. 1. Dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, uznaje się za miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1.

2. Informację o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, za miejski plan adaptacji właściwy burmistrz albo prezydent miasta zamieszcza

w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu gminy, w terminie 14 dni od uznania, o którym mowa w ust. 1, oraz przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia.

3. Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o których mowa w ust. 1, zachowują ważność i mogą być zmieniane, w tym aktualizowane, zgodnie z art. 18a ust. 19 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 16. 1. Sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się dla dokumentów, o których mowa w art. 15, w zakresie wynikającym z tych dokumentów.

2. Dla dokumentów, o których mowa w art. 15, pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się i przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska za okres od dnia uznania miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia sprawozdania, w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r.

Art. 17. 1. Pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się za okres od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia sprawozdania, w terminie do dnia 30 czerwca.

2. W przypadku gdy termin sporządzenia pierwszego sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, przypada na rok nieparzysty – sprawozdanie to przekazuje się Instytutowi Ochrony Środowiska w roku parzystym następującym po tym roku w terminie do dnia 30 czerwca.

Art. 18. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy art. 91 ust. 9c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 19. Do wniosków, o których mowa w art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, złożonych i niezatwierdzonych uchwałą rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stosuje się art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 20. 1. Uchwały rady gminy albo rady powiatu podjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1

w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do uchwał, o których mowa w ust. 1, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 21. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, podmiotom, o których mowa w art. 411 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, na ich żądanie, w celu, o którym mowa w tym przepisie, niezbędne dane osobowe osób fizycznych pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. i przetwarzane w związku z zaangażowaniem tych funduszy w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 i 1273).

Art. 22. Dotychczas wyodrębnione w budżetach obywatelskich pule przeznaczone na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja prowadzi do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych, uznaje się za pulę, o której mowa w art. 5a ust. 6a ustawy zmienianej w art. 2.

Art. 23. Do spraw uregulowanych ustawą zmienianą w art. 3, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 24. 1. Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

3. Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 26. Do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 27. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu dotychczasowym i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 28. 1. Do porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5. Strony tych porozumień dostosują je do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do umów, o których mowa w art. 11c ust. 1b ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5.

3. Do wniosków, o których mowa w art. 11c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wzywa wnioskodawcę do dostosowania wniosku do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, o czym poucza wnioskodawcę.

4. Do wniosków, o których mowa w art. 11d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Do umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 29. 1. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami po raz pierwszy sporządza prognozy zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 30 czerwca 2026 r.

2. Informacje i dane, o których mowa w art. 9 ust. 1c i 1d ustawy zmienianej w art. 11, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, właściwi ministrowie w zakresie swojej właściwości przekazują po raz pierwszy Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami do dnia 31 grudnia 2025 r.

3. Terminy sporządzania prognoz zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, liczy się od dnia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 30. 1. Pierwszą aktualizację prognoz zmian aktywności, o której mowa w art. 9 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami sporządza do dnia 30 czerwca 2025 r., jeżeli ocena, o której mowa w art. 9 ust. 5a tej ustawy, wykaże taką zasadność.

2. Informacje i dane niezbędne do sporządzenia aktualizacji, o której mowa w ust. 1, oraz oceny, o której mowa w art. 9 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 11, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, właściwi ministrowie w zakresie swojej właściwości przekazują Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami do dnia 31 grudnia 2024 r.

3. Ocenę, o której mowa w art. 9 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 11, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się w okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 30 kwietnia 2025 r.

Art. 31. Przepis art. 5a ust. 6a ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się po raz pierwszy do konsultacji społecznych prowadzonych w gminach w ramach budżetów obywatelskich na rok

2024, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zakończono etapu zgłaszania projektów budżetów obywatelskich na ten rok.

Art. 32. 1. W latach 2023–2032 maksymalny limit wydatków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy wynosi 2 013 tys. zł, w tym w:

- 1) 2023 r. – 0 tys. zł;
- 2) 2024 r. – 200 tys. zł;
- 3) 2025 r. – 50 tys. zł;
- 4) 2026 r. – 320 tys. zł;
- 5) 2027 r. – 50 tys. zł;
- 6) 2028 r. – 431 tys. zł;
- 7) 2029 r. – 50 tys. zł;
- 8) 2030 r. – 431 tys. zł;
- 9) 2031 r. – 50 tys. zł;
- 10) 2032 r. – 431 tys. zł.

2. Organem monitorującym wykorzystanie limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz wdrażającym mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw klimatu.

3. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

Art. 33. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 14, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.

UZASADNIENIE

I. WPROWADZENIE

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw wprowadza zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o samorządzie gminnym”,
- 2) ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo budowlane”;
- 3) ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o samorządzie województwa”,
- 4) ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą „Poś”,
- 5) ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”,
- 6) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”,
- 7) ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw”,
- 8) ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”,
- 9) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą oos”,
- 10) ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496), zwanej dalej „ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków”,
- 11) ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673), zwanej dalej „USZE”,
- 12) ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz.U. poz. 2375).

Projekt wprowadzając zmiany we wskazanych ustawach ma na celu wsparcie przedsięwzięć prośrodowiskowych prowadzonych zarówno na szczeblu centralnym jak i samorządowym, w szczególności mając na uwadze działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu, poprawy jakości powietrza oraz usprawnienia systemu zarządzania emisjami. Ustawa wpisuje się w realizację priorytetów ogłoszonych przez Prezesa Rady Ministrów do realizacji przez Rząd RP w obecnej kadencji.

Ograniczenie skutków pogłębiających się zmian klimatu w miastach ma bezpośredni wpływ nie tylko na życie obywateli, ale także dynamiczny rozwój gospodarczy kraju oraz regionów. To samo odnosi się do prawa do oddychania czystym powietrzem. W tym celu zaproponowane zostały odpowiednie przepisy, które pozwolą na dalszą efektywną realizację przedsięwzięć mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu sektora mieszkalnictwa na stan powietrza oraz jeszcze efektywniejszą realizację narzędzi finansowych dedykowanych temu zadaniu.

Do zasadniczych celów ustawy należy m.in. wprowadzenie rozwiązań służących wzmocnieniu aspektów transformacji ekologicznej i klimatycznej miast. Projektowane rozwiązania wpisują się

w szerokie spektrum działań realizowanych przez Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju.

Miasta są obszarem, w którym koncentrują się współczesne wyzwania cywilizacyjne. Są również terenami najbardziej wrażliwymi na zmiany klimatu. Kryzys klimatyczny ma istotny wpływ zarówno na dynamikę rozwoju tkanki miejskiej, jak i jakość życia ich mieszkańców, stanowiących obecnie ok. 60% populacji Polski. Należy zatem dążyć do osiągnięcia neutralności klimatycznej miast oraz zwiększyć odporność miast na zachodzące zmiany klimatu.

Niniejszy pakiet zmian jest zgodny zarówno z krajowymi dokumentami strategicznymi: Polityką ekologiczną państwa 2030, Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Krajową Polityką Miejską 2030, jak również z inicjatywami unijnymi i międzynarodowymi w zakresie polityk miejskich, adaptacyjnych i mitygacyjnych, takimi jak: Nowa Karta Lipska – Transformacyjna siła miast na rzecz wspólnego dobra, Agenda Terytorialna UE 2030 czy Nowa Agenda Miejska ONZ.

Proponowany projekt stanowi jeden z rezultatów działań analitycznych podejmowanych w roku 2020 przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), w tym warsztatów miejskich prowadzonych z przedstawicielami samorządów miejskich, biznesu, think tanków, organizacji społecznych i obywatelskich, ekspertów, naukowców, architektów i urbanistów w ramach projektu „Miasto z Klimatem”. Miały one na celu zidentyfikowanie głównych problemów dotyczących szeroko rozumianych działań i polityki adaptacyjnej. W ich trakcie jednym z najczęściej podkreślanych problemów był niewystarczający stopień zaangażowania miast w opracowywanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu (MPA). Wskazywano, że MPA nie są osadzone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, a w części miast nie podejmuje się wystarczających działań adaptacyjnych pomimo stworzenia planów adaptacji do zmian klimatu.

Zasadne jest także stworzenie przestrzeni prawnej dla powiązania opracowania i wdrażania przez miasta planów adaptacji do zmian klimatu, a także powiązania tych planów z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym.

Aby rozwiązać przedstawione problemy, zdecydowano się na wprowadzenie zmian polegających na:

- wyodrębnieniu puli środków w budżecie obywatelskim, które mają zostać przeznaczone na projekty związane z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja ma prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych,
- doprecyzowaniu przygotowywanej przez samorząd województwa polityki rozwoju województwa o kontekst prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu,
- wprowadzeniu obowiązku opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu przez miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.,
- określeniu działań zmniejszających podatność na zmiany klimatu, a w szczególności rekomendacji i wniosków zawartych w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu, jako jednego z kluczowych elementów polityki przestrzennej,
- doprecyzowanie przepisów ustawy o oś dotyczących zakresu oraz elementów niezbędnych oceny oddziaływania na środowisko w obszarze dotyczącym analiz klimatycznych (wprowadzenie obowiązku wykonania analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu, obejmującej analizę narażenia oraz odporności przedsięwzięcia na zmiany klimatu, zgodnie z treścią dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zwanej dalej „dyrektywą o oś”, (Dz. Urz. UE 26 z 28.01.2012, str. 1, z późn. zm.).

Dodatkowo w toku uzgodnień międzyresortowych potwierdzono wcześniejsze ustalenia robocze

MKiŚ i Ministerstwa Infrastruktury w zakresie procedowanego projektu ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy (UD101) – ustalono zasadność rozszerzenia zakresu procedowanego projektu ustawy o element tzw. „specustawy suszowej” dotyczącej zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub wody roztopowe. Powyższe zmiany przyczynią się do usunięcia niejednoznaczności przepisów prawa, co pomoże wspierać działania z zakresu małej retencji, w tym wdrażanie Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Projekt ustawy wprowadza także dodatkowe mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć proekologicznych w miastach oraz na pozostałych obszarach kraju, w których są stwierdzone przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla substancji objętych systemem monitoringu jakości powietrza, nie tylko przez wydłużenie czasu na realizację działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza, ale także uatrakcyjnienie warunków realizacji Programu „Stop Smog” oraz Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, które są dedykowane dofinansowaniu m.in. wymiany urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączaniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej oraz kompleksowej termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy w tym zakresie, nastąpi usprawnienie realizacji przedsięwzięć w ramach Programu „Stop Smog” i Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, a co za tym idzie nastąpi nie tylko dalsza poprawa stanu powietrza, ale także ograniczenie wielkości emisji gazów cieplarnianych do powietrza.

Tym samym projekt ustawy zmienia również termin opracowania przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ustawy Poś. Ponadto projekt doprecyzowuje również sposób ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś.

Jednocześnie zmiany wprowadzane w ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków pozwolą na dostosowanie Programu „Stop Smog” do obecnych realiów ekonomicznych i urealnienie wydatków ponoszonych na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację przez gminy. Obecnie wskazany w ustawie średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinny nie pozwala w pełni na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych. Konieczne jest również zwiększenie współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy równoczesnym zmniejszeniu zaangażowania % gminy. Proponowane zmiany uwzględniają oczekiwania podmiotów realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne, które wyrażają zainteresowanie przystąpieniem do programu.

W celu usprawnienia funkcjonowania Programu „Stop Smog” zaplanowano również likwidację kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego, podobnie jak ma to miejsce w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”.

Wprowadzane są również zmiany w USZE, które mają na celu uporządkowanie ustawowych zadań wykonywanych przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE). Proponowane zmiany w zakresie terminów zadań wykonywanych przez KOBiZE pozwolą usprawnić jego pracę oraz pozwolą uelastyczyć wykonywanie rozległego zakresu realizowanych zadań ustawowych. Co z kolei pozwoli na wydłużenie okresu prac nad przygotowaniem dokumentów i raportów m.in. obejmujących swoim zakresem gazy cieplarniane i inne zanieczyszczenia powietrza. Dodatkowo zaproponowane zmiany stanowią doprecyzowanie przepisów. Ze względu, iż w obecnym brzmieniu USZE jest przewidziany jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia proponuje się doprecyzowanie przepisów tak, żeby w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – aktualizowane były jedynie strategie

i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie. Dokumenty te służą do monitorowania wyników prowadzonych działań na rzecz ograniczania zanieczyszczenia powietrza i zmniejszania emisji gazów cieplarnianych jak i zwiększania odporności ekosystemów także na terenach zurbanizowanych.

II. OBECNY STAN PRAWNY I SZCZEGÓŁOWE PRZEDSTAWIENIE ZMIAN

ART. 1 – ZMIANY W USTAWIE - PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Zmiana w art. 3

W art. 3 proponuje się dodanie nowego punktu, zawierającego definicję MPA. Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców zainicjowane zostało w 2017 r. przez Ministerstwo Środowiska w ramach projektu, którego głównym celem była ocena wrażliwości na zmiany klimatu 44 największych polskich miast i zaplanowanie działań adaptacyjnych, adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. Wzorem tych 44 miast niektóre mniejsze polskie miasta we własnym zakresie przystąpiły do opracowania planów adaptacji. Z szacunków MKiŚ wynika, że 132 miasta powyżej 20 tys. mieszkańców, we własnym zakresie, rozpoczęły prace nad opracowaniem MPA, w tym 102 miasta przyjęły go w drodze uchwały.

Zmiana art. 14 ust. 2 oraz dodanie art. 18a

Proponuje się uzupełnienie art. 14 ust. 2 o wskazanie MPA jako kolejnego narzędzia, za pomocą którego jest prowadzona polityka ochrony środowiska. Dodane zostaną także nowe regulacje – art. 18a, zgodnie z którymi burmistrz albo prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej 20 tys. sporządza MPA. Przyjęcie założenia, że opracowanie MPA będzie obligatoryjne dla miast liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców, wynika z potrzeby zwiększenia liczby mniejszych miast, które zwiększą swój potencjał adaptacji do zmian klimatu. Należy przyjąć, że miasto o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys., które będzie zobowiązane do opracowania MPA, to miasto, w którym liczba ludności zgodnie z danymi statystycznymi w dniu uchwalenia niniejszej ustawy oraz na koniec każdego z 3 lat poprzedzających rok uchwalenia niniejszej ustawy, jest równa lub większa niż 20 tysięcy.

MPA są instrumentami wspierającymi działania na rzecz zwiększenia odporności na zmiany klimatu, w tym zwiększanie retencji wody opadowej i roztopowej, rozwój zieleni oraz tzw. odbetonowanie przestrzeni miejskiej. W obecnym stanie prawnym nie uwzględnia się kwestii adaptacji do zmian klimatu i nie ma wymogu przygotowywania tych dokumentów.

Niewystarczające uwzględnienie kwestii środowiskowego wymiaru polityki miejskiej, w tym planowania działań adaptacyjnych w dokumentach strategicznych i planistycznych przygotowywanych przez miasta hamuje działania i programy podejmowane w ramach polityki krajowej. Mają one na celu przystosowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Uwzględnienie ich w polityce miasta będzie miało pozytywny wpływ na przestrzeń miast, ich odporność na zmiany klimatu oraz estetykę, a tym samym podniesie komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców.

W art. 18a ust. 5 określono zasadnicze części MPA. Część analityczna jest kluczowa dla opracowania celów planu, ponieważ w obiektywny sposób identyfikuje zagrożenia klimatyczne dla miasta, dokonuje oceny wrażliwości miasta na zmiany klimatu oraz określa potencjał adaptacyjny miasta, w tym materialnych i niematerialnych zasobów. Część analityczna jest zbudowana na podstawie analizy informacji zawartych w dokumentach planistycznych i strategicznych miasta, danych meteorologicznych i hydrologicznych, danych statystycznych i przestrzennych oraz ocen przeprowadzonych przez ekspertów we współpracy z przedstawicielami miasta. Kluczowe jest również przeprowadzenie analizy podatności miasta na zmiany klimatu, która powinna obejmować, stopień, w jakim miasto nie jest zdolne do poradzenia sobie z negatywnymi skutkami zmian klimatu.

Kolejnym istotnym elementem części analitycznej jest obligatoryjne przeprowadzenie analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian w oparciu o scenariusze zmian klimatu, ustalając zagrożenie dla miasta wynikające z przewidywanych zmian klimatu oraz potencjalnych skutków wystąpienia tych zjawisk klimatycznych w przestrzeni miasta. Analizy wskazane powyżej mogą być wykonane na podstawie bezpłatnych dostępnych danych gromadzonych przez służbę meteorologiczną i hydrologiczną (dane publiczne Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego), danych statystyki publicznej, a także danych i informacji z zakresu planowania przestrzennego, które są w posiadaniu jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ) udostępnia na stronie [www.projektu KLIMADA2.0](http://www.projektu.klimada2.0) opracowane dla poszczególnych powiatów scenariusze klimatyczne dla każdej dekady do roku 2100 oraz analiza ryzyka, które mogą być wykorzystane przez samorządy w opracowaniu miejskich planów adaptacji. Dodatkowo IOŚ udostępnia inne informacje i dane pomocne w opracowaniu miejskiego planu adaptacji.

Kolejną wymaganą częścią planu jest zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzna zawierająca przedstawienie wyników analiz z części analitycznej, co jest istotne z punktu widzenia przestrzennego zobrazowania szans i zagrożeń miasta. Same wartości mierników tradycyjnych nie zawsze pozwalają na wyodrębnienie części przestrzeni miasta, które są szansą albo zagrożeniem w kontekście działań adaptacyjnych do zmian klimatu. Obrazowanie kartograficzne jest aktualnie nowoczesnym, dostępnym i pożądanym sposobem obrazowania danych.

W części programowej zobowiązano miasta do określenia szczegółowych celów planu wraz z miernikami, ale co ważne na podstawie części analitycznej oraz graficznej. Ponadto w tej części zostaną określone działania adaptacyjne, w tym opis, wskaźniki oraz harmonogram rzeczowo-finansowy tych działań, a także wskazane podmioty i organy biorące udział w opracowaniu planu oraz sposoby ich włączenia w opracowanie tego planu. Część programowa, łącznie z określonymi w kolejnym punkcie sposobem wdrażania miejskiego planu adaptacji, są kluczowe dla systemu monitorowania i sprawozdawczości tego planu. Na podstawie informacji zawartych w części programowej sporządzane są wnioski i rekomendacje.

Katalog tych części pozostaje katalogiem otwartym, wymieniając jedynie najważniejsze i obowiązkowe elementy, które decydują o jakości opracowywanego planu adaptacji dla miasta. Analizując indywidualne działania miast na rzecz adaptacji do zmian klimatu można zaobserwować, że niektóre z nich podejmują dodatkowe, niestandardowe działania – tym samym nie jest możliwe enumeratywne wymienienie wszystkich elementów, które potencjalnie mogłyby stać się częścią planu adaptacji. Przy opracowaniu MPA miasta mogą korzystać z „Podręcznika adaptacji dla miast - wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”, w którym określono metodologię sporządzania MPA. Podręcznik w roku 2023 został zaktualizowany. Ponadto w ramach projektu KLIMADA 2.0 IOŚ przeprowadzi dla samorządów cykl nieodpłatnych szkoleń z zakresu przygotowywania planów adaptacji.

W art. 14 projektu ustawy założono, że rada miasta uchwali miejskie plany adaptacji do zmian klimatu w terminie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie tego przepisu, czyli do dnia 2 stycznia 2027 r.

W nowej perspektywie finansowej UE miasta będą mogły sięgnąć po środki na opracowanie i realizację MPA. Opracowywanie przez miasta miejskich planów adaptacji będzie miało wsparcie finansowe. Zaproponowana w przedmiotowym projekcie ustawy zmiana w ustawie Poś uzasadnia aplikowanie o środki na ten cel.

W art. 18a ust. 15 określono zakres danych osobowych, które burmistrz albo prezydent miasta może wymagać od interesariuszy uczestniczących w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji: podania imienia i nazwiska albo nazwy, adresu zamieszkania lub siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile interesariusz taką posiada.

Burmistrz albo prezydent miasta będzie zobowiązany ustawowo do monitorowania wdrażania działań

adaptacyjnych zawartych w uchwalonym MPA, a co 2 lata od dnia przyjęcia planu będzie sporządzał sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu i przekazywał je IOŚ w terminie do 30 czerwca roku następującego po okresie, którego dotyczy za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez Instytut Ochrony Środowiska. Zakres sprawozdań z monitorowania został określony w art. 18a ust. 11, natomiast wzór formularza oraz szczegółowy sposób przekazywania zostaną określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 18. Na podstawie sprawozdań z monitorowania burmistrz albo prezydent miasta będzie aktualizował miejski plan adaptacji nie rzadziej niż raz na 6 lat. Do zadań IOŚ będą należały weryfikacja i analiza sprawozdań oraz sporządzanie i przekazanie do końca listopada roku sprawozdawczego podsumowania z tych sprawozdań do MKiŚ. IOŚ został wskazany jako jednostka koordynująca monitorowanie z uwagi na posiadane doświadczenie związane np. z realizacją projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0 i projektu MPA44 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, z rolą lidera konsorcjum realizowanego systemu doradztwa strategicznego dla miast w ramach projektu Miasto z Klimatem, czy też z uruchomieniem i rozbudową Bazy Danych o Odpadach. Zadania IOŚ zostaną sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Narodowym Funduszem”.

MPA nie będą aktami prawa miejscowego.

Zmiana wymaga regulacji przejściowych. Proponuje się (art. 13–17 projektu ustawy), by uchwalenie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nastąpiło w terminie do 30 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 14 projektu, czyli do 2 stycznia 2027 r. Natomiast dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, zostaną uznane za miejskie plany adaptacji do zmian klimatu w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś.

Zmiana art. 71 i 72

W projekcie odniesiono się również do kwestii niewystarczającego uwzględnienia polityk adaptacyjnych w tworzeniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, miejskich planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin. Dokumenty te są podstawowymi źródłami kreującymi politykę rozwoju oraz planistyczną gmin. Istotne jest by strategia jako dokument określający ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, również wykazywał zgodność z planem adaptacji i tłumaczył wyrażone w tymże planie postulaty na język określonych wytycznych do zastosowania w ramach realizacji polityki przestrzennej.

Mając na względzie wagę zagrożeń, jakie dla funkcjonowania miast niosą ze sobą zmiany klimatu, proponujemy zastosowanie bardziej wymagających regulacji dotyczących respektowania celów określonych w miejskich planach adaptacji. Zaproponowane rozwiązanie określa działania zmniejszające podatność na zmiany klimatu, a w szczególności rekomendacje i wnioski zawarte w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu jako jeden z kluczowych elementów polityki gminnej. Oznacza to, że ustalenia lub rekomendacje określone w strategiach, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie mogą być sprzeczne z celami wyznaczonymi w miejskim planie adaptacji do zmian klimatu, tym samym nie mogą wpływać negatywnie na mierniki realizacji celów określonych w tych planach. Zaproponowane rozwiązanie sprawi, że MPA w miastach, dla których zostały przygotowane, będą miały bezpośrednie przełożenie na wygląd i układ przestrzenny, a także poprawią wdrażanie działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji.

W art. 71 zawarto ogólne wskazówki odnośnie do uwzględniania kwestii ochrony środowiska w wymienionych w ust. 1 dokumentach związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. Przepis ust. 1 tego artykułu wskazuje, jakie aspekty należy wziąć pod uwagę przy opracowaniu dokumentów planistycznych – są to zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Dotychczas nie uwzględniano w nich zagadnień dotyczących adaptacji do zmian

klimatu, które w ostatnich latach ze względu na postępowanie tych zmian stały się kluczowym elementem polityk dotyczących rozwoju miast i planowania przestrzennego.

Wprowadzenie omawianej zmiany będzie miało realny wpływ na bardziej zrównoważone kształtowanie przestrzeni miejskich, a tym samym będzie konsekwentnie zwiększało odporność miast i terenów zurbanizowanych na zmiany klimatu. Zmiany klimatu silnie wpływają na komfort życia mieszkańców gmin miejskich, dlatego wdrażanie działań adaptacyjnych znajduje oparcie w szeroko pojętym interesie publicznym zawierającym się w dążeniu do zapewnienia jak najkorzystniejszych warunków bytowania człowieka. Zmiana wymaga regulacji przejściowych (art. 24 projektu ustawy), proponuje się zatem, by plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowały swoją moc. Przyjęcie MPA nie wymaga natychmiastowej aktualizacji tych dokumentów. Do strategii, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co do których przed dniem uchwalenia MPA tych gmin rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepisy przejściowe dotyczące strategii rozwoju gmin zostały zawarte w art. 26 projektu ustawy, zgodnie z którym do strategii rozwoju gminy, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 88 ust. 7

Zmiana przepisu ma charakter porządkujący i jest związana z użyciem po raz pierwszy w ustawie Poś wyrażenia „Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy” w nowododawanym art. 18a.

Zmiana art. 91 ust. 9c

W art. 91 ustawy Poś zmienia się brzmienie ust. 9c. Zarząd województwa będzie zobowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 tej ustawy, a nie jak ma to miejsce dotychczas w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie takiej uchwały. Dodatkowo zmienia się termin z 2 na 3 miesiące na określenie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza.

Zmiana terminu opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza oraz terminu jego przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa wynika z faktu zgłaszania przez zarządy województw problemów z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych realizowanych działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza.

W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samorządów województw, zmieniono terminy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ww. ustawy, tak, aby możliwe było przeprowadzenie oceny stopnia wdrażania działań naprawczych w nim określonych na podstawie wyników dwóch następujących po sobie ocen jakości powietrza, przeprowadzanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zmiana art. 400h

Proponowana zmiana polega na zwiększeniu limitu przychodów z 0,5% do 1% uzyskanych przez wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w roku poprzednim w odniesieniu do wartości jednostkowej wniosku, ponad który wymagane jest zatwierdzenie przez radę nadzorczą wojewódzkiego funduszu wniosku zarządu o udzielenie dofinansowania. Doświadczenia dotyczące wdrażania programów priorytetowych pokazują, że obecny limit ustalony na poziomie 0,5% jest limitem zbyt niskim w aktualnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej, w odniesieniu do ilości udzielanych dofinansowań dla beneficjentów indywidualnych, a także sposobu działania wojewódzkich funduszy. Wskazane samorządowe osoby prawne są często zaangażowane we wdrażanie programów priorytetowych Narodowego Funduszu, wykorzystując środki udostępnione przez ten Fundusz. Szczególnym przypadkiem jest Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”. W

związku ze zmianą przedmiotowego programu podniesiono wysokość dofinansowania co spowodowało, że w przypadku wojewódzkich funduszy, które mają niższe przychody, dotacje w ramach tego programu, wymagają zatwierdzenia przez ich rady nadzorcze. Nie ma to jednak uzasadnienia, gdyż Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest programem masowym, liczba udzielanych dofinansowań jest bardzo duża, a ich forma jest ujednolicona i powtarzalna. Angażowanie rad nadzorczych oraz organów nadzoru w trybie art. 400r ustawy Poś niepotrzebnie wydłuża proces decyzyjny w tych postępowaniach.

Zmiana art. 403

Proponowana zmiana przepisów art. 403 ustawy Poś, polegająca na zmianie brzmienia ust. 4, 5 oraz 6, a także dodaniu nowych ust. 5a i 5b, ma na celu uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu lub rady gminy w zakresie zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

W związku z pojawiającymi się w orzecznictwie sądów i administracji wątpliwościami dotyczącymi możliwości wprowadzania odpowiednio przez powiaty lub gminy dodatkowych kryteriów lub warunków dofinansowania, w tym dotyczących potencjalnych beneficjentów dotacji celowej, mając na względzie dbałość o środki publiczne, w tym środki pochodzące z opłat i kar środowiskowych, a także przekazywane do budżetów powiatów i gmin dotacje udzielane przez Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zwane dalej „wojewódzkimi funduszami”, na podstawie art. 411 ust. 1 pkt 2 ustawy Poś, a także konieczność zapewnienia ich racjonalnego i celowego wydatkowania, przewiduje się rozszerzenie uprawnień organu stanowiącego odpowiednio powiatu lub gminy w tym zakresie.

Projektowane przepisy przyznają powiatom lub gminom możliwość doprecyzowania szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wojewódzkim funduszem. W wyniku proponowanej zmiany nie będzie budziła wątpliwości możliwość wprowadzenia w uchwale organu stanowiącego powiatu lub gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej np. odnośnie tytułu prawnego do nieruchomości objętej przedsięwzięciem lub określonego poziomu dochodu, a także dodatkowych warunków wskazanych we wdrażanym przez gminę programie priorytetowym Narodowego Funduszu lub wojewódzkich funduszy np. dotyczących zasad kontroli, jeżeli przy udzielaniu dotacji celowej powiat lub gmina będą wykorzystywały środki pochodzące z dotacji przyznanej im przez te fundusze.

Projektowana zmiana usprawni jednocześnie wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie środków finansowych wojewódzkim funduszom z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez Narodowy Fundusz programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, zgodnie z art. 411 ust. 10f ustawy Poś, w tym w szczególności programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” skierowanego do gmin.

Dodatkowo, unikając wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się regulację wskazującą na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g – 10r oraz ust. 10sa ustawy Poś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wojewódzkim funduszem, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu.

Dodano również odpowiedni przepis przejściowy (art. 20), zgodnie z którym do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 411 ust. 10l

W art. 411 ustawy Poś zmienia się brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś, wydawanego na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

Zmiana art. 411 dodanie ust. 12

Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 ustawy Poś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w związku z realizacją przez te fundusze zadań powierzonych im do realizacji na podstawie umów i porozumień zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach zaangażowania tych funduszy w realizację inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Odbiorcami tych danych będą:

- 1) Narodowy Fundusz jako ostateczny odbiorca wsparcia w rozumieniu art. 141a pkt 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostka wspierająca plan rozwojowy w rozumieniu art. 141a pkt 4 tej ustawy,
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwe jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej, Komisja Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy, Prokuratura Europejska (EPPO).

W przepisach rozdziału 2aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju określono jedynie cel przetwarzania danych osobowych oraz podmioty, które w procesie realizacji planu rozwojowego mogą przetwarzać takie dane. Nie określono natomiast szczegółowego zakresu przetwarzanych danych. Tym samym nie jest możliwe określenie takiego zakresu dla niebędących administratorami na gruncie tej ustawy wojewódzkich funduszy (podmiotów zaangażowanych przez umowy i porozumienia zawarte z Narodowym Funduszem w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 tej ustawy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, przetwarzających dane osób fizycznych na potrzeby tego planu).

Zakres danych osobowych osób fizycznych udostępnianych przez wojewódzkie fundusze podmiotom wskazanym w przepisie art. 411 ust. 12 ustawy Poś będzie odpowiadał zakresowi niezbędnych danych do realizacji obowiązków tych podmiotów nałożonych ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, polegających na realizacji, kontroli, audycie i ewaluacji reform i inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Przewiduje się, że udostępnianie danych będzie się odbywać zarówno drogą tradycyjną jak i elektroniczną, na żądanie uprawnionych podmiotów.

Dodano także odpowiedni przepis przejściowy (art. 21), który pozwoli na udostępnienie przez wojewódzkie fundusze niezbędnych danych osobowych beneficjentów Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach edycji Programu realizowanej od dnia 15 maja 2020 r.

ART. 2 – ZMIANY W USTAWIE O SAMORZĄDZIE GMINNYM

Dodanie w art. 5a ust. 6a

Konsultacje społeczne stanowią jedną z podstawowych form partycypacji obywatelskiej w procesie wykonywania władzy publicznej. Art. 5a ustawy o samorządzie gminnym wprowadza tę instytucję na grunt prawa samorządowego, dodatkowo określając sprawy podlegające tym konsultacjom. Omawiany przepis określa szczególną formę konsultacji społecznych – budżet obywatelski (BO), którego istotą jest konsultowanie z mieszkańcami danej gminy, co do przeznaczenia określonych kwot budżetowych na konkretne cele publiczne. Stanowi on więc finansowy instrument uczestnictwa mieszkańców wspólnoty samorządowej oraz jest realizacją zasady subsydiarności i partycypacji w samorządzie terytorialnym. Utworzenie budżetu obywatelskiego jest fakultatywne, z wyjątkiem miast na prawach powiatu.

Kwestią bezpośrednio związaną z realizacją polityki klimatycznej i ekologicznej oraz wykonywalnością dokumentów strategicznych na poziomie jednostek samorządu terytorialnego (JST) jest zagadnienie „zazieleniania” budżetu obywatelskiego. Z przeprowadzonych analiz wynika, że istnieje problem niewystarczających środków w budżetach miast na realizację projektów związanych z błękitno-zieloną infrastrukturą (BZI). Społeczność lokalna docenia błękitno-zieloną infrastrukturę, czego odzwierciedleniem jest wzrost aktywności mieszkańców na rzecz budowania potencjału przyrodniczego miasta. Ma to również swój wydzźwięk w projektach realizowanych w budżetach obywatelskich. Działania na rzecz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska stanowiły w latach 2016–2018 drugi najpopularniejszy rodzaj zadań (23%), a na ich realizację przeznaczono 24 661,5 tys. zł¹⁾ w badanych przez Najwyższą Izbę Kontroli miastach. Jak wspomniano wyżej, często w dyskursie publicznym jest podnoszona jednak kwestia niewystarczających środków w budżetach miast przeznaczanych na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego. Potwierdzają to dotychczas prowadzone badania, które wskazują, iż zbiorowe potrzeby wspólnoty w zakresie ochrony środowiska i przyrody są większe niż realizowane z inicjatywy własnej samorządu i wymagają uzupełnienia²⁾. Następstwem tej tendencji jest utworzenie w kilku miastach Polski (m.in. Krakowie, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Poznaniu, Szamotułach) specjalnie wyróżnionej puli finansowej w budżecie obywatelskim na inicjatywy w zakresie szeroko pojętej ekologii i ochrony środowiska, czyli tzw. Zielonego Budżetu Obywatelskiego.

Jak wynika z Raportu o stanie polskich miast. Środowisko i adaptacja do zmian klimatu³⁾, opracowanego przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów (IRMIR), w ramach budżetów obywatelskich są zgłaszane projekty z różnych dziedzin o różnym zakresie tematycznym. Jedną z kluczowych dziedzin jest szeroko pojmowana ochrona środowiska. Analiza BO za lata 2013–2017 wykazała, że ich zakres tematyczny dotyczy m.in. BZI, ochrony zwierząt, gospodarki odpadami komunalnymi oraz infrastruktury rowerowej. Można stwierdzić stale wysoki udział projektów prośrodowiskowych zgłaszanych, jak również realizowanych. Świadczy to o istotnym zaangażowaniu społeczności lokalnych w działania na rzecz poprawy jakości środowiska i życia w mieście. Analiza wykazała duży udział w budżetach obywatelskich zadań z zakresu „zazieleniania miast”. Jednak w kolejnych analizowanych latach ich znaczenie spada na rzecz zadań rowerowych, tzn. budowy bądź modernizacji ciągów rowerowych, pieszo-rowerowych, przejazdów rowerowych, kontrpasów. Relatywnie niewiele projektów BO przeznaczonych do realizacji rozwijało w miastach błękitną infrastrukturę.

¹⁾ *Funkcjonowanie budżetów partycypacyjnych (obywatelskich). Lata 2016–2018*, Najwyższa Izba Kontroli Warszawa, 2019 r.

[<https://www.nik.gov.pl/plik/id,21187,vp,23819.pdf>, dostęp: 14.01.2021].

²⁾ W 2016 r. udział zgłaszanych w tym zakresie projektów wynosił w Łodzi i Poznaniu – 49%, a w Katowicach – 26% wszystkich działań. Wśród zrealizowanych projektów, zadania w zakresie ochrony środowiska wynosiły zaś w Łodzi – 14%, w Katowicach – 11%, a w Poznaniu – 40% [A. Żeńca, *Zielone budżety partycypacyjne*, https://uslugiekosystemow.pl/wp-content/uploads/2019/02/ZRZ6_web_rozdzial_08.pdf, dostęp: 14.01.2020 r.].

³⁾ <https://obserwatorium.miasta.pl/raport-o-stanie-polskich-miast-srodowisko-i-adaptacja-do-zmian-klimatu/>

Ważne znaczenie lokalnych terenów zieleni potwierdzają wyniki badania świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski pn.: „Zazielenienie obszarów lokalnych”⁴⁾, zrealizowanego na zlecenie MKiŚ w 2020 r.: 97% mieszkańców naszego kraju deklaruje posiadanie terenów zielonych w okolicy zamieszkania jako ważne, 9 na 10 osób w ciągu ostatnich 12 miesięcy co najmniej dwa razy w ciągu miesiąca odwiedziło tereny zielone w okolicy zamieszkania, aż 75% osób jest gotowych zaangażować się w tworzenie i dbanie o istniejące tereny zielone w najbliższej okolicy.

W sondażu online YouGov⁵⁾, przeprowadzonym wśród wszystkich dorosłych mieszkańców Warszawy i Krakowa, mieszkańcy największych polskich miast domagają się więcej terenów zielonych i bardziej sprawiedliwego podziału przestrzeni publicznej między samochodami, transportem publicznym, rowerami i pieszymi. Niemal wszyscy mieszkańcy (93% w Krakowie i 92% w Warszawie) pragną więcej roślin i terenów zielonych w swoich miastach, co stanowi rekordowy wynik wśród wszystkich 15 miast w Europie objętych badaniem (średnia dla wszystkich badanych miast to 82%).

Zwiększenie możliwości finansowania tych inwestycji, przy jednoczesnym zaangażowaniu mieszkańców, będzie miało ogromny wpływ zarówno na tworzenie przyjaznej błękitno-zielonej infrastruktury miejskiej, adaptację miast do zmian klimatu, jak i również na kształtowanie świadomości obywateli w zakresie zmian klimatycznych i ekologii. 27 maja 2022 r. weszła w życie zmiana tej ustawy o samorządzie gminnym nadająca nowe brzmienie ust. 6 w tym przepisie. Zmiana ta wprowadziła podział budżetu obywatelskiego na pule obejmujące całość gminy i jej części lub kategorie kwotowe projektów dotyczące całości obszaru gminy lub jej części.

Projektowana zmiana nie reguluje wysokości kwoty, jaka ma zostać wygosparowana przez samorząd na projekty związane z ochroną środowiska w ramach realizowanych inicjatyw BO, a jedynie zakłada obowiązek przeznaczania samodzielnie określonej puli z środków zaplanowanych już do wydatkowania w ramach budżetu obywatelskiego na ochronę miejskiego środowiska przyrodniczego, w tym zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych. Projekt ustawy pozostawia swobodę samorządom w podjęciu decyzji co do wielkości puli, które w ramach BO zostaną przeznaczone na te projekty.

Obowiązek ten będzie dotyczył wszystkich gmin, w których utworzono BO. Zmiana wymaga regulacji przejściowych. Zaproponowano w art. 22 by dotychczas wyodrębnione w budżetach obywatelskich pule środków dedykowane realizacji projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja prowadzi do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych, uznano za pulę środków w rozumieniu art. 5 ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym.

Zmiana art. 10e ust. 3 pkt 1, 10f ust. 5 oraz 10g ust. 9

W art. 10e ust. 3 zostały określone obligatoryjne części składowe strategii rozwoju gminy. Aspekt adaptacji do zmian klimatu nie jest wystarczająco mocno osadzony w przepisach dotyczących rozwoju gminy i rozwoju ponadlokalnego, dlatego w ustawie o samorządzie gminnym dodany został przepis, zgodnie z którym strategię rozwoju na poziomie gminnym i ponadlokalnym będą musiały wskazywać nie tylko cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, ale również cele klimatyczno-środowiskowe. Przez cele klimatyczno-środowiskowe rozumiane są cele w zakresie ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystania jego zasobów, zapewnienia ekologicznych warunków życia obywatelom, transformacji ekologicznej i klimatycznej. W art. 10f ust 5 oraz w 10g ust. 9 doprecyzowano, że odpowiednio strategia rozwoju gminy albo strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji także w przypadku, gdy wymaga tego sytuacja klimatyczno-środowiska gminy.

⁴⁾ <https://www.gov.pl/web/klimat/badania-swiadomosci-ekologicznej>

⁵⁾ <http://www.pkeom.pl/chcemy-wiecej-zieleni-i-przestrzeni-dla-czystej-mobilnosci>

ART. 3 – ZMIANY W USTAWIE - PRAWO BUDOWLANE

Zmiana w art. 29 ust. 1 i 2

W art. 29 ustawy – Prawo budowlane wprowadza się zmianę polegającą na ułatwieniu budowy zbiorników bezodpływowych na wody opadowe i roztopowe z tym, że budowa zbiorników:

- o pojemności do 5 m³ – nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszenia;
- o pojemności od 5 do 15 m³ – nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast wymaga zgłoszenia.

Intencją rezygnacji z wymogu uzyskania pozwolenia na budowę dla zbiorników odpływowych na wody roztopowe lub opadowe o pojemności do 15 m³ jest zrównanie wymogów dotyczących zbiorników na nieczystości ciekłe i zbiorników na wodę opadową lub roztopową. Rozwiązanie takie przyczyni się do sprawniejszej realizacji Programu Priorytetowego „Moja Woda”. Natomiast budowa zbiorników odpływowych na wody opadowe i roztopowe (bez względu na pojemność) będzie wymagała, jak dotychczas, uzyskania pozwolenia na budowę.

Zmiana art. 43 ust. 1aa

Ponadto w związku z opisanymi zmianami, powodującym zwolnienie zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub wody roztopowe z obowiązku sporządzenia projektu budowlanego, zachodzi również konieczność zmiany art. 43 ust. 1aa ustawy. Zbiorniki te będą podlegać geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej i ujawniane będą w bazie danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu prowadzonej przez starostę, a informacja o nich jest istotna z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na tym obszarze.

Aktualnie w odniesieniu do zbiorników na wodę będących obiektem budowlanym jest obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę, co zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane oznacza, że obiekty te już teraz podlegają po ich wybudowaniu – obowiązkowi wykonania geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej. Zatem podtrzymanie w projekcie przedmiotowej regulacji w zakresie obowiązku przeprowadzenia geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, nie nakłada na inwestora żadnych nowych obowiązków czy dodatkowych kosztów, ani też nie wydłuża procesu inwestycyjnego (w stosunku do obecnych regulacji). Zmiana art. 43 ust. 1aa ustawy – Prawo budowlane zachowuje obowiązek geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej w mocy, gdyż ujawnienie informacji o tych obiektach w bazach danych jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na danym obszarze.

Należy jednak zauważyć, że projektowana zmiana, przez zniesienie obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę zbiorników bezodpływowych, wprowadza ułatwienia dla inwestora w zakresie geodezyjnej obsługi inwestycji, przez zwolnienie go z obowiązku zapewnienia geodezyjnego wyznaczenia tych obiektów w terenie (tyczenia). Obecnie obowiązek taki wynika z przywołanego wyżej art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane. Projektowana zmiana przyczyni się zatem do przyspieszenia realizacji inwestycji oraz zmniejszenia jej kosztów.

W związku z przedmiotową zmianą oraz mając na uwadze, iż w sytuacji, gdy inwestor ma już opracowany projekt budowlany na potrzeby budowy tych zbiorników, umorzenie postępowania może być dla niego niekorzystne, w projekcie ustawy wprowadzono przepis przejściowy (art. 23), w którym uregulowano kwestie dotyczące spraw wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy.

ART. 4 - ZMIANY W USTAWIE O SAMORZĄDZIE WOJEWÓDZTWA

Zmiana art. 11 ust. 2

Artykuł 11 ust. 2 jest przepisem regulującym w sposób ramowy prowadzenie polityki rozwoju województwa. Stanowi on również samodzielną podstawę do prowadzenia przez samorząd województwa polityki rozwoju. Zgodnie z obecnym stanem prawnym przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc

pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Fundusze na rozwój regionalny są przyznawane w formie dofinansowania do konkretnych programów, natomiast art. 11 ustawy konstytuuje obowiązek jej prowadzenia przez samorząd województwa i także wskazuje źródło jej finansowania.

Aktualnie samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Tym samym, aktualny stan prawny nie uwzględnia w pełni kwestii odnoszących się do kontekstu klimatyczno-przyrodniczego. Obecny stan prawny może prowadzić do problemów z wdrażaniem krajowej polityki adaptacyjnej. Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatycznych są bowiem działaniami wymagającymi szerszego spojrzenia terytorialnego, wykraczającego poza obszar konkretnej gminy.

Ponadto w zakresie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu, należy wskazać, że samorządy województw są odpowiedzialne za programowanie i wdrażanie regionalnych programów operacyjnych (RPO), które obejmują wsparcie dla JST. W ramach RPO programuje się oraz wdraża szereg działań z zakresu mitygacji oraz adaptacji do zmian klimatu, a co więcej, istnieje konieczność przeznaczania określonych minimalnych alokacji na te działania w ramach koncentracji tematycznej oraz tak zwanego mainstreamingu klimatycznego. Działania zaplanowane w ramach RPO są jednocześnie komplementarne do analogicznego wsparcia JST z krajowych programów operacyjnych z uwzględnieniem obowiązującej linii demarkacyjnej.

W związku z tym, w projektowanej zmianie proponuje się doprecyzowanie zakresu prowadzenia przez samorząd województw polityki rozwoju przez uzupełnienie katalogu o kwestie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu.

Rola samorządu województwa jest kluczowa m.in. w zakresie programowania i wdrażania nowej perspektywy finansowej UE, w której kontekst adaptacji do zmian klimatu będzie działaniem horyzontalnym, w związku z tym włączenie tych kwestii do polityki rozwoju województwa jest wysoce uzasadnione. Jedynie działania na wszystkich szczeblach rządowych, jak i samorządowych zapewnią kompleksowość działań na rzecz wzmocnienia polityki adaptacyjnej.

Zmiana art. 11 ust. 2 nie wymaga regulacji przejściowych.

ART. 5 – ZMIANY W USTAWIE O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Zmiana art. 1 ust. 2 pkt 3

W art. 1 ust. 2 określono wymagania, które należy uwzględniać w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapewniające w szczególności poszanowanie praw i wolności obywateli, jak też respektowanie innych wartości chronionych prawem. Kierunki tych działań są wyznaczone potrzebami ładu przestrzennego oraz rozwoju, określonego jako „zrównoważony”. Przepisy te stanowią podstawę działań planistycznych.

Zmieniany przepis wprowadza obowiązek uwzględniania wymienionych w nim wymagań, wartości i potrzeb. Nie zostały jednak wśród nich uwzględnione kwestie adaptacji do zmian klimatu. Mimo że przepis ten nie ma charakteru *numerus clausus*, wymieniono tu tylko te kwestie, które są najistotniejsze dla procesu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Jak już wspomniano, adaptacja miast do zmian klimatu stała się w ostatnich latach szczególnie istotna. Pogłębiające się zmiany klimatu mają znaczny wpływ na dynamikę rozwoju tkanki miejskiej, jednakże mając na uwadze całość działań planistycznych uwzględnianie wymagań ochrony środowiska w zakresie zmniejszania podatności na zmiany klimatu powinno mieć charakter ogólny. Zwiększenie zdolności adaptacyjnych oraz odporności na zmiany klimatu powinny być więc uwzględnione wprost w polityce przestrzennej.

Proponowane rozwiązanie będzie skutkowało zwiększeniem bezpośredniego wpływu planów adaptacji do zmian klimatu na kontekst funkcjonalno-przestrzenny, a także poprawi potencjał do

wdrażania działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji. Docelowo prowadzić to będzie do zwiększenia odporności gmin na zmiany klimatu oraz polepszenia komfortu życia ich mieszkańców.

Zmiana nie wymaga regulacji przejściowych.

Zmiana art. 13b poprzez dodanie pkt 5a

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688) wprowadziła plan ogólny gminy, jako obligatoryjnie sporządzany dokument planistyczny o zasięgu całej gminy. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, zastępującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jako dokument, z którym badana będzie zgodność planów miejscowych, ale także decyzji o warunkach zabudowy.

Plan ogólny będzie zawierał ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te będą musiały zachowywać zgodność. Zgodnie z art. 13b ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności m.in. politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, znajdujące się na obszarze gminy formy ochrony przyrody oraz ich otuliny, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe. Wśród kryteriów nie uwzględniono adaptacji gmin oraz ich odporności na zmiany klimatu.

Biorąc pod uwagę powyższe, chcąc zapewnić całościowe uwzględnienie kwestii adaptacyjnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, konieczne jest zapewnienie, by ustalenia planu ogólnego były określane z ich uwzględnieniem. Ustalenia planu ogólnego będą określane z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji zawartych w miejskich planach adaptacji. Pozwoli to na włączenie kwestii odporności na zmiany klimatu już na początkowym etapie kształtowania przestrzennego, jakim jest tworzenie planu ogólnego.

Proponowane rozwiązanie będzie skutkowało zwiększeniem bezpośredniego wpływu planów adaptacji do zmian klimatu, a także poprawi potencjał wdrażania działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji. Docelowo będzie to prowadzić do zwiększenia odporności gmin na zmiany klimatu oraz zwiększenia bezpieczeństwa i jakości życia ich mieszkańców.

Proponuje się wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych (art. 24 projektu ustawy), zgodnie z którymi plany ogólne gmin obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane. Do planów ogólnych, co do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji do zmian klimatu tych gmin rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 39 ust. 3

W projekcie zaproponowano doprecyzowanie przygotowywanej przez samorząd województwa polityki rozwoju województwa o kontekst działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu przez zmiany w ustawie o samorządzie województwa w art. 11 w ust. 2 dodano pkt 5a. Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, jest zasadne doprecyzowanie przedmiotowych zapisów również w tym planie. Proponowaną zmianą jest dodanie w art. 39 w ust. 3 pkt 2a, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa określa się w szczególności m.in. zasady dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu.

Proponuje się wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych (art. 24 projektu ustawy),

zgodnie z którymi plany zagospodarowania przestrzennego województw obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 52 i 54

Zakłada się także wprowadzenie zmian w art. 52 ust. 2 pkt 2 lit. c oraz art. 54 pkt 2 lit. b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym mających na celu uwzględnienie we wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego w charakterystyce inwestycji (w danych charakteryzujących jej wpływ na środowisko) wpływu inwestycji na zmniejszenie podatności na zmiany klimatu, a w decyzji o ustaleniu lokalizacji – określenie warunków i szczegółowych zasad zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikających z przepisów odrębnych, m.in. w zakresie ochrony środowiska, w tym zmniejszenie podatności na zmiany klimatu, zdrowia ludzi oraz ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej.

Zmiany wymagają wprowadzenia regulacji przejściowych (art. 25). Proponuje się, by do spraw ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosowano przepisy dotychczasowe.

Bez wprowadzenia omawianych przepisów wszelkie działania w zakresie objętym opiniowanym projektem mogą okazać się nieskuteczne i pozorne, to zaś może oznaczać bezcelowe wydawanie środków publicznych.

ART. 6 – ZMIANY W USTAWIE O OCHRONIE PRZYRODY

Zmiany art. 78 dodanie ust. 2 i 3

W ustawie o ochronie przyrody zostaną wskazane zasady działania dla rad gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 wskazujących na to, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachowywać istniejącą roślinność rodzimą oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni terenu zieleni. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenów do naturalnej wegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna.

Te dodatkowe regulacje będą chroniły tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szczelnymi, a także będą chroniły tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne.

Zmiana art. 78 nie wymaga regulacji przejściowych.

ART. 7 – ZMIANY W USTAWIE O SYSTEMIE MONITOROWANIA I KONTROLOWANIA JAKOŚCI PALIW

W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Stąd także trwa realizacja zewnętrznej ekspertyzy pn. „Określenie wymagań jakościowych dla różnych rodzajów paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w

gospodarstwach domowych i w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW”.

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie upoważnienia do określenia, w drodze rozporządzenia, wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Projektowane przepisy będą dotyczyły – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, nie przewiduje się na tym etapie standaryzacji dla drewna kawałkowego oraz biomasy rolniczej.

Dodatkowo powyższe działania będą stanowiły podstawę do realizacji przez MKiŚ kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

ART. 8 – ZMIANY W USTAWIE O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU

Zmiany art. 10a ust. 1

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przy opracowaniu strategii rozwoju (gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju), projektu polityki publicznej, projektu programu rozwoju lub projektu programu służącego realizacji umowy partnerstwa podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej. Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Ponieważ część dokumentów wskazanych w art. 8 – dla okresu programowania 2021–2027 – jest aktualnie w trakcie opracowania, w momencie wejścia w życie projektowanej ustawy przedmiotowe dokumenty strategiczne mogą znajdować się w końcowych fazach opracowania, toteż w celu nieopóźniania absorpcji środków UE na perspektywę finansową 2021–2027 jest konieczne zawarcie odpowiednich przepisów przejściowych w odniesieniu do np. projektów dokumentów, których proces opracowania został formalnie rozpoczęty, lub ewentualnie znajdujących się np. na etapie konsultacji publicznych. Wprowadzono przepis przejściowy (art. 26 projektu ustawy), zgodnie z którym do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, co do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiany art. 24g ust. 3

Zmiany w rozdziale 4b mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki regionalnej i miejskiej o działania i efekty zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostaje rozszerzony o projekty i inwestycje służące zielonej transformacji miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, o których mowa w art. 5 pkt 6a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Termin zielona transformacja należy rozumieć jako proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego. Szerzej jest to proces, który tworzy potencjał do rozwoju społecznego i gospodarczego w oparciu o założenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz podstawowych priorytetów strategii UE w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej i jednocześnie tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi.

Fundusz Rozwoju Regionalnego powinien finansować zróżnicowane projekty o charakterze

lokalnym i ponadlokalnym ukierunkowane na zrównoważony rozwój, zgodny z zasadami określonymi w krajowych i europejskich dokumentach strategicznych. Dodatkowo, w ramach Funduszu Rozwoju Regionalnego wsparcie będą mogły otrzymać projekty lub inwestycje wynikające z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i krajowej polityki miejskiej. W ten sposób wsparcie z Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie komplementarne do systemu finansowania inwestycji środkami pochodzącymi z funduszy europejskich. Przykłady takich inwestycji w obszarze zielonej transformacji to w szczególności: zwiększanie efektywności energetycznej budynków, zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej, rozwój inwestycji samorządowych zwiększających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym, zwiększenie terenów zieleni w miastach.

Finansowane projekty i inwestycje powinny mieć charakter kompleksowy, tj. pozwalać zrealizować całościowe przedsięwzięcia, poprawiające radykalnie jakość życia, obniżające ich koszty funkcjonowania, wpływające na poprawę jakości środowiska przyrodniczego, przyjazność dla klimatu, a tym samym na ochronę i poprawę zdrowia mieszkańców, konkurencyjność przedsiębiorstw lub stanowić uzupełnienie wcześniej podjętych inicjatyw lokalnych doprowadzając do tego samego efektu.

Rozszerzenie zakresu Funduszu Rozwoju Regionalnego wynika z faktu, że skala i dynamika procesów społeczno-gospodarczych i przestrzennych w Polsce, w tym terytorialna dywersyfikacja tempa rozwoju gospodarczego i zmian demograficzno-społecznych, oraz takie procesy jak metropolizacja i suburbanizacja, determinują nowe wyzwania w zakresie zarządzania terytorialnego, w tym programowania rozwoju oraz zintegrowanego planowania strategicznego i przestrzennego miast i ich obszarów funkcjonalnych.

ART. 9 – ZMIANY W USTAWIE O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze oceny oddziaływania na środowisko (oos) jest doprecyzowanie w ustawie zagadnień związanych z analizą podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu, która powinna zostać przeprowadzona na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko (wymóg przeprowadzenia analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu zgodnie z wymogiem wskazanym dyrektywą oos).

Dyrektywa oos nie definiuje pojęć „podatność” i „odporność”, natomiast zgodnie z IPCC AR5, 2014), Annex II (Glossary):

- Podatność (Vulnerability) – skłonność lub predyspozycja do ulegania negatywnym wpływom. Podatność obejmuje szereg pojęć i elementów, w tym wrażliwość na szkody oraz brak zdolności do radzenia sobie i adaptacji.
- Odporność (Resilience) – zdolność systemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych do radzenia sobie z niebezpiecznymi zdarzeniami, tendencjami lub zakłóceniami, reagując lub reorganizując się w sposób, który utrzymuje ich podstawowe funkcje, tożsamość i strukturę, zachowując jednocześnie zdolność do adaptacji, uczenia się i transformacji.

Zakres zmian w ustawie oos polega na doprecyzowaniu przepisów dotyczących analiz ryzyka klimatycznego w postępowaniu oos przez wskazanie, że w skład tych analiz zgodnie z dyrektywą oos wchodzi analiza podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu.

Praktyka wykonywania oos w Polsce wskazuje, że obecne przepisy ustawy oos w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego, w szczególności w odniesieniu do adaptacji przedsięwzięć do zmian klimatu, wymagają osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności. Wnioski na temat uwzględniania przez inwestorów kwestii klimatycznych w procesie oos pochodzą z następujących źródeł:

- doświadczenia w pracach Grupy Roboczej do spraw ocen oddziaływania na środowisko działającej w ramach Sieci Partnerstwo „Środowisko dla Rozwoju”,
- wniosków z kontroli systemowej przeprowadzonej w Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniach od 29 listopada do 9 grudnia 2016 r. w zakresie dotyczącym weryfikacji przez NFOŚiGW dokumentacji aplikacyjnej na poziomie oceny merytorycznej II stopnia dla projektów działania 2.3. POIiŚ 2014-2020,
- wniosków z Raportu końcowego dla analizy pn.: „Uwzględnianie w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 aspektów adaptacji do zmian klimatu, łagodzenia zmian klimatu i zwiększania odporności inwestycji na skutki tych zmian i zagrożenia klęskami żywiołowymi lub katastrofami naturalnymi” (Fundeko, 2019).

Należy zauważyć, że analiza ryzyka związanego ze zmianami klimatu, obejmująca analizę podatności, jest pojęciem dobrze zdefiniowanym w wytycznych UE, zwłaszcza w przepisach i wytycznych (poradnikach) przeznaczonych dla beneficjentów funduszy UE⁶⁾. Etap ooś jest jednocześnie optymalnym etapem dla przeprowadzenia oceny ryzyka związanego ze zmianami klimatu, ponieważ w przygotowaniu inwestycji jest jednym z najwcześniejszych etapów, kiedy większość rozstrzygnięć dotyczących ostatecznego kształtu przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz jest możliwe jeszcze wariantowanie w zakresie dotyczącym oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat, oraz odporności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Należy też podkreślić jeszcze jeden ważny aspekt oceny podatności. W celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska, działania zapobiegawcze należy podjąć w szczególności w przypadku niektórych projektów, które ze względu na swoją podatność na poważne wypadki lub klęski żywiołowe (takie jak powodzie, podnoszenie się poziomu morza lub trzęsienia ziemi) mogą mieć znaczące niekorzystne skutki dla środowiska. W przypadku takich projektów należy ocenić ich podatność (narażenie i odporność) na poważne wypadki lub katastrofy, ryzyko wystąpienia tych wypadków lub katastrof oraz konsekwencje dla prawdopodobieństwa wystąpienia znaczących niekorzystnych skutków dla środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że właściwe przeprowadzenie analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu przedsięwzięć będzie niezbędne do prawidłowej i efektywnej oceny przedsięwzięć/projektów kierowanych do dofinansowania ze środków UE w perspektywie finansowej 2021-2027, w ramach której zgodność projektów z celami ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu będzie traktowana priorytetowo. Zgodnie z art. 73 ust. 2 lit. j rozporządzenia Parlamentu i Rady(UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, przy dokonywaniu wyboru operacji instytucja zarządzająca zapewnia uodpornienie na klimat w odniesieniu do inwestycji w infrastrukturę o przewidywanej trwałości wynoszącej co najmniej pięć lat.

Dla inwestycji finansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu były wymagane – nie tylko na etapie postępowania ooś, ale mogły zostać też przeprowadzone na etapie studium wykonalności. Co do zasady weryfikacja spełnienia tego wymogu następowała na etapie oceny kryteriów II stopnia. Warto także podkreślić, że jeżeli w toku oceny projektu okaże się, że wymagany zakres analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu nie został przeprowadzony na etapie ooś, wówczas weryfikuje się pod tym kątem studium wykonalności. Jeżeli w studium wykonalności również zostanie stwierdzony brak adekwatnych analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu, który w szczególności kompensowałby

⁶⁾ Por. *Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*, Ministerstwo Środowiska, 2015 r. oraz *Zawiadomienie Komisji — Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027 C/2021/5430*

braki z etapu ooś, wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia studium wykonalności w tym obszarze. Podobne zasady będą stosowane w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027, przy uwzględnieniu wszystkich koniecznych zmian wynikających z systemu oceny projektów oraz przepisów stosownych rozporządzeń UE. Warto także zwrócić uwagę, że obecnie jest aktualizowany Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Ministerstwo Środowiska, 2015 r.

Zmiany art. 21 i 25

Wśród dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie z zakresu ustawy Poś, które należy zamieścić w publicznie dostępnych wykazach, uwzględniono projekty MPA, uchwalone MPA oraz sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA.

Zmiany art. 62 ust. 1

W art. 62 w ust. 1 ustawy ooś, zgodnie z którym w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia: (...) dodaje się w pkt 1 lit. cb w brzmieniu: „cb klimat;”, w lit. d rozszerza się zakres: „d) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a–cb;”, a ponadto dodaje się pkt 1b w brzmieniu: „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu”.

Zmiana w zakresie lit. cb ma charakter porządkujący (zgodność z art. 66 ustawy ooś), zaś zmiana w zakresie pkt 1b ma charakter precyzujący.

Proponowane zmiany pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z dnia 16 kwietnia 2014 r. – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z nowelizacją dyrektywy ooś, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – regulacje są wzmacniane zgodnie z brzmieniem znowelizowanej w 2014 r. dyrektywy ooś. Pomimo, iż obowiązujące przepisy krajowe w analizowanym zakresie pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym zakresie.

Zmiana art. 63 ust. 1

Ujednolicone zostanie określenie „zmiany klimatu” – w liczbie mnogiej, które zastąpi obowiązujące „zmiana klimatu” – w liczbie pojedynczej (art. 63 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e).

Zmiany art. 66 ust. 1

W art. 66 w ust. 1 w pkt 1 lit. g nadaje się nowe brzmienie: „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące analizę podatności na zmiany klimatu, uwzględniającą narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”.

W art. 66 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i katastrofy naturalnej i budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie i odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.

Zmiany wymagają wprowadzenia regulacji przejściowych (art. 27 projektu ustawy). Proponuje się, by do spraw wszczętych na podstawie ustawy ooś i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosowane były przepisy dotychczasowe.

ART. 10 – ZMIANY W USTAWIE O WSPIERANIU TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW ORAZ O CENTRALNEJ EWIDENCJI EMISYJNOŚCI BUDYNKÓW

Zmiana art. 2 w pkt 1c lit. a

Zmiana w art. 2 w pkt 1c w lit. a ma charakter porządkowy i rozszerza katalog wymagań, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4

Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4 dotyczą zwiększenia współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów do poziomu 90 % przy równoczesnym zmniejszeniu wkładu własnego gminy na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych do poziomu 10 %. Jako główny powód braku przystąpienia do realizacji Programu "Stop Smog" zapytane przez NFOŚiGW gminy wskazują brak możliwości wniesienia wkładu własnego na poziomie 30% kosztu realizacji porozumienia. Obecna sytuacja związana z gwałtownie rosnącymi kosztami ponoszonymi przez samorządy jeszcze pogłębia problem związany z możliwością wniesienia wkładu własnego do realizowanych przedsięwzięć. Zwiększenie wkładu środków pochodzących z budżetu państwa do 90% wartości porozumienia, pozwoli na odciążenie budżetów samorządów i tym samym umożliwi większej liczbie gmin przystąpienie do programu. Tym samym, umożliwi to udzielenie pomocy większej liczbie osób ubogich energetycznie, co w obecnych okolicznościach jest działaniem priorytetowym.

Zmiana art. 11c ust. 5 pkt 5

Zmiana w art. 11c ust. 5 pkt 5 podyktowana jest koniecznością zwiększenia średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodinnym do kwoty 106 000 zł.

Obowiązujący średni koszt realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych był ustalany na etapie tworzenia Programu „Stop Smog” w 2018 r. Od tego momentu ceny materiałów, urządzeń oraz usług znacznie wzrosły. W szczególności najwyższe wzrosty dotyczyły kosztów związanych z termomodernizacją budynków. Na podstawie rozeznania rynku przygotowanego na potrzeby zmian wprowadzanych w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, gdzie mamy do czynienia z tymi samymi kategoriami kosztów, urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych w ramach Programu „Stop Smog”. Na tej podstawie oraz na podstawie zgłoszeń otrzymanych od wszystkich gmin realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne oraz gmin, które złożyły wnioski w programie, proponujemy podniesienie średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w Programie.

Podniesienie średniej wartości na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego pozwoli gminom realizującym przedsięwzięcia niskoemisyjne na wyjście z obecnie powszechnie zgłaszanego problemu z wyłanianiem wykonawców. Gminy wielokrotnie muszą powtarzać procedury przetargowe z uwagi na brak oferentów lub przeszacowanie wartości oferty w stosunku do wartości zamówienia. Taka sytuacja zmusza gminy do ograniczania zakresów robót termomodernizacyjnych, co z kolei może mieć wpływ na osiągnięcie zakładanego efektu ekologicznego.

Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i 7 pkt 2

Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i

ust. 7 pkt 2 są podyktowane potrzebą likwidacji kryterium majątkowego beneficjenta końcowego. Obecnie w Programie „Stop Smog” obowiązuje zarówno kryterium dochodowe, jak i majątkowe, które znacząco utrudnia realizację Programu przez gminy. Kryterium dochodowe jest wystarczającym warunkiem do spełnienia przez wnioskodawców celem ukierunkowania wsparcia dla najmniej zamożnych gospodarstw domowych.

W sposób analogiczny przebiega weryfikacja w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, w części z najwyższym poziomem dofinansowania skierowanym do najuboższych właścicieli budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Jednocześnie kryterium majątkowe jest trudne do weryfikacji, w szczególności przy szacowaniu wartości ruchomych składników majątku (samochody, sprzęt rolniczy itp.). Ponadto kryterium majątkowe wyklucza z udziału w Programie duże grono osób z gmin wiejskich, gdzie potencjalny beneficjent jest często właścicielem niewielkiej działki rolnej lub leśnej, której wartość przekracza dopuszczalny limit.

Dodatkowo w art. 11d ust. 7e zaproponowano zmianę o charakterze porządkującym, polegającą na podaniu metryki ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021, z późn. zm.) w związku z jej uchyceniem w ust. 1 pkt 3 tego artykułu.

ART. 11 – ZMIANY W USTAWIE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA EMISJAMI GAZÓW CIEPLARNIANYCH I INNYCH SUBSTANCJI

Zmiany art. 5

Ustawa przewiduje zmianę art. 5 ust. 2 USZE polegającą na przesunięciu terminu składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań z dnia 31 stycznia na dzień 28 lutego. KOBiZE każdego roku przedstawia sprawozdanie z realizacji powierzonych mu zadań publicznych. Sprawozdanie dokumentuje całokształt zadań zrealizowanych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego. Z tej perspektywy problem generuje wskazany w ustawie termin 31 stycznia. Termin ten jest za krótki biorąc pod uwagę rozległy zakres zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. W praktyce, aby dotrzymać tego terminu prace nad sprawozdaniem muszą się rozpoczynać jeszcze w trakcie okresu sprawozdawczego, co z kolei implikuje konieczność aktualizowania szeregu informacji potrzebnych do sporządzenia sprawozdania, zwłaszcza informacji dot. statystyk załatwianych spraw, wniosków, raportów itp. Działanie takie należy ocenić jako nieefektywne przede wszystkim pod względem wykorzystania czasu pracy ekspertów. Przesunięcie terminu sporządzenia sprawozdania na 28 lutego umożliwi rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której zebrane będą już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania.

Zmiany art. 9

USZE przewiduje dla KOBiZE obowiązek przygotowywania co 5 lat prognoz zmian aktywności dla wybranych sektorów gospodarki i prognoz zmian aktywności w zakresie zużycia nośników energii. 5-cioletni okres jest liczony począwszy od dnia 31 grudnia 2021 r. (art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1501)). Ze względu na to, że prognozy zmian aktywności są sporządzane głównie na potrzeby wykonania prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 USZE zasadne jest by terminy przygotowania prognoz zmian aktywności były zsynchronizowane, z nowym terminem opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skraca okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach. Aktualizację prognoz wielkości emisji KOBiZE przekazuje do MKiŚ na 60 dni przed terminem wynikającym z prawa UE i prawa międzynarodowego, czyli w praktyce ok. 15 stycznia roku kalendarzowego, w którym jest obowiązek przekazania tych danych (lata nieparzyste). Zatem główne prace nad prognozami wielkości emisji trwają w drugiej połowie roku parzystego. Dostępność aktualnych

prognoz zmian aktywności od 30 czerwca roku parzystego umożliwi wykorzystanie tych danych w prognozach wielkości emisji.

W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, zmieniony został także termin przekazania do Krajowego ośrodka informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz. Doświadczenia uzyskane podczas pracy nad pierwszymi prognozami wykazały, że okres 6 miesięcy jest wystarczający dla Krajowego ośrodka do opracowania prognoz oraz zapewni większą aktualność otrzymywanych danych.

Projekt ustawy przewiduje również zmiany w przepisach dotyczących roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności. Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z możliwie najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regułę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Taka przesłanka wynika z potrzeby wprowadzenia elastyczności w wyborze innego roku odniesienia (wcześniejszego) niż wskazany w pkt 3. Aktualny przepis daje jedynie możliwość wykorzystania danych dla innego roku, gdy nie są dostępne dane dla roku, o którym mowa w pkt 3. Natomiast mogą zajść takie okoliczności, w których przyjęcie innego roku będzie zasadne, mimo że dane za rok, o którym mowa w pkt 3, będą dostępne, np. jeżeli będą budziły uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna itp.). Powód wykorzystania innego roku niż wskazany w pkt 3 musi zostać wyjaśniony w prognozie. Zaproponowano również zmienione przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności. Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w ustawie elementy (zmiany w obszarze polityk i strategii, regulacji prawnych oraz udział zmienionej aktywności w całkowitej emisji). Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności.

Ponadto, uporządkowano inne przepisy w art. 9 USZE przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z proponowanymi rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia.

Zmiana art. 12

W wyniku zmian wprowadzonych do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 328 z 29.7.2021, str. 1, z późn. zm.) (zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1999”), przez przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz. Urz. UE L 243 z 09.07.2021, str. 1) wydłużony został horyzont czasowy prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co powinno być uwzględnione już w najbliższych prognozach, które zostaną zrealizowane do marca 2023 r., jednakże prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 USZE są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczą jedynie okresu do 2040 r.).

Dodatkowo zmieniono okres aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Taka zmiana odpowiada 4-letniemu terminowi na złożenie raportu rządowego wynikającego z decyzji 9/CP.16 (FCCC/CP/2010/7/Add.2, str. 17) wydanej na podstawie Konwencji Klimatycznej. Elementem tego raportu są właśnie prognozy wielkości emisji.

Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.

Zmiana art. 16b i 16d

Zmiany zaproponowane w art. 16b ust. 12 i 13 oraz art. 16d ust. 1 USZE mają na celu doprecyzowanie przepisów.

Ustawa nakłada obowiązek opracowywania Krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz ich aktualizacji z częstotliwością określoną w art. 16 b ust. 10 i 12. Przewiduje się dwa tryby opracowywania aktualizacji Krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza – co 4 lata oraz w przypadku gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji, o których mowa odpowiednio w art. 12 ust. 1 i w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Przy czym zmienione przepisy (art. 16b ust. 12 i 15 oraz art. 16d ust. 1) będą się odwoływać do art. 12 ust. 1 tylko w zakresie prognoz wielkości emisji, nie zaś do prognoz wielkości pochłaniania, o których również mowa w tym przepisie. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy gazów cieplarnianych, tylko zanieczyszczeń powietrza, zatem jest bezzasadne odwoływanie się także do pochłaniania, występującego jedynie w przypadku dwutlenku węgla (CO₂). W pierwszym przypadku dokonywana jest pełna aktualizacja programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, w drugim – są aktualizowane jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie.

W obecnym brzmieniu USZE jest przewidziany jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Ponadto w art. 16b ust. 12 USZE wskazana jest wyłącznie sytuacja, w której z inwentaryzacji emisji wynika, że konieczna jest aktualizacja Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, przepis nie uwzględnia prognoz emisji. Zaproponowane zmiany przewidują tryb aktualizacji odpowiednich części Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Ponadto w celu uniknięcia sytuacji, w której mogłoby dojść do nałożenia się prac nad aktualizacją Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie obu trybów, zaproponowano, żeby aktualizację w zakresie środków i strategii dotyczącą redukcji emisji zawartych w Krajowym programie przeprowadzić w przypadku, gdy do upływu terminu pełnej aktualizacji Krajowego programu pozostaje więcej niż 24 miesiące (art. 16 b ust. 12 pkt 2 USZE w projekcie ustawy). Jeżeli termin ten będzie krótszy, wówczas Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza zostanie zaktualizowany w całości – w trybie art. 16b ust. 10 i 11 USZE.

ART. 12 – ZMIANY W USTAWIE O CENTRALNYM AZYLU DLA ZWIERZĄT

Projektowana zmiana w art. 12 dokonująca zmiany w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375) w art. 36 w ust. 1 pkt 1–10 ma na celu wprowadzenie zmian w pierwotnie przyjętym harmonogramie realizacji zadań w zakresie organizacji Centralnego Azylu dla Zwierząt (dalej jako „Centralny Azyl”).

Zmiany polegają na zmniejszeniu limitu wydatków w roku 2022 (brak wydatkowania środków) oraz 2023 i 2024 r., oraz zwiększeniu limitu wydatków w latach 2025–2031. Powyższe zmiany nie mają wpływu na całkowity maksymalny limit wydatków budżetu państwa, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy określony w art. 36 ust. 1 ustawy. Przyczyną zmian jest brak możliwości wykorzystania środków finansowych przewidzianych na pierwsze lata działalności Centralnego Azylu. Jest to spowodowane koniecznością przeprowadzenia procesu inwestycyjnego w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury wynikające głównie z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

Limit wydatków budżetu państwa wskazany w ustawie, a przeznaczony na wydatkowanie środków w roku 2022 i 2023, z uwagi na termin uchwalenia ustawy (listopad 2022 r.) oraz inne obiektywne przyczyny, takie jak opóźnienie w założeniu księgi wieczystej dla nieruchomości przewidzianej pod lokalizację Centralnego Azylu, wpływające na możliwość wystąpienia do Dyrektora Generalnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe z wnioskiem o wyłączenie nieruchomości z zarządu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i przekazanie do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa – nie będzie mógł być wykorzystany w tym okresie w planowanym zakresie. Wydatki te ponoszone będą dopiero w kolejnych latach.

ART. 13-31 – PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

W projekcie ustawy przewidziano przepisy przejściowe regulujące kwestie intertemporalne związane z wejściem w życie ustawy.

Art. 13-17

Doprecyzowano, że miastami, których dotyczy obowiązek opracowania MPA, są miasta, w których liczba mieszkańców, zgodnie z danymi statystycznymi w roku uchwalenia tej ustawy oraz na koniec każdego z 3 lat poprzedzających rok uchwalenia tej ustawy, jest równa lub większa niż 20 tysięcy.

Określono termin uchwalenia MPA, który wynosi 30 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 14 projektu ustawy, który z kolei wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.

Dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, zostaną uznane za miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś. Informacja o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym za miejski plan adaptacji zostanie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu gminy oraz przekazana Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia. Ponadto dokumenty uznane za MPA zachowują moc i mogą być zmieniane i aktualizowane. Aktualizacja dokumentów uznanych za MPA, zgodnie z art. 18a ust. 19 odbywa się przynajmniej raz na 6 lat uwzględniając sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w projektowanej ustawie w art. 18a ust. 10, natomiast ewentualna zmiana tych dokumentów może nie wynikać z zakresu aktualizacji.

Doprecyzowano terminy składania pierwszych sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych w zależności od daty uchwalenia MPA. Sprawozdania będą składane w latach parzystych. W przypadku gdy termin sporządzenia sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, przypada na rok nieparzysty – wówczas będzie należało go sporządzić i przekazać Instytutowi Ochrony Środowiska w roku parzystym następującym po tym roku w terminie do dnia 30 czerwca. Sprawozdanie z MPA przyjętego w roku parzystym składa się w roku parzystym do 30 czerwca, zgodnie z art. 18a ust. 10 ustawy Poś.

Zakłada się, że IOŚ w 2030 r. będzie w posiadaniu 100% sprawozdań z 211 miast (liczba wg danych GUS na 31 grudnia 2022 r. i może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych wg 31 grudnia 2023 r.) o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. Kolejne sprawozdania będą składane co 2 lata od dnia złożenia pierwszego sprawozdania.

Art. 18

Do programów ochrony powietrza opracowanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy Poś, stosuje się art. 91 ust. 9c tej ustawy w nowym brzmieniu. Spowoduje to wydłużenie terminu z 3 na 4 lata na przygotowanie, a następnie przyjęcie aktualizacji programów ochrony powietrza w drodze uchwał sejmików województw.

Art. 19

Do wniosków, o których mowa w art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, złożonych

i niezatwierdzonych uchwałą rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stosuje się art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 20

Do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, ponadto do ww. uchwały stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 21

Wojewódzkie fundusze udostępniają Narodowemu Funduszowi oraz podmiotom, które na podstawie odrębnych przepisów są uprawnione do wykonywania zadań w zakresie ochrony interesów finansowych i budżetu Unii Europejskiej, w celu realizacji tych zadań, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z wykonywaniem zadań publicznych przez te fundusze, pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. Środki wydatkowane przez Narodowy Fundusz na realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” od dnia 15 maja 2020 r. do dnia zawarcia umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcia „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zostaną zrefundowane ze środków KPO. W związku z tym, aby je rozliczyć, konieczne będzie udostępnienie przez wojewódzkie fundusze wskazanych niezbędnych danych uprawnionym podmiotom w rozumieniu art. 411 ust. 12 ustawy Poś.

Art. 22

Dotychczas wyodrębnione w budżetach obywatelskich pule środków dedykowane realizacji projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja prowadzi do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych, uznaje się za pulę środków w rozumieniu art. 5a ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym.

Art. 23

Mając na uwadze, iż w sytuacji, gdy inwestor ma już opracowany projekt budowlany na potrzeby budowy zbiorników bezodpływowych na wody opadowe i roztopowe, a umorzenie postępowania może być dla niego niekorzystne, zaproponowano przepisy przejściowe, zgodnie z którymi do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy Prawo budowlane w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 24

Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji do zmian klimatu, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25

Do spraw ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 26

Do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, co do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 27

Do spraw wszczętych na podstawie ustawy o oś i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 28

Uwzględniając, że wszystkie proponowane w projekcie zmiany warunków udziału w Programie „Stop Smog” są korzystniejsze niż obecnie obowiązujące, proponuje się zamieszczenie w art. 28 projektu stosownych przepisów przejściowych.

Zgodnie z proponowanym w projekcie art. 28 ust. 1, do porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy będą miały zastosowanie przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów zawartych przez gminy z beneficjentami przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Strony tych porozumień będą miały obowiązek dostosowania ich do przepisów zmienionych projektowaną ustawą w terminie 60 dni od dnia jej wejścia w życie.

Dodatkowo, uwzględniając także, że zgodnie z art. 11c ust. 1a ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków stroną porozumienia na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych może być związek międzygminny, związek metropolitalny lub powiat, w ust. 2 uregulowano kwestię umów zawieranych przez gminy uczestniczące w tych związkach lub położone na terytorium powiatu.

Ust. 3 tego przepisu nakazuje dostosowanie do nowych przepisów złożonych przez gminy wniosków o zawarcie porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych w terminie wskazanym przez Narodowy Fundusz.

W zakresie wniosków beneficjentów o zawarcie umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z gminami, złożonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w odniesieniu do których nie zawarto takich umów przed tym dniem, zgodnie z projektowanym art. 28 ust. 4, przyjmuje się, że będą miały zastosowanie przepisy ustawy zmienianej, co pozwoli w szczególności na aktualizację finansowych aspektów realizowania przedsięwzięć niskoemisyjnych w aktualnie zawieranych przez gminę z beneficjentem umowach o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego.

Zgodnie natomiast z projektowanym art. 28 ust. 5, do umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego zawartych przez gminę z beneficjentem, tj. z osobą fizyczną będącą właścicielem lub posiadaczem budynku lub lokalu, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, bez

względu na stopień zaawansowania realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego, będą nadal stosowane przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków w brzmieniu dotychczasowym tak, aby realizacja przedsięwzięcia została dokończona na podstawie wcześniejszych regulacji.

Zaproponowane przepisy przejściowe umożliwiają w ramach już zawartych porozumień między Narodowym Funduszem a gminami, realizację przez gminy nowych umów, które nie zostały jeszcze zawarte z beneficjentami na nowych korzystniejszych warunkach. Należy tu ponownie podkreślić, że przeprowadzone przez Narodowy Fundusz szerokie konsultacje z gminami zarówno biorącymi już udział w Programie jak i pozostałymi, które jeszcze nie przystąpiły do Programu, jednoznacznie wskazują na konieczność wprowadzenia zmian w Programie „Stop Smog” mających na celu dostosowanie zasad uczestnictwa w nim i jego realizacji do bieżących uwarunkowań społeczno-gospodarczych (np. inflacja, ograniczona dostępność towarów i usług itd.). W obecnej sytuacji wiele przetargów ogłaszanych przez gminy kończy się brakiem możliwości wyłonienia wykonawcy robót budowlanych, co w konsekwencji będzie prowadzić do zmniejszenia zakresu już podpisanych porozumień do niezbędnego minimum przewidzianego wskazanymi w ustawie wymaganiami lub – w przypadku braku możliwości ich realizacji – rozwiązania podpisanych już porozumień. Zaproponowane przepisy przejściowe mają na celu zapobieganie tej sytuacji i uatrakcyjnienie zasad funkcjonowania Programu tak, aby możliwe było pozyskanie nowych gmin przy jednoczesnym ułatwieniu realizacji tym, które już przystąpiły do Programu. Proponowana nowelizacja stanowi odpowiedź na konieczność wsparcia samorządów gminnych w przedsięwzięciach poprawiających stan techniczny budynków jednorodzinnych. Działania mające na celu poprawę stanu technicznego zasobów mieszkaniowych i poprawę warunków mieszkaniowych społeczeństwa przyczyniają się równocześnie do realizacji innych priorytetów rządu, takich jak poprawa efektywności energetycznej czy walka z ubóstwem energetycznym.

Art. 29

Przepisy przewidują sporządzenie pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r. właściwi ministrowie prześlą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 30

Projekt zawiera również analogiczne przepisy przejściowe dla pierwszej aktualizacji prognoz zmian aktywności na nowych zasadach, która (jeżeli przeprowadzona przez KOBiZE ocena wykaże jej zasadność) zostanie sporządzona do dnia 30 czerwca 2025 r., okres w którym KOBiZE przeprowadzi pierwszą ocenę zasadności aktualizacji prognoz zmian aktywności (1 stycznia 2025 r. – 30 kwietnia 2025 r.) oraz termin przekazania informacji i danych przez właściwych ministrów na potrzeby oceny i prognoz (31 grudnia 2024 r.).

Art. 31

Przewiduje się również, że zmiany przewidziane w art. 5a ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym, będą stosowane po raz pierwszy do konsultacji społecznych prowadzonych w gminach w ramach budżetu obywatelskiego na rok 2024, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zakończono etapu zgłaszania projektów budżetu obywatelskiego na ten rok.

Art. 32

W projekcie ustawy, w związku z koniecznością kontynuacji realizacji zadań określonych w art. 18a ust. 15 ustawy Poś, określono maksymalne limity wydatków sektora finansów publicznych na lata 2023–2032 dla sektora finansów publicznych w ramach środków pochodzących z budżetu państwa,

Narodowego Funduszu.

Wprowadza się mechanizm korygujący, który należy wdrożyć w przypadku przekroczenia lub ryzyka przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków. Nadzór nad monitoringiem limitu wydatków oraz wdrażania mechanizmu korygującego został powierzony ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

III. INFORMACJE KOŃCOWE

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projektowana ustawa będzie miała korzystny finansowy wpływ na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, którzy zajmują się opracowaniem miejskich planów adaptacji do zmian klimatu oraz innych analogicznych dokumentów planistycznych i strategicznych.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia z wyjątkiem art.14, który wchodzi w życie 1 lipca 2024 r.

IV. ZGODNOŚĆ Z KPO

Zaproponowane przepisy w art. 8 pkt 2 – zmiany w zakresie zwiększenia możliwości działania Funduszu Rozwoju Regionalnego – są odpowiedzią na zapisy Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w zakresie kamienia milowego B24L dotyczącego rozwiązań prawnych służących procesom transformacyjnym miast (reforma B.3.4 Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich). Za realizację reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Wymogiem KPO względem projektowanej ustawy jest przygotowanie i wdrożenie skutecznych rozwiązań formalno-prawnych, organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyspieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce oraz przede wszystkim zapewnienie trwałości we wspieraniu zdolności obszarów miejskich w inwestowaniu w zieloną transformację.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17) jednym z sześciu filarów KPO jest zielona transformacja. Zieloną transformację należy rozumieć jako proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego. Szerzej jest to proces, który tworzy potencjał do rozwoju społecznego i gospodarczego w oparciu o założenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz podstawowych priorytetów strategii UE w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej i jednocześnie tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi. Przedmiotowa reforma stworzy warunki i instrument trwałego wsparcia rozwoju miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym inwestycji ukierunkowanych na zieloną transformację.

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw realizuje również pozostałe cele reformy B3.4 Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich, którymi są: wsparcie dla samorządów terytorialnych w zakresie

zdolności do określania priorytetów, planowania i realizacji projektów dotyczących łagodzenia zmian klimatu, uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w procedurach planowania przestrzeni miejskiej oraz odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur, zwiększenie udziału terenów zieleni w miastach.

Zaproponowane przepisy w art. 7 obejmujące zmianę przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw pozwolą na realizację kamienia milowego przyczynią się pośrednio do wypełnienia kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanych w ramach reformy B1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Za realizację tej reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Dodanie do ustawy upoważnienia ustawowego umożliwi określenie w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW.

To na podstawie proponowanego upoważnienia będzie możliwe wypełnienie kamienia milowego B5G przez wydanie rozporządzenia określającego parametry jakościowe dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Małgorzata Golińska, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Główny Konserwator Przyrody</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Wojciech Augustowski, Naczelnik wydziału Departament Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej wojciech.augustowski@klimat.gov.pl tel.: (+48 22) 36 92 414</p>	<p>Data sporządzenia 01.12.2023 r.</p> <p>Źródło: <u>Realizacja kamieni milowych KPO:</u> 1) B5G w ramach reformy B1.1 – realizowany przez MKiŚ 2) B24L w ramach reformy B3.4 – realizowany przez MFiPR</p> <p><u>Inicjatywa własna:</u> 1) inicjatywa MKiŚ pn. <i>Miasto z Klimatem</i>, 2) projekt wpisujący się w realizację założeń Polskiego Ładu <i>Koniec z betonem w centrach miast</i></p> <p>Nr w wykazie prac</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Zmiany w budżetach obywatelskich miast

Podczas warsztatów miejskich, zorganizowanych w roku 2020 w ramach inicjatywy „*Miasto z Klimatem*” uczestnicy zgłosili problem m.in. zbyt małego zaangażowania społeczności lokalnych w kwestie dotyczące ochrony środowiska miejskiego, w szczególności w kontekście stanu zieleni w przestrzeni miejskiej. Wskazywano także na problem niewystarczających środków finansowych w budżetach miast na realizację projektów związanych ze zwiększaniem udziału terenów zieleni w mieście, rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) czy różnorodności biologicznej. Zwrócono także uwagę na kluczowe znaczenie miejskich budżetów obywatelskich (BO) w kontekście środowiskowym – budżet partycypacyjny jest specyficzną metodą służącą zaangażowaniu ludzi do współtworzenia budżetu związanego z obszarem, który dotyczy ich bezpośrednio.

W świetle danych zebranych na potrzeby „Barometru budżetu obywatelskiego”¹⁾ w co piątym zwycięskim projekcie w miastach na prawach powiatu pojawiły się działania związane z pielęgnacją i uzupełnieniem zieleni w mieście. Dodatkowo w 2020 roku w miastach na prawach powiatu:

- 28% projektów wybranych w głosowaniu dotyczyło terenów zieleni, do których zaliczyliśmy „obszary, na których króluje zieleń urządzana i nie (parki, lasy, działki), ale także tereny niezabudowane, które ludzie chcą przeznaczyć pod różnego rodzaju siłownie pod chmurką, place zabaw itp.”;
- na zadania obejmujące tereny zieleni zdefiniowane jak powyżej przeznaczono blisko 34% szacunkowej kwoty przeznaczonej na realizację wszystkich zwycięskich projektów.

Powyższe odsetki byłyby jeszcze wyższe, gdyby wziąć pod uwagę także inne obszary, które definiuje się jako „tereny zieleni” zgodnie z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) (czyli np. cmentarze, bulwary czy zieleń towarzysząca drogom, placom itp.).

Duże znaczenie lokalnych terenów zielonych potwierdzają wyniki badania świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski pn.: „Zazielenienie obszarów lokalnych”²⁾ zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska (MKiŚ) w 2020 r.:

- 97% respondentów deklaruje posiadanie terenów zielonych w okolicy zamieszkania jako ważne,
- 9 na 10 osób w ciągu ostatnich 12 miesięcy co najmniej dwa razy w ciągu miesiąca odwiedziło tereny zielone w okolicy zamieszkania,
- aż 75% osób jest gotowych zaangażować się w tworzenie i dbanie o istniejące tereny zielone w najbliższej okolicy, przy czym tylko jedna czwarta badanych (35%) jest zdecydowanie gotowa na podjęcie działań. Wśród najczęstszych powodów braku całkowitego zdecydowania się na podjęcie działań badani wymieniali: „brak czasu” (44%), „to raczej zadanie miasta” (17%), „nie wiem, gdzie się zgłosić” (12%) oraz „nie mam doświadczenia” (11%).

Jak wynika z *Raportu o stanie polskich miast. Środowisko i adaptacja do zmian klimatu*³⁾, opracowanego przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów, zwany dalej „IRMIR”, w ramach budżetów obywatelskich zgłaszane są projekty z różnych dziedzin o różnym zakresie tematycznym. Jedną z kluczowych dziedzin jest szeroko pojmowana ochrona środowiska.

¹⁾ <http://obserwatorium.miasta.pl/wp-content/uploads/2021/06/Barometr-bud%CC%BCetu-obywatelskiego-Martela-Bubak-Janik-opm-irmir-2020.pdf>

²⁾ <https://www.gov.pl/web/klimat/badania-swiadomosci-ekologicznej>

³⁾ <https://obserwatorium.miasta.pl/raport-o-stanie-polskich-miast-srodowisko-i-adaptacja-do-zmian-klimatu/>

Analiza BO za lata 2013–2017 wykazała, że ich zakres tematyczny dotyczy m.in. BZI, ochrony zwierząt, gospodarki odpadami komunalnymi oraz infrastruktury rowerowej. Można stwierdzić stale wysoki udział projektów środowiskowych zgłaszanych, jak również realizowanych. Świadczy to o istotnym zaangażowaniu społeczności lokalnych w działania na rzecz poprawy jakości środowiska i życia w mieście. Analiza wykazała duży udział w budżetach obywatelskich zadań z zakresu „zazieleniania miast”. Relatywnie niewiele projektów BO przeznaczonych do realizacji rozwijało w miastach błękitną infrastrukturę. Realizacja projektów w zakresie inwestycji BZI zwiększy odporność miast na zmiany klimatu, dlatego jest zasadne obligatoryjne uwzględnienie w budżetach obywatelskich projektów w zakresie realizacji błękitno-zielonej infrastruktury.

2. Uwzględnienie kwestii adaptacji do zmian klimatu (w tym zielonej transformacji) w polityce rozwoju gminy, samorządzie województwa oraz kraju

Działania z zakresu adaptacji do zmian klimatu powinny być podejmowane zarówno na poziomie gminnym, jak i w większym zakresie na poziomie regionalnym i krajowym:

- a) aktualnie realizowane działania w zakresie np. wojewódzkich programów ochrony środowiska, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej „uPoś”, są niewystarczające. W związku z rolą samorządu województwa, m.in. w zakresie programowania i wdrażania środków unijnych, jest konieczne uwzględnianie aspektu adaptacji do zmian klimatu w polityce rozwoju województwa, w celu tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu;
- b) zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, z późn. zm.) przy opracowaniu strategii rozwoju gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej.

Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju gminy, województwa, kraju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu i tych podejmowanych na rzecz zielonej transformacji.

2a. Wprowadzenie rozwiązań prawnych oraz organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyśpieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce (kamień milowy KPO B24L)

Miasta są obszarem szczególnie wrażliwym, w którym koncentrują się najpilniejsze współcześnie wyzwania, począwszy od niedoboru wody i złej jakości powietrza, po zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego, który będzie uwzględniał również wyzwania klimatyczne. Rozwój miast zwiększa presję na środowisko i zdrowie. Każde miasto mierzy się ze specyficznymi dla swojej lokalizacji, struktury i uwarunkowań zagrożeniami środowiskowymi i klimatycznymi. Polska jest pod tym względem bardzo zróżnicowana.

Miasta w Polsce charakteryzują się też dużym zróżnicowaniem pod względem udziału i dostępności do terenów zieleni, szczególnie na obszarach zamieszkałych. Światowa Organizacja Zdrowia w swoich raportach cyklicznie pokazuje związki między jakością zazielenionych przestrzeni publicznych, a stanem zdrowia mieszkańców miast. Obecnie ludność polskich miast ocenia się na około 23 mln osób, co stanowi ponad 60% populacji kraju – skala problemu jest więc olbrzymia.

Odpowiedzią na te problemy będzie stworzenie takich możliwości dla miast, które będą wspierać podejmowane działania na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi.

Warto podkreślić, że zmiany te przyczynią się do wypełnienia kamienia milowego B24L pn. Wejście w życie ustawy o zrównoważonym rozwoju obszarów miejskich służącej wyznaczeniu celów, kierunków, zasad realizacji oraz mechanizmów koordynacji zielonej transformacji miast, realizowanego w ramach reformy B.3.4. pn. Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Za realizację reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

3. Miejskie plany adaptacji do zmian klimatu (MPA)

Miasta są terenami szczególnie wrażliwymi na zmiany klimatu, w których koncentrują się najpilniejsze współczesne wyzwania. Obecnie ludność polskich miast ocenia się na około 23,3 mln osób, co stanowi ponad 60% populacji kraju⁴⁾ – skala problemu jest więc olbrzymia. Wysoki poziom urbanizacji oraz wysoki poziom uszczelnienia gruntów oznacza, że zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast, a tym samym na jakość życia ich mieszkańców. Dlatego też zwiększenie zdolności adaptacyjnych do negatywnych skutków zmian klimatu oraz wspieranie odporności na jego zmiany, z jednoczesnym oddziaływaniem celem ich zapobiegania, jest jednym z elementów polityki środowiskowej państwa. Jednakże kwestie adaptacji do zmian klimatu, planowanie działań adaptacyjnych, nie są w wystarczającym stopniu uwzględniane w dokumentach strategicznych przygotowywanych przez miasta. Miejskie plany powinny

⁴⁾ <http://44mpa.pl/miejskie-plany-adaptacji/>

obejmować środki służące tworzeniu różnorodnych biologicznie i dostępnych lasów miejskich, parków i ogrodów, miejskich gospodarstw rolnych, zielonych dachów i ścian, ulic obsadzonych drzewami, łąk miejskich oraz żywopłotów miejskich. Realizacja takich planów powinna przyczynić się również do poprawy połączeń między terenami zielonymi, wyeliminowania stosowania pestycydów i ograniczenia nadmiernego koszenia zielonych przestrzeni miejskich, a także wyeliminowania stosowania innych praktyk szkodliwych dla różnorodności biologicznej.

Wyniki „Analizy miejskich planów adaptacji do zmian klimatu” zrealizowanej przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ) wskazują, że kontynuowanie działań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności z punktu widzenia wdrażania MPA jest dla miast priorytetowe, a niektóre z miast widzą także potrzebę aktualizacji MPA, tak aby w tym dokumencie położyć jeszcze większy nacisk na rozwiązania BZI. W miastach, w których MPA analizowano i z których przedstawicielami przeprowadzono wywiady, najwyższy priorytet został nadany działaniom z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury oraz gospodarowania wodami opadowymi.

Kwestie związane z adaptacją do zmian klimatu ujęte zostały także w założeniach Polskiego Ładu, który przewiduje wdrożenie nowych narzędzi zwalczania wysp ciepła w miastach, realizowane w ramach projektu „Miasto z klimatem”. Proponowane narzędzia mają służyć likwidacji betonu i asfaltu w centrach miast oraz nasadzeniu drzew, krzewów oraz tworzeniu mikroparków, zielonych ścian i dachów.

4. Planowanie przestrzenne

Praktyka planowania przestrzennego w Polsce wskazuje, że ryzyko klimatyczne, w tym aspekty związane z adaptacją do zmian klimatu, nie są w wystarczającym stopniu brane pod uwagę w procesie planowania przestrzennego, w szczególności na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) oraz nowowprowadzonych planów ogólnych gmin. W ogólnym ujęciu, ryzyko klimatyczne oznacza iloczyn prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia (klimatycznego) oraz jego skutków (dotkliwości). W rozumieniu dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06.11.2007, str. 27) ryzyko powodziowe oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Tymczasem adaptacja do zmian klimatu ma bardzo istotny wymiar przestrzenny, zaś analizy ryzyka klimatycznego prowadzone na wczesnym etapie planowania przestrzennego, dotyczące uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych, pozwolą na zastosowanie rozwiązań z zakresu adaptacji do zmian klimatu, w tym BZI, w jak najszerszym stopniu oraz na skuteczne uniknięcie możliwych negatywnych konsekwencji zmian klimatu. Etap planowania przestrzennego pozwala na rozpatrywanie różnych wariantów lokalizacyjnych infrastruktury i przedsięwzięć w zależności od różnych uwarunkowań, zaś uwarunkowania związane z adaptacją do zmian klimatu powinny być brane, w tym procesie, pod uwagę jako jedne z najważniejszych. Należy przy tym wskazać, że w Polsce powstają kolejne miejskie plany adaptacji do zmian klimatu. W przyszłości będzie powstawać coraz więcej tych dokumentów z uwagi na planowane wsparcie z funduszy Unii Europejskiej (UE) na ich opracowanie.

Zgodnie z wynikami „Analizy miejskich planów adaptacji do zmian klimatu”, zrealizowanej przez IOŚ, miasta dostrzegają potrzebę włączenia adaptacji do zmian klimatu w politykę rozwoju miasta i podejmowanie decyzji (mainstreaming). Odbywa się to m.in. przez dostosowanie dokumentów strategicznych i planistycznych, które są wyrazem polityki miejskiej, do nowych uwarunkowań klimatycznych i potrzeb adaptacji do zmian klimatu.

5. Ocena oddziaływania na środowisko

Praktyka wykonywania ocen oddziaływania na środowisko (ooś) w Polsce wskazuje, że przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), zwanej dalej „Uoos”, w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego przedsięwzięć – zwłaszcza w odniesieniu do adaptacji do zmian klimatu – mogą być potencjalnie interpretowane niedostatecznie jednoznacznie, w związku z tym konieczne staje się doprecyzowanie ww. przepisów w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności, uwzględniając przy tym fakt, że co do zasady aktualne polskie przepisy pozostają w zgodności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 124 z 25.04.2014, str. 1, z późn. zm.), zwaną dalej „dyrektywą oos” w przedmiotowym zakresie. Posiadane przez MKiŚ dane oraz wnioski na temat uwzględniania przez inwestorów kwestii klimatycznych w procesie ooś pochodzą z następujących źródeł:

– doświadczenia MKiŚ w pracach Grupy Roboczej Sieci Partnerstwo „Środowisko dla Rozwoju” (Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Partnerstwo działa w ramach Sieci ENEA MA UE) - przedstawiciel MKiŚ jest wiceprzewodniczącym grupy, zaś jej członkami są regionalne dyrekcje ochrony środowiska oraz urzędy marszałkowskie,

– wniosków z kontroli systemowej przeprowadzonej przez MKiŚ w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) od 29 listopada do 9 grudnia 2016 r. w zakresie dotyczącym weryfikacji przez NFOŚiGW dokumentacji aplikacyjnej na poziomie oceny merytorycznej II stopnia dla projektów działania 2.3. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,

– wniosków z Raportu końcowego dla analizy pn.: „Uwzględnianie w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 aspektów adaptacji do zmian klimatu, łagodzenia zmian klimatu i zwiększania odporności inwestycji na skutki tych zmian i zagrożenia klęskami żywiołowymi lub katastrofami naturalnymi” (Fundeko, 2019).

6. Uwzględnienie wybranych przepisów z projektu ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy (UD101)

W Polsce na przestrzeni ostatniej dekady, tj. lat 2010-2019, susze występowały dwukrotnie częściej niż w ubiegłych dekadach. Kolejnym zidentyfikowanym zagrożeniem, które stanowi większość problemów wodnych Polski, są pojawiające się (w szczególności w 2020 r.) występujące naprzemiennie zjawiska suszy i powodzi – deficyt opadów w okresie zimowym i lokalne podtopienia czy powodzie spowodowane przez nawalne deszcze, jak również okresowe występowanie niżówek pojawiające się na rzekach już w kilka tygodni po przejściu fali wezbraniowej.

Aktualne wyniki analiz zmian klimatu wskazują, że w Polsce nastąpi intensyfikacja zjawisk ekstremalnych. W wyniku prognozowanego wzrostu temperatury powietrza wzrośnie intensywność parowania, nastąpi także zwiększenie częstotliwości opadów nawalnych. Prognozuje się również wzrost długości i częstości występowania okresów bezopadowych.

W „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wskazano kierunki działań w kontekście mitygacji zjawiska suszy. Są to głównie działania związane ze zwiększaniem retencji zasobów wodnych, w tym małej retencji, a także inwestycje w zrównoważone systemy gospodarowania wodami opadowymi oraz zwiększanie lesistości kraju. Podobne wnioski wynikają z przyjętej w 2019 r. „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”, w której również podkreśla się konieczność rozwoju małej retencji, w szczególności wykorzystującej rozwiązania oparte na przyrodzie z udziałem BZI, a także ograniczenia zajmowania gruntów i zasklepienia gleby.

Jednym z podstawowych działań zwiększających odporność miast oraz przystosowujących miasta do prognozowanych zmian klimatu w zakresie gospodarki wodnej, będącej z jednej strony sektorem bardzo wrażliwym na zjawisko suszy, a z drugiej docelowym obszarem działań zapobiegających lub niwelujących to zjawisko, jest budowa zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi, w tym przez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. Zadaniem ww. systemów z udziałem rozwiązań opartych na przyrodzie jest zatrzymanie oraz spowolnienie odpływu wód deszczowych, a także ich retencjonowanie i lokalne wykorzystanie, co jest działaniem zapobiegającym i przeciwdziałającym suszy. Dzięki zastosowaniu ww. systemów woda deszczowa pozostaje w zlewni, co zwiększa stan jej lokalnych zasobów oraz może być wykorzystywana do różnych celów w okresach bezopadowych. Ponadto, budowa ww. systemów pozwala na ograniczenie skutków oraz zapobieganie powodziom miejskim, podtopieniom i zalaniom.

Jednym z typów działań mających na celu zachowanie, tworzenie i odtworzenie systemów retencji wód jest realizacja inwestycji, obejmujących budowę zbiorników na wody opadowe lub wody roztopowe. Główną przeszkodą w szybkim powstawaniu tych zbiorników jest długotrwały cykl przygotowania inwestycji, w tym pozyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę. Działania dot. przeciwdziałania suszy należy przede wszystkim rozpocząć od zauważenia tego problemu na etapie planowania i zagospodarowania przestrzeni. Wprowadzenie owych działań do porządku prawnego wiąże się ze zmianą przepisów o charakterze techniczno-budowlanym (ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.). Wdrożenie proponowanych zmian pozwoli na kompleksowe podejście do problemu retencji wód, zarówno w ujęciu regionalnym, jak i lokalnym.

7. Zmiana terminu opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza

Przepisy art. 91 ust. 9c uPoś stanowią, że zarząd województwa ma obowiązek opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 3 lat od daty wejścia w życie uchwały sejmiku województwa. W związku ze zbyt krótkim terminem na podjęcie realizacji działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza, zarządy województw zgłaszają problem z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych. Koniecznym jest zatem wydłużenie okresu na realizację działań naprawczych określonych w tych w programach, tak aby możliwa była realna ocena efektów rzeczowych i ekologicznych ich podjęcia, i dopiero na podstawie wyników tej oceny, podjęcie decyzji co do zasadności przygotowania aktualizacji programu ochrony powietrza.

8. Brak możliwości wydawania zaświadczeń przez gminę w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dla gospodarstw rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego

Przepisy art. 411 ust. 10k pkt 2 uPoś wskazują, że wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia. W przypadku gospodarstw rolnych, gdzie dochód jest ustalany w oparciu o przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego ogłaszany w Dzienniku Urzędowym

Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego we wrześniu, brak jest możliwości w aktualnym stanie prawnym na wydanie zaświadczenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia publikacji.

9. Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Analizując uwagi zgłaszane przez gminy biorące udział w Programie „Stop Smog”, jak również biorąc pod uwagę robocze kontakty z gminami potencjalnie zainteresowanymi udziałem w Programie, można wyróżnić 3 główne problemy wskazywane przez gminy:

- zbyt niska wysokość dofinansowania na przedsięwzięcia niskoemisyjne, wskazana w ustawie – na poziomie 53 000 zł;
- zwiększenie finansowania przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy jednoczesnym zmniejszeniu % wkładu własnego gminy;
- zlikwidowanie kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego.

Zmiana powyższych kwestii jest kluczowa dla dalszego rozwoju Programu „Stop Smog” i zwiększenia jego atrakcyjności zarówno dla gmin jak i dla mieszkańców.

10. Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673)

Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (dalej KOBiZE), jako jednostka nadzorowana przez ministra właściwego do spraw klimatu, wykonuje prace wynikające m.in. z uPoś oraz ustawy z 17 lipca 2009 roku o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. W celu zapewnienia racjonalizacji ustawowych zadań wykonywanych przez KOBiZE proponuje się zmianę przepisów ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Proponowane zmiany w zakresie terminów zadań wykonywanych przez KOBiZE pozwolą usprawnić pracę Ośrodka oraz pozwolą uelastyczyć wykonywanie rozległego zakresu zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. Pozwoli to na wydłużenie okresu prac nad przygotowaniem dokumentów i raportów. Dodatkowo zaproponowane zmiany stanowią doprecyzowanie przepisów. Ze względu na to, że przepisy ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji przewidują jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia, proponuje się doprecyzowanie przepisów tak, żeby w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – były aktualizowane jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie.

11. Zmiany w zakresie przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.)

Wzrost liczby urządzeń na paliwa stałe biomasowe, w tym pelet, pociąga za sobą coroczny wzrost zużycia tych paliw, który jest obserwowany w Polsce od 2014 roku. Z uwagi na prognozowany wzrost krajowego zużycia paliw biomasowych, można się spodziewać zwiększonej liczby przypadków wprowadzania na rynek peletu i brykietu zanieczyszczonego odpadami z tworzyw sztucznych lub wyprodukowanego w dużej mierze z odpadów meblarskich, których spalanie wpływa niekorzystnie zarówno na zdrowie człowieka, jakość powietrza jak i na urządzenie grzewcze. Jakkolwiek stosowanie produktów ubocznych takich, jak np. płyty MDF (dopóki nie zostały poddane obróbce za pomocą substancji zawierających związki chloroorganiczne i metale ciężkie) jest dopuszczone w przypadku klasy B dla peletu oraz klasy B brykietu, niemniej jednak biopaliwa te muszą spełniać szereg wymagań jakościowych. Brak nadzoru nad rynkiem może skutkować wykorzystaniem tego typu surowców na znacznie większą skalę i wprowadzaniem do obrotu peletu i brykietu, których parametry jakościowe będą znacznie odbiegały od minimum wprowadzonego przez normy PN-EN ISO 17225-2 oraz 17225-3. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zapotrzebowanie w kraju na paliwa stałe biomasowe rośnie. Dotyczy to zarówno paliwa formowanego, jak i drewna kawałkowego. W ostatnim okresie producenci kotłów na pelet sygnalizowali wzrost sprzedaży na poziomie 30%, jak również zwiększone zainteresowanie kotłami zgazowującymi.

Ze względu na to, że w obowiązujących przepisach nie ustanowiono wymagań jakościowych dla paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym jest wskazanym określenie rodzajów oraz minimalnych wymagań jakościowych dla stałych paliw biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu. Ustanowienie przepisów zlikwiduje możliwość wprowadzania na rynek, a następnie spalanie w gospodarstwach domowych i instalacjach grzewczych do 1 MW, stałych paliw biomasowych z domieszką dodatków chemicznie przetworzonych oraz zawierających domieszki tworzyw sztucznych.

Warto podkreślić, iż wprowadzenie upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów przyczyni się pośrednio do wypełnienia kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Kamień milowy jest realizowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

12. Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw)

- Doświadczenia dotyczące wdrażania programów priorytetowych pokazują, że obecny limit ustalony w odniesieniu do wartości jednostkowej wniosku na poziomie 0,5% jest limitem zbyt niskim w aktualnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej w odniesieniu do ilości udzielanych dofinansowań dla beneficjentów indywidualnych, a także sposobu działania wojewódzkich funduszy. Wskazane samorządowe osoby prawne są często zaangażowane we wdrażanie programów priorytetowych Narodowego Funduszu, wykorzystując środki udostępnione przez ten Fundusz. Szczególnym przypadkiem jest Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”. W związku ze zmianą przedmiotowego programu podniesiono wysokość dofinansowania, co spowodowało, że w przypadku wojewódzkich funduszy, które mają niższe przychody, dotacje w ramach tego programu, wymagają zatwierdzenia przez ich rady nadzorcze. Nie ma to jednak uzasadnienia, gdyż Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest programem masowym, liczba udzielanych dofinansowań jest bardzo duża, a ich forma jest ujednolicona i powtarzalna. Angażowanie rad nadzorczych oraz organów nadzoru w trybie art. 400r ustawy Poś niepotrzebnie wydłuża proces decyzyjny w ww. postępowaniach.
uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu oraz rady gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin

W orzecznictwie sądów i regionalnych izb obrachunkowych pojawiają się wątpliwości dotyczące możliwości wprowadzania odpowiednio przez powiaty lub gminy dodatkowych kryteriów lub warunków finansowania, o którym mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, w tym dotyczących potencjalnych beneficjentów dotacji celowej, które skutkują stwierdzeniem nieważności uchwał rad powiatów i gmin w przedmiocie określenia zasad i trybu udzielania przez daną jednostkę samorządu terytorialnego dotacji celowej.

- **doprecyzowanie obowiązujących regulacji w zakresie podstaw prawnych do przekazywania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych do NFOŚiGW oraz właściwych podmiotów, zarówno krajowych jak i europejskich, niezbędnych do niezakłóconej realizacji programów wdrażanych przez NFOŚiGW wspólnie z wfośigw, w szczególności Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO**

Wfośigw pełniące rolę podmiotów zaangażowanych w realizację inwestycji w ramach KPO nie mieszczą się w katalogu administratorów danych osobowych, o których mowa w art. 141zk uzppr, którzy udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań.

Powyższy problem może być aktualny również w przypadku wdrażania innych programów z udziałem wfośigw, w tym programów priorytetowych NFOŚiGW.

13. Zmiana w zakresie finansowania realizacji zadań wynikających z ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt – zmiana ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt

Projektowana nowelizacja ma na celu wprowadzenie zmian w pierwotnie przyjętym harmonogramie realizacji zadań w zakresie organizacji Centralnego Azylu dla Zwierząt (dalej jako „Centralny Azyl”). Zmiany polegają na zmniejszeniu limitu wydatków w roku 2022 (brak wydatkowania środków) oraz 2023 i 2024 r., oraz zwiększeniu limitu wydatków w latach 2025-2031. Powyższe zmiany nie mają wpływu na całkowity maksymalny limit wydatków budżetu państwa, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy określony w art. 36 ust. 1 ustawy. Przyczyną zmian jest brak możliwości wykorzystania środków finansowych przewidzianych na pierwsze lata działalności Centralnego Azylu. Jest to spowodowane koniecznością przeprowadzenia procesu inwestycyjnego w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury wynikające głównie z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

Limit wydatków budżetu państwa wskazany w ustawie, a przeznaczony na wydatkowanie środków w roku 2022 i 2023, z uwagi na termin uchwalenia ustawy (listopad 2022 r.) oraz inne obiektywne przyczyny, takie jak opóźnienie w założeniu księgi wieczystej dla nieruchomości przewidzianej pod lokalizację Centralnego Azylu, wpływające na możliwość wystąpienia przez Pełnomocnika do spraw organizacji do Dyrektora Generalnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe z wnioskiem o wyłączenie nieruchomości z zarządu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i przekazanie do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa – nie będzie mógł być wykorzystany w tym okresie w planowanym zakresie. Wydatki te ponoszone będą dopiero w kolejnych latach.

Zgodnie z §2 ust. 2 zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie powołania Pełnomocnika do spraw organizacji Centralnego Azylu (Dz. Urz. MKiŚ poz. 6) opracowany został harmonogram rzeczowo-finansowy procesu przygotowania i organizacji Centralnego Azylu uwzględniający nałożone na Pełnomocnika ds. Centralnego Azylu obowiązki. Opracowany harmonogram urealnia i uszczegóławia zakres pierwotnie zaplanowanych prac i wymusza korektę limitu wydatków rozpisanych na kolejne lata.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem niniejszej ustawy jest m.in. wprowadzenie rozwiązań służących wzmocnieniu środowiskowego wymiaru polityki miejskiej, w szczególności wzmocnienie aspektów transformacji ekologicznej miast, w tym poprawy jakości powietrza. Projektowane narzędzia interwencji polegają na wprowadzeniu obligatoryjnego opracowywania dla miast o liczbie mieszkańców równej i większej niż 20 tys. planu adaptacji do zmian klimatu oraz uwzględniania aspektu adaptacji do zmian klimatu w dokumentach o charakterze strategicznym, w tym dotyczących planowania przestrzennego miast. Kolejnym elementem interwencji jest wzmocnienie polityki prowadzonej przez samorząd gminy i województwa, a także polityki krajowej o kontekst adaptacji do zmian klimatu, zazielenienie budżetu obywatelskiego w miastach, a także doprecyzowanie przepisów Uooś w zakresie analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu. Jednocześnie w ramach celu ustawy wprowadzono także dodatkowe mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć proekologicznych w miastach oraz pozostałych obszarach kraju, w których są stwierdzane przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla substancji objętych systemem monitoringu jakości powietrza, nie tylko przez wydłużenie czasu na realizację działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza, ale także uatrakcyjnienie warunków realizacji Programu „Stop Smog” oraz Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, które są dedykowane dofinansowaniu m.in. wymiany urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączaniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej oraz kompleksowej termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy w tym zakresie, nastąpi nie tylko poprawa stanu powietrza, ale także ograniczenie wielkości emisji gazów cieplarnianych do powietrza. Proponowane działania usprawnią niektóre działania administracyjne i przełożą się na możliwość pozyskania przez jednostki samorządowe większej ilości środków finansowych na poprawę jakości powietrza czy też odporności miast na zmiany klimatu.

1. Zmiany w budżetach obywatelskich miast

Projektowana ustawa pozwoli na zwiększenie środków finansowych przeznaczanych w miastach w ramach budżetów obywatelskich na ochronę środowiska miejskiego, w szczególności na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja ma prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych. Projektowane rozwiązania dotyczące tzw. zazielenienia budżetu obywatelskiego są już realizowane przez niektóre miasta (m.in. Katowice, Lublin, Gdańsk, Poznań). Miasta te wprowadziły zabezpieczenie puli środków z budżetu partycypacyjnego na inwestycje dotyczące zazieleniania miast. Projektowana zmiana jest zgodna z założeniem przyjętym w dokumencie Polski Ład.

Ustawowe wsparcie realizacji projektów dotyczących ochrony miejskiego środowiska, szczególnie w kontekście stanu zieleni i wód opadowych w przestrzeni publicznej, wesprze bezpośrednio miasta w transformacji w przyjazne, zaadaptowane i neutralne klimatycznie. Pozytywnym efektem tej regulacji będzie większa liczba miejskich „błękitno-zielonych” inwestycji, które będą odpowiedzią na problemy związane z retencją wód, utratą różnorodności biologicznej oraz jakością powietrza w miastach. Zakładanym efektem wprowadzanej zmiany jest także zachęcenie do wyodrębniania specjalnej puli środków finansowych na projekty realizowane w ramach budżetu obywatelskiego, również przez samorządy, które nie są ustawowo obowiązane do jego tworzenia.

Celem regulacji jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w kwestie związane z ochroną miejskiego środowiska oraz zwiększenie środków finansowych przeznaczanych w miastach na projekty, które dążą do poprawy stanu oraz zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych.

2. Uwzględnienie kwestii adaptacji do zmian klimatu i zielonej transformacji w polityce rozwoju gminy, samorządu województwa oraz kraju

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w ustawach z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.) oraz z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, polegające na uwzględnieniu komponentu klimatyczno-środowiskowego w strategiach rozwoju gmin, ponadlokalnych, województwa i kraju.

Kwestie adaptacyjne zostaną też bardziej podkreślone w polityce rozwoju województwa. Korzyścią będzie zobowiązanie samorządu województwa do tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu. Rola samorządu województwa jest kluczowa m.in. w zakresie programowania i wdrażania nowej perspektywy finansowej UE, w której kontekst adaptacji do zmian klimatu będzie działaniem horyzontalnym, w związku z tym włączenie tych kwestii do polityki rozwoju województwa jest wysoce uzasadnione. Jedynie działania na wszystkich szczeblach rządowych, jak i samorządowych zapewnią kompleksowość działań na rzecz wzmocnienia polityki adaptacyjnej, zwłaszcza w kontekście sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, jest zasadne doprecyzowanie przedmiotowych zapisów również w przygotowywanym przez samorząd województwa planie regionalnym, dlatego też proponuje się analogiczną zmianę w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.).

2a. Wprowadzenie rozwiązań prawnych oraz organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyśpieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce (kamień milowy KPO B24L)

Proponowanym rozwiązaniem jest stworzenie trwałego, systemowego rozwiązania instytucjonalnego na rzecz wsparcia zielonej transformacji obszarów miejskich.

Celem ustawy jest zwiększenie możliwości oferowanego wsparcia Funduszu Rozwoju Regionalnego (FRR) o działania na rzecz zielonej transformacji w miastach. Zmiany w rozdziale 4b w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki miejskiej o działania na rzecz zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostaje rozszerzony o inwestycje służące zielonej transformacji miast i ich obszarów funkcjonalnych. Będzie on również umożliwiał wdrożenie projektów lub ich rezultatów wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i polityki miejskiej.

Nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wprowadza również definicję zielonej transformacji, którą należy rozumieć jako „proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego”.

3. Miejskie plany adaptacji do zmian klimatu

Istnieje potrzeba wprowadzenia przepisami niniejszej ustawy rozwiązań systemowych, które zapewnią planowanie działań adaptacyjnych, zwiększenie ilości zieleni w miastach, a co za tym idzie zwiększenie retencji wód w tych obszarach. Wprowadzenie tych działań do porządku prawnego wiąże się ze zmianą przepisów uwzględnionych w uPoś.

Miejskie plany adaptacji, przygotowywane przez burmistrza albo prezydenta miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.⁵⁾, mają na celu przygotowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Plan będzie opracowywany przez burmistrza lub prezydenta miasta, przy zapewnieniu możliwości udziału w jego przygotowaniu społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w Uoos. Miejskie plany adaptacji nie będą aktami prawa miejscowego.

Miasta liczące co najmniej 20 tys. mieszkańców, które jeszcze nie mają opracowanych MPA, będą zobowiązane najpóźniej do dnia 2 stycznia 2027 r. do ich opracowania i uchwalenia. Zasadnicze części składowe planu zostaną przedstawione w projekcie ustawy. Obowiązujące przed wejściem w życie niniejszej ustawy dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu (w miastach liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców) zachowają moc i mogą być zmieniane lub aktualizowane. Aktualizacja odbywa się przynajmniej raz na 6 lat uwzględniając sprawozdania z monitorowania, natomiast zmiana dokumentów może nie wynikać z aktualizacji. Miasta będą miały możliwość sfinansowania opracowania i wdrażania MPA ze środków nowej perspektywy finansowej UE. Dokumenty będą mogły być również opracowane samodzielnie na podstawie MPA już przyjętych przez inne miasta oraz „Podręczniku adaptacji dla miast – wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”, w którym określono metodologię sporządzania MPA. Podręcznik został zaktualizowany w 2023 r. przez IOS-PIB [\[link\]](#).

Warto także podkreślić, że zgodnie z projektem rozporządzenia KE w sprawie Europejskiego prawa o klimacie (art. 6 – ocena środków krajowych) do 30 września 2023 r. KE oceni krajowe środki w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Brak przyjętych do tego czasu MPA dla większej liczby niż aktualnie miast w Polsce może skutkować wydaniem przez KE stosownych zaleceń, w związku z uznaniem środków krajowych za nieadekwatne do zapewnienia postępów w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Zobowiązanie miast liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców oraz wsparcie ich w procesie przygotowania MPA, może być adekwatnym działaniem w odniesieniu do planowanych ocen środków krajowych.

MPA ma być uchwalany przez radę miasta. Za wykonanie MPA, w tym jego monitorowanie i aktualizację odpowiedzialny będzie burmistrz albo prezydent miasta. Z analiz MKiŚ, bazujących na zrealizowanym przez MKiŚ w latach 2017-2019 projekcie „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” (dla 44 miast), wynika, że opracowany przez burmistrza albo prezydenta miasta MPA jest przyjmowany przez radę miasta w drodze uchwały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – tym samym dokument ma charakter programu rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Co dwa lata do 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, burmistrz lub prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej 20 tys. będzie miał obowiązek przekazywania sprawozdań z monitorowania wdrażania

⁵⁾ Należy przyjąć, że miasto o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys., które będzie zobowiązane do opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, to miasto, w którym liczba mieszkańców zgodnie z danymi statystycznymi w dniu wejścia w życie ustawy, a także w trzech kolejnych latach poprzedzających wejście w życie ustawy, przekraczała 20 tys.

działań adaptacyjnych zawartych w planie Instytutowi Ochrony Środowiska, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez Instytut.

Do zadań IOS będzie należała weryfikacja i analiza sprawozdań oraz sporządzanie i przekazywanie do MKiŚ podsumowania z tych sprawozdań do 30 listopada roku sprawozdawczego. Informacje te będą ważne ze względu na ocenę postępu miast w realizacji działań adaptacyjnych oraz zostaną uwzględnione w sprawozdaniu do Komisji Europejskiej. IOS został wskazany jako jednostka koordynująca monitoring z uwagi na posiadane doświadczenie, np. realizacja projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0, realizacja projektu MPA44 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, lider konsorcjum realizowanego systemu doradztwa strategicznego dla miast w ramach inicjatywy „Miasto z Klimatem”, czy też uruchomienie i rozbudowa Bazy Danych o Odpadach. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza sprawozdania z monitorowania oraz szczegółowy sposób przekazywania tego sprawozdania, mając na uwadze potrzebę ujednoczenia zakresu danych przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast. Ponadto przewidziany jest obowiązek cyklicznej aktualizacji MPA co 6 lat tak, aby proces aktualizacji dostosować do 5-letnich ocen KE (projekt rozporządzenia KE w sprawie europejskiego prawa o klimacie).

Dodatkowo istotnym celem projektowanej ustawy jest to, aby wnioski i rekomendacje z opracowanych MPA uwzględniać w sporządzanych i aktualizowanych strategiach rozwoju gmin, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Korzyścią wprowadzenia takiej regulacji będzie szerokie uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu w dokumentach przygotowywanych przez samorząd, a efektem – konsekwentne zwiększanie odporności miast na zmiany klimatu. Uchwalenie MPA nie spowoduje konieczności aktualizacji obecnie obowiązujących ww. strategii planów; przyjęty MPA będzie uwzględniany tylko w nowo powstających i aktualizowanych strategiach rozwoju gmin, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zasadnym jest również, aby wprowadzić dodatkowe regulacje, które chroniłyby tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szerszymi, a także chroniłyby tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody zostaną wskazane zasady działania dla rad gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 mówiących o tym, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachować istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni tego terenu zieleni. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej wegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna.

4. Planowanie przestrzenne

Każdy lokalny plan adaptacji odnosi się do uwarunkowań przestrzennych adaptacji do zmian klimatu. Brakuje jednak zobowiązania dla miast, nawet tych, które posiadają już opracowane miejskie plany adaptacji do zmian klimatu, do wdrażania wniosków wynikających z tych planów w kontekście zagospodarowania przestrzennego. Proponowane zmiany prawne polegają na konieczności uwzględniania w planowaniu przestrzennym przez miasta, które mają uchwalony MPA, działań zmniejszających podatność na zmiany klimatu, a wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w planie adaptacji do zmian klimatu. Planowana zmiana powinna stanowić rozwiązanie zidentyfikowanego problemu. Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze planowania przestrzennego jest wprowadzenie do istniejących ustaw zagadnień dotyczących analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu oraz oceny podatności na zmiany klimatu:

- 1) przy określaniu ustaleń planu ogólnego będą uwzględniane uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w tym wnioski i rekomendacje zawarte w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu;
- 2) w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zostaną określone zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu;
- 3) wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego będzie zawierał charakterystykę inwestycji, w tym określenie charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji oraz dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko, w tym na podatność na zmiany klimatu;
- 4) decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego określi warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie ochrony środowiska, w tym zmniejszenie podatności na zmiany klimatu, zdrowia ludzi oraz ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej.

Ogólnym efektem wprowadzanych zmian będzie zmniejszenie podatności oraz wzrost odporności miast, adaptacja do zmian klimatu, a także uniknięcie niekorzystnych skutków zmian klimatu, w tym możliwych strat. Efektem zmian będzie wzrost powierzchni obszarów zieleni, rozwój BZI i rozwiązań opartych na przyrodzie, które spełniają istotne funkcje adaptacyjne, ale także przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, przyczyniając się do wzrostu komfortu życia ludzi. Efektem zmian będzie również przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku suszy oraz powodzi. Wiążące uwzględnienie na etapie planowania przestrzennego aspektów związanych z ryzykiem klimatycznym oraz adaptacji do zmian klimatu gwarantować będzie skuteczność działań adaptacyjnych, ze względu na bardzo wczesny etap rozwoju inwestycyjnego (wariantowanie) oraz uwzględnienie uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych.

5. Ocena oddziaływania na środowisko

Rekomenduje się doprecyzowanie przepisów Uooś, dotyczących zakresu oraz elementów niezbędnych raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w obszarze dotyczącym analiz klimatycznych (analiza podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu).

Proponowana zmiana pozostaje w zgodzie z nowelizacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z ww. nowelizacją dyrektywy ooś, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – przepisy te są aktualnie wzmacniane zgodnie z brzmieniem znowelizowanej w 2014 r. dyrektywy. Pomimo, tego że obowiązujące polskie przepisy w analizowanym zakresie pozostają co do zasady zgodne z nowelizacją dyrektywy ooś z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się ww. doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym obszarze.

Etap ooś (raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) jest optymalnym etapem w celu przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu) ponieważ w przygotowaniu inwestycji jest jednym z najwcześniejszych etapów, kiedy to większość rozstrzygnięć dotyczących ostatecznego kształtu przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz możliwe jest jeszcze wariantowanie w zakresie dotyczącym oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat oraz odporności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Ponadto należy zauważyć, że właściwe przeprowadzenie analizy podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu jest niezbędne w celu prawidłowej i efektywnej oceny przedsięwzięć oraz projektów kierowanych do dofinansowania ze środków UE nie tylko w perspektywie finansowej 2014-2020, ale także w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 (NPF), w ramach której zgodność projektów z celami ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu będzie traktowana priorytetowo oraz bardziej rygorystycznie niż w perspektywie finansowej 2014-2020 (tak zwana procedura „climate proofing”). Tym samym jednolite przepisy w tym zakresie przyczynią się do prawidłowej absorpcji funduszy UE w NPF oraz zmniejszą ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Oczekiwane efekty proponowanych zmian:

- usunięcie potencjalnej możliwości niedostatecznie jednoznacznego interpretowania przepisów Uooś dotyczących analiz podatności (ryzyka klimatycznego) na etapie ooś,
- efektywna absorpcja funduszy UE,
- wzmocnienie ważności instrumentu, jakim jest ocena oddziaływania na środowisko we wdrażaniu polityki klimatycznej w Polsce, zgodnie z dyrektywą ooś,
- osiągnięcie synergii w kontekście osiągania celów adaptacji do zmian klimatu z innymi przepisami dotyczącymi planowania i realizacji przedsięwzięć od najwcześniejszego etapu.

Przygotowany przez MKiŚ w 2015 r. „Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”, stanowiący zbiór wytycznych dotyczących sposobu przeprowadzenia analiz ryzyka klimatycznego, w tym podatności na zmiany klimatu dla inwestorów, ma charakter pomocniczy, nie ma zaś charakteru prawa wiążącego, w szczególności dla inwestorów niebędących beneficjentami środków UE. Zasadne jest wzmocnienie regulacji dotyczących analiz ryzyka klimatycznego ze względu na ich istotność i zmiana statusu z regulacji o charakterze miękkim na regulacje o charakterze prawnym.

6. Uwzględnienie wybranych przepisów z projektu ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy (UD101)

Jednym z głównych celów przedmiotowego projektu ustawy jest wprowadzenie do systemu prawnego rozwiązań, które pozwolą na uproszczenie oraz przyspieszenie prac związanych z przygotowaniem do realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku suszy. W projekcie wprowadzono rozwiązanie polegające na ułatwieniu budowy zbiorników bezodpływowych na wody opadowe i roztopowe, z tym, że budowa zbiorników:

- o pojemności do 5m³ – nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszenia;
- o pojemności od 5 do 15 m³ – nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast wymaga zgłoszenia.

Natomiast budowa zbiorników odpływowych na wody opadowe i roztopowe (bez względu na pojemność) będzie wymagała, jak dotychczas, uzyskania pozwolenia na budowę.

Rozwiązanie takie przyczyni się do sprawniejszej realizacji programu Moja Woda.

Ponadto, w związku z dodanym przepisem w art. 29 ust. 1 pkt 6a ustawy – Prawo budowlane powodującym zwolnienie zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub wody roztopowe z obowiązku sporządzenia projektu budowlanego, zachodzi również konieczność zmiany art. 43 ust. 1aa ustawy. Zbiorniki te będą podlegać geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej i ujawniane będą w bazie danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu prowadzonej przez starostę, a informacja o nich jest istotna z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na tym obszarze.

7. Zmiana terminu opracowania i przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza

W art. 91 uPoś nadaje się nowe brzmienie ust. 9c, przez zmianę terminu z 3 na 4 lata, od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, na opracowanie przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza. Dodatkowo zmianie ulega termin na przyjęcie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza poprzez jego wydłużenie z 2 do 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji tego programu.

Proponowana zmiana pozwoli na realną ocenę efektywności podejmowanych działań naprawczych, wynikających z realizowanego programu ochrony powietrza, która przeprowadzona zostanie na podstawie wyników oceny jakości powietrza za poprzednie dwa lata, a nie jak ma to miejsce dotychczas na podstawie wyników jednej oceny jakości powietrza. W ten sposób możliwe będzie dokonanie oceny stopnia osiągnięcia wskaźników rzeczowych i ekologicznych, wskazanych w ww. programie, i dopiero na jej podstawie podjęcie prac zmierzających do opracowania i określenia uchwałą sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza.

8. Brak możliwości wydawania zaświadczeń przez gminę w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dla gospodarstw rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego

W art. 411 uPoś nadaje się nowe brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g uPoś, wydawanego na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Zmiana taka zapewni ciągłość wydawania zaświadczeń w ramach Programu dla gospodarstw rolnych, gdzie dochód będzie wyliczany w oparciu o przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, również w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia.

9. Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Głównym celem projektowanych zmian jest zwiększenie atrakcyjności Programu „Stop Smog” dla gmin oraz uproszczenie jego obsługi przez likwidację kryterium majątkowego. W projekcie przewidziano zwiększenie kwoty na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z 53 000 zł do 106 000 zł. Ponadto zwiększono poziom finansowania z budżetu państwa z 70 do 90 % obniżając jednocześnie wkład własny gminy z 30 do 10 % (w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000, wkład musi być większy niż 10 %).

Rozszerzono również katalog wymagań, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

10. Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

W ramach zmiany przepisów o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (USZE) proponuje się przesunięciu terminu składania przez KOBIZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań, z 31 stycznia na 28 lutego. Przesunięcie terminu sporządzenia sprawozdania na 28 lutego umożliwi rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której są zebrane już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania.

Pozostałe zmiany w ramach ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji przewidują dla KOBiZE obowiązek przygotowywania co 5 lat prognoz zmian aktywności dla wybranych sektorów gospodarki i prognoz zmian aktywności w zakresie zużycia nośników energii. 5-cioletni termin jest liczony począwszy od dnia 31 grudnia 2021 r. Ze względu na to, że prognozy zmian aktywności są sporządzane głównie na potrzeby wykonania prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ww. ustawy, zasadne jest by terminy przygotowania prognoz zmian aktywności były zsynchronizowane z nowym terminem opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skracza okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach.

W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, zmieniony został także termin przekazania do KOBiZE informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz. Doświadczenia uzyskane podczas pracy nad pierwszymi prognozami wykazały, że okres 6 miesięcy jest wystarczający dla Krajowego ośrodka do opracowania prognoz oraz zapewni większą aktualność otrzymywanych danych.

Projekt ustawy przewiduje również zmiany w przepisach dotyczących roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności. Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z możliwie najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regulę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Dzięki temu dla niektórych sektorów będzie możliwe np. wykorzystanie danych dla roku wcześniejszego, gdy dane dla roku o 3 lata poprzedzającego rok wykonania prognoz nie będą dostępne lub budziłyby uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (np. ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna).

Zaproponowano również zmienione przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności. Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w ustawie elementy (zmiany w obszarze polityk i strategii, regulacji prawnych oraz udział zmienionej aktywności w całkowitej emisji). Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności.

Ponadto uporządkowano inne przepisy w art. 9 ustawy przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia.

Dodatkowo wydłużony zostaje horyzont czasowy prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co powinno być uwzględnione już w najbliższych prognozach, które zostaną zrealizowane do marca 2023 r., jednakże prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 USZE są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczą jedynie okresu do 2040 r.).

Jednocześnie zmieniono okres aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.

Zmiany zaproponowane w art. 16b ust. 12 i 13 oraz 16d ust. 1 mają na celu doprecyzowanie przepisów.

Ze względu na to, że USZE przewiduje wyłącznie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji, o których mowa odpowiednio w art. 12 ust. 1 i w art. 11 ust. 1 pkt.3, wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia, proponuje się doprecyzowanie przepisów, iż w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – aktualizowane będą jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie. Przy czym zmienione przepisy (art. 16b ust. 12 i 15 oraz art. 16d ust. 1) będą się odwoływać do art. 12 ust. 1 tylko w zakresie prognoz wielkości emisji, nie zaś do prognoz wielkości pochłaniania, o których również mowa w tym przepisie. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy gazów cieplarnianych, tylko zanieczyszczeń powietrza, zatem bezzasadne jest odwoływanie się także do pochłaniania, występującego jedynie w przypadku dwutlenku węgla (CO₂).

Projekt zawiera przepisy przejściowe, które przewidują sporządzenie pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r. właściwi ministrowie prześlą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.

Projekt zawiera również analogiczne przepisy przejściowe dla pierwszej aktualizacji prognoz zmian aktywności na nowych zasadach, która (jeżeli przeprowadzona przez KOBiZE ocena wykaże jej zasadność) zostanie sporządzona do dnia 30 czerwca 2025 r., okres w którym KOBiZE przeprowadzi pierwszą ocenę zasadności aktualizacji prognoz zmian aktywności (1 stycznia 2025 r. – 30 kwietnia 2025 r.) oraz termin przekazania informacji i danych przez właściwych ministrów na potrzeby oceny i prognoz (31 grudnia 2024 r.).

11. Zmiana przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Zmiana przepisów umożliwi wprowadzenie, w drodze rozporządzenia, wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych - biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym, w tym określenie parametrów jakościowych dla tychże paliw.

12. Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wfośigw

- zwiększenie limitu przychodów z 0,5% do 1% uzyskanych przez wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w roku poprzednim w odniesieniu do wartości jednostkowej wniosku, ponad który wymagane jest zatwierdzenie przez radę nadzorczą funduszu wniosku zarządu o udzielenie dofinansowania,
- uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu oraz rady gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

Przewiduje się rozszerzenie uprawnień organu stanowiącego odpowiednio powiatu lub gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej, o której mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

W art. 403 uPoś nadaje się nowe brzmienia ust. 4, 5 i 6 oraz dodaje się ust. 5a i 5b w celu umożliwienia doprecyzowania przez organy stanowiące powiatu i gminy szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej. Po wprowadzeniu proponowanych zmian, możliwe będzie dodanie w uchwale organu stanowiącego powiatu lub gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej, np. odnośnie do tytułu prawnego do nieruchomości objętej przedsięwzięciem lub określonego poziomu dochodu.

Projektowana zmiana usprawni jednocześnie wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez NFOŚiGW programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, zgodnie z art. 411 ust. 10f uPoś, w tym programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” skierowanego do gmin. Jeżeli przy udzielaniu dotacji celowej, o której mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, gminy będą wykorzystywały środki otrzymane z dotacji przyznanej im przez NFOŚiGW lub przez wfośigw ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW w ramach wdrażania programu priorytetowego NFOŚiGW, w szczególności programu „Ciepłe Mieszkanie”, proponowane zmiany ustawowe pozwolą na zawarcie w uchwale rady gminy dodatkowych warunków wynikających z tego programu, w tym np. dotyczących zasad kontroli.

Dodatkowo, unikając wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się regulację wskazującą na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g–10r i 10sa uPoś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej, o których mowa w art. 403 ust. 5 uPoś, określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z NFOŚiGW lub wfośigw, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu.

- doprecyzowanie obowiązujących regulacji w zakresie podstaw prawnych do udostępniania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych NFOŚiGW oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Prokuraturze Europejskiej (EPPO), na ich żądanie w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności właściwym, donna potrzeby niezakłóconej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO

Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 uPoś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wfośigw w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej „rozporządzeniem RODO”, niezbędnych danych osobowych osób fizycznych otrzymujących dotację ze środków NFOŚiGW udostępnionych wfośigw, w szczególności tych osób, które wymieniają źródła ciepła lub termomodernizują swoje budynki, NFOŚiGW oraz podmiotom trzecim zaangażowanym w system wdrażania KPO, odpowiedzialnym za zarządzanie środkami finansowymi Unii Europejskiej oraz audyt i kontrolę tych środków (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwe jednostki

organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej, Komisja Europejska, OLAF, Trybunał Obrachunkowy i, w stosownych przypadkach, EPPO). Umożliwi to efektywne wdrażanie programów priorytetowych NFOŚiGW, a także KPO.

Inne analizowane rozwiązania (przyczyna ich niezastosowania) nie jest możliwe pozalegisłacyjne rozwiązanie problemów. Rozwiązanie wskazanych problemów jest możliwe tylko przy uwzględnieniu kwestii dotyczących zmian klimatu i adaptacji do nich we wspomnianych aktach prawnych i zobowiązaniu podmiotów, na które te akty oddziałują, do ich przestrzegania.

13. Zmiana w zakresie finansowania realizacji zadań wynikających z ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt – zmiana ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt

Mając na uwadze przedmiot regulacji, jedynym możliwym rozwiązaniem jest nowelizacja art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375).

Istotne z punktu widzenia założonej funkcjonalności i zamierzeń inwestycyjnych jest zatem przesunięcie środków finansowych określonych w regule budżetowej, celem właściwego ich wykorzystania zgodnie z przyjętymi zamierzeniami i celami ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Plany adaptacji do zmian klimatu

Planowanie adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnym jest obligatoryjne w Danii, Francji, Szwecji i Wielkiej Brytanii: – w Wielkiej Brytanii od 2008 r. dokumenty dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego muszą obejmować strategie mające na celu zapewnienie, że rozwój i wykorzystanie gruntów na obszarze objętym zasięgiem lokalnego organu do spraw zagospodarowania przestrzennego przyczynią się do adaptacji i mitygacji zmian klimatu.

– we Francji na poziomie prawnym wprowadzono obowiązek opracowania Terytorialnego Planu Klimat Energia Powietrze (Plan Climat Air Energie Territorial - PCAET), uwzględniającego adaptację i mitygację zmian klimatu. PCAET musiał zostać przyjęty:

- do końca 2016 r. przez Metropolię Lyon i publiczne instytucje współpracy międzygminnej z własnym opodatkowaniem istniejące od 1 stycznia 2015 r. i liczące ponad 50 000 mieszkańców;
- do końca 2018 r. przez publiczne zakłady współpracy międzygminnej z własnym systemem podatkowym, zrzeszające ponad 20 000 mieszkańców lub w ciągu dwóch lat od ich utworzenia, lub od dnia przekroczenia progu 20 000 mieszkańców.

– w Danii od 2013 r. samorządy miejskie miały uwzględniać adaptację do zmian klimatu w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego. Od lutego 2018 r. wymóg ten został włączony do prawa krajowego dotyczącego planowania przestrzennego.

– od 2018 r. w Szwecji wszystkie miasta muszą posiadać kompleksowy plan uwzględniający ocenę ryzyka wystąpienia szkód w obszarach zabudowanych, spowodowanych zdarzeniami związanymi z klimatem, takimi jak powódzie, erozja lub osuwanie się ziemi. Plan powinien również zawierać proponowane sposoby ograniczenia lub wyeliminowania takiego ryzyka.

– w Niemczech nie jest dozwolone odprowadzanie wód opadowych do kanalizacji ściekowej. Wody te są zagospodarowywane na terenach zieleni, na dachach, w zbiornikach podziemnych. W Niemczech zazwyczaj (w zależności od landu) pobierana jest opłata za powierzchnie niechłonne takie jak dachy czy wybrukowane chodniki, z których odpływ kierowany jest do sieci kanalizacyjnej i w przeliczeniu podlega opłacie ok. 10 zł za m² rocznie.

– w USA np. miasto Richmond w stanie Virginia pobiera opłatę za jednostki ERU (Equivalent Residential Units), które są wypadkową różnych rodzajów powierzchni znajdujących się na nieruchomości niezamieszkałej. Natomiast dla budynków zamieszkałych wprowadzono inny system (SFR – Single Family Residential), zależny od powierzchni działki ze sztywnymi rosnącymi taryfami dla trzech przedziałów powierzchni nieruchomości zamieszkałych.

– Kopenhaga przyjęła w 2011 r. Kopenhaski Plan Adaptacji do zmian Klimatu (Copenhagen Climate Adaptation Plan), uzupełniony planem Cloudburst Management Plan (2012). Plan ten dzieli miasto na siedem obszarów – zlewni, a szczegółowe plany dla każdego obszaru stanowią podstawę prac oraz lokalnego dialogu z mieszkańcami i zainteresowanymi stronami. Kopenhaga podjęła współpracę z przedsiębiorstwem wodociągowym nad kompleksową restrukturyzacją systemu drenażowego w mieście (w tym Mitygacja i adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym oddzieleniem wody deszczowej od ścieków) i systemem ulicznym, w celu przekształcenia dróg w rzeki w przypadku ekstremalnego deszczu, które mają kierować wodę do zbiorników retencyjnych. Ponadto, Kopenhaga zauważa znaczenie terenów zieleni, które stanowią element Systemu Zrównoważonego Drenażu Miejskiego. W celu przeciwdziałania przedostawaniu się wód opadowych do kanalizacji ściekowej, powstają zielone ogrody i dachy. Miasto opracowało również program finansowania zarządzania wodą opadową. Główna infrastruktura odprowadzania wód opadowych (system odwadniania) jest finansowana z pobranych opłat za wodę od przedsiębiorstw użyteczności publicznej, a opłaty są kontrolowane i regulowane przez władze lokalne.

– w Rotterdamie w 2013 r. została opracowana strategia adaptacji do zmian klimatu. Podstawowym założeniem strategii jest to, aby kwestia adaptacji do zmian klimatu była uwzględniana w planowaniu przestrzennym. Celami strategii jest ochrona przed powodzią, nawałnymi deszczami czy wzrostem poziomu morza. Ponadto Rotterdam zbudował magazyny wody, w tym podziemny magazyn wody na parkingu Museumpark o pojemności 10 tys. m³. Inwestuje także w zakładanie zielonych dachów. Dąży też do zatrzymywania wody w miejscu jej opadu.

Zazielenianie przestrzeni miejskiej jest jednym z kluczowych elementów dla zwiększenia adaptacyjności miasta do zmian klimatu; niektóre miasta decydują się nawet na przygotowywanie miejskich planów zazielenienia⁶⁾:

– Barcelona green infrastructure and biodiversity plan 2020 – plan został opracowany w dwóch zasadniczych etapach: diagnozy (stan bioróżnorodności oraz stan zielonej infrastruktury) oraz planu działań, poprzedzonego wizją. W planie zostały także przedstawione działania strategiczne. Dokument przewiduje długofalowe działania na rzecz osiągnięcia infrastruktury ekologicznej, przynoszącej korzyści ludziom.

– New York City Green Infrastructure Plan – w którym przedstawiono szereg inicjatyw i możliwości radykalnej zmiany sposobu zarządzania wodą deszczową. Głównym celem jest poprawa jakości wód i wprowadzenie rozwiązań dostarczających dodatkowych korzyści, których nie generują tradycyjne systemy gospodarki ściekowej. Do celów szczegółowych należy m.in. przechwycenie przez zieloną infrastrukturę wody deszczowej z 10% terenów nieprzepuszczalnych na obszarze objętym kanalizacją zbiorczą. Do 2030 r. miasto wyda 2,9 mln dolarów na opłacalne inwestycje szarej infrastruktury.

– Nature at Work. Liverpool City region and Warrington Green Infrastructure Framework. Action Plan – deklarowanym celem jest ustalenie, w jakim stopniu realizacja zielonej infrastruktury może przyczynić się do stworzenia nowych miejsc pracy, przyciągania inwestorów i wzrostu produkcji, poprawy warunków życia i zdrowia, stworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania i pracy.

– The London Plan 2021 – to Strategia Rozwoju Przestrzennego dla Wielkiego Londynu. Określa ramy rozwoju Londynu w ciągu najbliższych 20-25 lat oraz wizję burmistrza dotyczącą dobrego wzrostu. Plan chroni tereny zielone i otwarte, a także Tamizę i inne drogi wodne Londynu. Plan promuje zazielenianie miast w kontekście nowego rozwoju, a także tworzenie Zdrowych Ulic. Posiada strategię, które pomogą rozwiązać problem złej jakości powietrza i umożliwią większej liczbie osób poruszanie się pieszo, na rowerze i korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.

– London Environment Strategy (2018 r.) – zawiera polityki i propozycje, które mają na celu zapewnienie, że do roku 2050 ponad połowa Londynu będzie zielona, a pokrycie drzewostanu miasta wzrośnie o 10%.

– Hamburg – została opracowana strategia dotycząca powstawania nowych dachów zielonych m.in. o funkcji retencyjnej. Strategia przewiduje także dofinansowania do zakładania zielonych dachów.

– Melbourne – miasto opracowało Strategię Miejskich Lasów (ang. Urban Forest Strategy), na którą składa się ponad 70 tys. drzew. Wszystkie drzewa są oznaczone w centralnej bazie danych. Celem strategii jest poszerzenie świadomości mieszkańców nt. roli drzew w procesie adaptacji do zmian klimatu. Mieszkańcy mogą adoptować drzewo, nazwać je, śledzić jego wzrost i kompensację emisji dwutlenku węgla oraz udostępniać te dane za pośrednictwem sieci społecznościowych. Każde drzewo ma własny adres e-mail, który umożliwia obywatelom zgłaszanie uszkodzeń i chorób, a nawet wysyłanie listów. Lasy miejskie okazały się jedną z najskuteczniejszych metod łagodzenia skutków upałów na obszarach miejskich w Melbourne, zwłaszcza w centralnych dzielnicach biznesowych. Drzewa zajmują w chwili obecnej 22% powierzchni miasta, a planuje się, że ta liczba wzrośnie do 40% do 2040 r. Opracowując narzędzia i procesy pomiaru i modelowania potencjału drzew w łagodzeniu skutków zmian klimatu, Melbourne zajmuje pozycję światowego lidera w leśnictwie miejskim. Obecnie w ramach długoterminowego planu Rady Miasta Melbourne w celu dywersyfikacji populacji drzew w mieście sadzone będą gatunki drzew odporne na zmiany klimatu, w tym globalne ocieplenie.

Zielony budżet obywatelski

Zielone budżety obywatelskie wskazywane są często jako element szerszej polityki miejskiej ukierunkowanej na adaptację do zmian klimatu. Z takim przesłaniem zielone wersje budżetów obywatelskich uruchomiono m.in. w Brukseli czy w Lizbonie.

– Lizbona – od 2019 r. funkcjonuje zielony budżet partycypacyjny, który jest przeznaczony na finansowanie propozycji projektów, które przyczynią się do zrównoważonego rozwoju oraz mitygacji i adaptacji do zmian klimatu w tym mieście, tj. ścieżki rowerowe, sadzenie drzew w celu redukcji ciepła ulicznego lub wychwytywanie i magazynowanie wody. Zielony budżet partycypacyjny Lizbony był jednym z pierwszych pięciu innowacyjnych rozwiązań finansowania wspieranych przez City Finance Lab w 2018 r. i jako pierwszy pozyskał dedykowane fundusze na transformację dostosowaną do klimatu.

– Bruksela – miejski plan klimatyczny Brukseli zawiera również zielony budżet partycypacyjny. Dzięki temu działaniu społeczeństwo może wybrać określone projekty zazieleniania, które zostaną opracowane przez miasto. Mieszkańcy Brukseli będą monitorować postęp w realizacji projektów za pośrednictwem serwisu informacyjnego opracowanego przez miasto. Wysokość budżetu partycypacyjnego wynosi 200 tys. euro na finansowanie rozwoju projektów zazieleniania na tym terytorium.

– Kanada – po raz pierwszy kanadyjski rząd federalny uznał naturalną (zieloną) infrastrukturę i ustanowił w budżecie na 19 kwietnia 2021 r. Fundusz infrastruktury naturalnej o wartości 200 mln dolarów, który ma być zarządzany przez Infrastructure Canada. W tym przypadku zielone dachy są określone w budżecie federalnym. Miasta w całej Kanadzie już zaczęły inwestować w infrastrukturę naturalną, np. plan strategiczny miasta Montreal do 2030 r. nadaje priorytet naturze w mieście i umieszcza te przestrzenie w centrum ich podejmowania decyzji.

Aktualizacja programów ochrony powietrza

Realizowane w kraju programy ochrony powietrza są zgodne z wymaganiami prawa unijnego.

⁶⁾ Zielona infrastruktura, Barbara Szulczewska, Warszawa, 2018 r.

Na przykład w Belgii sformułowanie „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne i docelowe nie są dotrzymywane był jak najkrótszy” zostało wprowadzone w rozporządzeniu Rządu Flamandzkiego z dnia 1 czerwca 1995 r. w sprawie przepisów ogólnych i sektorowych dotyczących bezpieczeństwa środowiska.

W Estonii przygotowanie planów jakości powietrza reguluje ustawa o ochronie powietrza atmosferycznego (rozdział 3). Dostępna jest również skonsolidowana wersja angielska ustawy:

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/510012018006/consolide>. Dla celów niniejszej ustawy plan poprawy jakości powietrza jest planem poprawy jakości powietrza w strefie jakości powietrza, aglomeracji lub jej części zlokalizowanej na terenie gminy. Do procedury przygotowania planu mają zastosowanie przepisy ustawy o postępowaniu administracyjnym dotyczące postępowania otwartego.

Jeżeli natomiast chodzi o obowiązek opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 9c uPoś, to jest to generalnie rozwiązanie krajowe, które miało na celu wzmocnienie systemu zarządzania jakością powietrza na poziomie wojewódzkim.

Doprecyzowanie sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

Zmiana przepisu art. 411 uPoś ma charakter wyłącznie krajowy. Nie wynika z przepisów UE oraz zobowiązań międzynarodowych.

Ponadto charakter krajowy mają także zmiany przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U z 2022 r. poz. 438, z późn. zm.).

Wymagania jakościowe dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym

Z przeprowadzonego przeglądu regulacji prawnych zarówno krajowych jak i wybranych krajów europejskich – największych konsumentów peletu w 2020 r. - Włochy, Niemcy, Dania, Francja oraz Szwecja wynika, że obecnie nie ustanowiono wymagań prawnych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. Natomiast od dnia 1 września 2023 r. zaczęły obowiązywać takie wymagania we Francji. W dniu 30 marca 2022 r. opublikowane zostało rozporządzenie w sprawie kryteriów technicznych, jakie muszą spełniać niektóre kategorie paliw stałych wprowadzanych na rynek i przeznaczonych do ogrzewania, w celu ograniczenia wpływu ich spalania na jakość powietrza (Journal Officiel De La République Française, Ministère De La Transition Écologique, Arrêté du 30 mars 2022 relatif aux critères techniques auxquels doivent répondre certaines catégories de combustibles solides mis sur le marché et destinés au chauffage, afin de limiter l’impact de leur combustion sur la qualité de l’air.). Zgodnie z ww. regulacjami prawnymi każde nieprzetworzone paliwo stałe pochodzące z biomasy, przeznaczone do spalania w indywidualnych urządzeniach grzewczych musi mieć zawartość wilgoci mniejszą lub równą 15%. Pelety stosowane w sektorze bytowo-komunalnym muszą spełniać wymagania normy ISO 17225-2 dla klas A1 i A2⁷. Rozporządzenie precyzyjnie definiuje wymagania jakościowe dla peletów, tj. zawartość wilgoci w stanie roboczym ≤ 10 % mas., zawartość popiołu w stanie suchym ≤ 1,2% mas., wartość opałowa w stanie roboczym ≥ 4,6 kWh/kg oraz zawartość azotu w stanie suchym ≤ 0,5% mas. Zgodnie z rozporządzeniem zawartość dodatków w pelecie nie może przekraczać 2% suchej masy.

Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

Jest to generalnie rozwiązanie krajowe, które ma na celu doprecyzowanie przepisów, wzmocnienie i usprawnienie systemu zarządzania emisjami, w tym działań realizowanych przez KOBiZE.

Systemy zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji w państwach członkowskich są uzależnione od krajowych regulacji prawnych w zakresie ochrony powietrza.

Fundusz na rzecz zielonej transformacji w miastach

Fundusz przeznaczony dla miast na walkę z ociepleniem klimatu oraz zieloną transformację miast posiadają np. Niemcy. Od 2022 r. funkcjonuje Fundusz Klimatu i Transformacji na działania na rzecz klimatu, bezpieczeństwo energetyczne i pomoc w pokryciu kosztów energii. Wysokość funduszu to 177,5 mld euro pochodzących ze środków krajowych. Środki są przeznaczane na finansowanie większej liczby działań na rzecz klimatu w sektorze budynków i transportu oraz ograniczenia związanych z klimatem emisji z sektorów energochłonnych.

Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wfośigw

Zmiany przepisów w tym zakresie mają charakter krajowy.

⁷ PN-EN ISO 17225-1:2021. Biopaliwa stałe. Specyfikacja paliw i klasy. Część 1: Wymagania ogólne.

Mając na uwadze przesłankę przetwarzania danych osobowych określoną w art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia RODO, dodawany ust. 12 w art. 411 uPoś doprecyzowuje podstawy prawne do udostępniania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych NFOŚiGW oraz właściwym podmiotom, zarówno krajowym jak i europejskim, niezbędnych do niezakłóconej realizacji programów wdrażanych przez NFOŚiGW wspólnie z wfośigw, w szczególności Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.	211	GUS (stan na 31.12.2022 r.)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Obligatoryjne opracowanie i przyjęcie miejskich planów adaptacji w 109 gminach o statusie miasta. 2) Uwzględnianie w nowo powstających i aktualizowanych planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wniosków i rekomendacji z opracowanych MPA. 3) Uwzględnianie dodatkowych elementów dot. adaptacji w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. 4) Przekazywanie do IOŚ-PIB co 2 lata sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA.
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	1		<ol style="list-style-type: none"> 1) Uruchomienie narzędzia informatycznego, za pomocą którego będą składane przez miasta sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA. 2) Weryfikacja i analiza nadsyłanych sprawozdań. 3) Podsumowanie sprawozdań i przekazanie informacji do MKiŚ.
Miasta, w których funkcjonuje Budżet Obywatelski	Ok. 180	IRMIR (2020)	Przeznaczenie ustanowionej samodzielnie puli środków wydatkowanych w ramach budżetu obywatelskiego na projekty związane z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja ma prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych (dotychczas zobowiązane ustawowo miejscowości realizujące tzw. budżet obywatelski).

Miasta lub miejskie obszary funkcjonalne	979 miast oraz brak dokładnych danych odnośnie wszystkich miejskich obszarów funkcjonalnych poza tymi wyznaczonymi w SRW		Możliwość skorzystania ze środków funduszu mającego na celu zieloną transformację obszarów miejskich.
Przedsiębiorcy, a także pozostali inwestorzy opracowujący raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (zarówno wykonawcy jak i zamawiający), organy właściwe w zakresie prowadzenia postępowania w sprawie ooś oraz opiniujące i uzgadniające)	bd		Konieczność wykonania analiz podatności w postępowaniu ooś (doprecyzowanie wymogu istniejącego w Uooś)
Urzędy marszałkowskie	16		<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozszerzenie zakresu prowadzenia polityki rozwoju województwa o tworzenie warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu. 2) Zmiana terminu na opracowanie i określenie w drodze uchwały sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza.
Firmy, instytuty opracowujące MPA	Brak dokładnych danych. 25 firm z rozeznania MKiŚ		Zwiększenie zakresu zadań oraz dochodów w związku ze wspieraniem miast w opracowywaniu MPA.
Organy administracji architektoniczno-budowlanej	Starostowie (314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu); Wojewodowie (16); Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego (1)		Zmniejszenie liczby procedur w zakresie wydawania decyzji dot. budowy zbiorników bezodpływowych na wody opadowe i roztopowe do 15m ³ . Zwiększenie obowiązków w zakresie przyjmowania zgłoszeń budowy ww. zbiorników i wydawanie zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu.
Gminy, w tym także te, które podpisały porozumienie na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego oraz gminy zainteresowane przystąpieniem do Programu „Stop Smog” oraz gminy, które podpisały umowy z	2477 gmin, w tym 31 gmin, które zawarło porozumienie, a także 404 gminy, które złożyły wniosek o dofinansowanie w ramach I naboru programu „Ciepłe Mieszkanie		Zapewnienie możliwości wydawania zaświadczeń o dochodach, na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, a także

wfośigw o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”			pozyskanie wyższych środków na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych w gminie w ramach Programu „Stop Smog”. Wzrost zainteresowania gmin przystąpieniem do Programu „Stop Smog”. Przyznanie gminom możliwości doprecyzowania szczegółowych kryteriów lub warunków jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę z NFOŚiGW lub wojewódzkim funduszem. W wyniku zmiany nie będzie budziła wątpliwości możliwość wprowadzenia w uchwale organu stanowiącego gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej np. określonego poziomu dochodu.
Gospodarstwa rolne	Brak dokładnych danych		Zapewnienie możliwości uzyskania zaświadczenia o dochodach od gminy w okresie od 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego
Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami	1		Realizacja zadań ustawowych
Ministerstwo Klimatu i Środowiska	1		Realizacja zadań ustawowych
Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego	1	ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512)	Obligatoryjne uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w polityce rozwojowej kraju nakierowanie środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na zieloną transformację obszarów miejskich

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1		Usprawnienie wdrażania programów priorytetowych NFOŚiGW, w których następuje udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez NFOŚiGW programy i przedsięwzięcia.
Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	16		1) Doprecyzowanie obowiązku prawnego ciążącego na wfośigw udostępniania NFOŚiGW oraz innym podmiotom danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w związku z wykonywaniem przez wfośigw zadań publicznych. 2) Usprawnienie realizacji programów priorytetowych
Wojewodowie	16		Zmniejszenie ilości uchwał rad nadzorczych wojewódzkich funduszy (zwiększonej od stycznia 2023 r. w związku z uruchomieniem nowej edycji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”).
Centralny Azyl dla Zwierząt	1		Realizacja zadań ustawowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt (bez zagadnień tzw. „specustawy suszowej”) był przedmiotem pre-uzgodnień, natomiast nie był przedmiotem pre-konsultacji. Niektóre kwestie (pkt 1-3) uwzględnione w projekcie zostały opracowane wspólnie z uczestnikami warsztatów organizowanych w ramach projektu „*Miasto z klimatem*” w 2020 r. (przedstawiciele samorządów miejskich, organizacji społecznych i obywatelskich, eksperci, przedstawiciele biznesu, naukowcy, architekci i urbaniści).

Projekt, pisany do poprzedniego Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD 246, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt jako UD 246 został przekazany do konsultacji (21 dni) do następujących podmiotów:

- 1) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP;
- 2) Związek Miast Polskich;
- 3) Związek Powiatów Polskich;
- 4) Związek Województw RP;
- 5) Związek Samorządów Polskich;
- 6) Unia Metropolii Polskich;
- 7) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 8) Fundacja Sendzimira;
- 9) Fundacja Strefa Zieleni;
- 10) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju;
- 11) Fundacja WWF Polska;
- 12) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 13) Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów;
- 14) Towarzystwo Urbanistów Polskich;
- 15) Stowarzyszenie Urbanistów Polscy;
- 16) Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU;

- 17) Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad (DAFA);
- 18) Miesięcznik Zielen Miejska – Abrys sp. z o.o.;
- 19) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno – Artystycznej "Nie Po Drodze";
- 20) Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
- 21) Centrum Edukacji Ekologicznej Bydgoszcz;
- 22) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA;
- 23) Polskie Stowarzyszenie Dachy Zielone;
- 24) Fundacja Międzynarodowy Instytut Polityki i Strategii Ekologicznej;
- 25) Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.

Projekt jako UD 246 został przekazany do zaopiniowania (21 dni) następującym podmiotom:

- 1) marszałkowie województw;
- 2) Instytut Ekonomii Środowiska;
- 3) Instytut Metropolitalny;
- 4) Instytut Rozwoju Miast i Regionów.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań związków zawodowych, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe. Należy jednak zaznaczyć, że prowadzone w przyszłości prace nad projektem rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów będą angażowały także przedstawicieli związków zawodowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw jako UD 246 był opiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST).

Projekt ustawy nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego, wobec czego nie wymaga zaopiniowania przez RDS.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												Łącznie 2022 - 2033
	-1 2022	0 2023	1 2024	2 2025	3 2026	4 2027	5 2028	6 2029	7 2030	8 2031	9 2032	10 2033	
Dochody ogółem (POŚ + CA)	-0,409	-1,790	0,046	0,412	0,564	0,442	1,185	0,053	0,172	0,053	0,173	0,016	0,916
budżet państwa PIT (POŚ)	0,000	0,000	0,005	0,000	0,008	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,049
budżet państwa PIT (CA)	-0,008	-0,001	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-0,010
budżet państwa VAT (CA)	-0,314	-1,777	-0,047	0,393	0,437	0,427	1,012	0,037	0,000	0,037	-	-	0,206
NFOŚiGW (POŚ)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
FUS (POŚ)	0,000	0,000	0,052	0,012	0,083	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,531
FUS (CA)	-0,060	-0,008	0,009	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-0,058
NFZ (POŚ)	0,000	0,000	0,013	0,003	0,020	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,132
NFZ (CA)	-0,015	-0,002	0,002	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-0,015
Fundusz Pracy (POŚ)	0,000	0,000	0,002	0,000	0,003	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,017
Fundusz Pracy (CA)	-0,005	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-0,005
FGSP (CA)	-0,0002	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	-	-	0,000
Fundusz Solidarnościowy (POŚ)	0,000	0,000	0,002	0,001	0,004	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,026
JST (PIT) (POŚ)	0,000	0,000	0,005	0,000	0,009	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,050
JST (PIT) (CA)	-0,007	-0,001	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-0,005
Wydatki ogółem (POŚ + CA)	-4,831	-23,022	-2,748	2,484	5,877	5,269	14,397	1,333	1,647	1,176	0,431	0,050	2,062
budżet państwa (POŚ)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
budżet państwa (CA)	-4,831	-23,022	-2,948	2,434	5,557	5,219	13,966	1,283	1,216	1,126	-	-	-0,001
NFOŚiGW (POŚ)	0,000	0,000	0,200	0,050	0,320	0,050	0,431	0,050	0,431	0,050	0,431	0,050	2,063
JST (POŚ)	0,000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,000
JST (CA)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	0,000
Saldo ogółem (POŚ + CA)	4,422	21,232	2,794	-2,072	-5,313	-4,827	-13,212	-1,280	-1,475	-1,123	-0,258	-0,034	-1,146
budżet państwa	4,509	21,244	2,907	-2,041	-5,112	-4,793	-12,942	-1,246	-1,204	-1,089	0,012	0,000	0,245
NFOŚiGW	0,000	0,000	-0,200	-0,050	-0,320	-0,050	-0,431	-0,050	-0,431	-0,050	-0,431	-0,050	-2,063
FUS	-0,060	-0,008	0,061	0,014	0,083	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,473
NFZ	-0,015	-0,002	0,015	0,004	0,020	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,117
Fundusz Pracy	-0,005	0,000	0,002	0,000	0,003	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,012
Fundusz Solidarnościowy	0,000	0,000	0,002	0,001	0,004	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,026
FGSP	-0,0002	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,000
JST	-0,007	-0,001	0,006	0,000	0,009	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,045

Źródła finansowania

NFOŚiGW, FEnIKS, FEPW, budżet JST
 FRR - w zależności od rodzaju beneficjenta: budżet państwa, budżet JST lub inne krajowe środki publiczne. Dokładne określenie zaangażowania poszczególnych źródeł finansowania będzie możliwe po wybraniu do realizacji konkretnych projektów.

Zmiana w zakresie finansowania realizacji zadań wynikających z ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt – zmiana ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt

W związku z faktem, iż ustawa dotycząca Centralnego Azylu dla Zwierząt (CAZ), w odniesieniu do limitu wydatków już obowiązuje, zawarte w powyższej tabeli informacje, dotyczące skutków finansowych poprawki wskazują różnice wynikające z przesunięcia środków między poszczególnymi latami, a nie całość finansowania CAZ.

Wykazana zmiana dochodów FUS (CA) wynika z aktualizacji przyjętych założeń dotyczących wynagrodzeń, które zostały szczegółowo przedstawione w kolejnej części opisu.

Regulacja nie spowoduje zmiany skutków finansowych dla jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa. Skutkiem regulacji będzie jednak zmiana poziomu obciążenia wyżej wymienionych jednostek w kolejnych latach od wejściu w życie regulacji, wynikająca z przesunięcia wydatków w czasie względem obowiązujących przepisów.

Wydatki budżetu państwa stanowiące skutek finansowy przedmiotowej ustawy, zostaną pokryte z budżetu państwa, części 41 - Środowisko, zwiększonej do wysokości kwoty wskazanej w przepisie określającym maksymalny limit wydatków.

W przypadku niezabezpieczenia środków na ten cel w limicie pozostającym w dyspozycji Ministra Klimatu i Środowiska, sfinansowanie kosztów organizacji i funkcjonowania Centralnego Azylu dla Zwierząt nastąpi w ramach rezerwy celowej budżetu państwa.

Prowadzone są również ustalenia w celu pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wsparcia ze środków programu FEnIKS 2021-2027 dla projektów dotyczących zwalczania inwazyjnych gatunków obcych, w odniesieniu do zwierząt czasowo przetrzymywanych w Centralnym Azylu dla Zwierząt.

Wykazane w tabeli powyżej dochody pochodzą z wpływów z podatku VAT (23% na zakupy i 8% na roboty budowlane) oraz PIT.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Opracowanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu.

Rok 2023 został określony jako rok „0”.

Gminy o statusie miasta $\geq 20\ 000$ mieszkańców będą zobowiązane opracować MPA. Niektóre gminy o statusie miasta $\geq 20\ 000$ mieszkańców już przyjęły w drodze uchwały miejski plan adaptacji do zmian klimatu we własnym zakresie, dodatkowo dla 44 miast MPA został opracowany w ramach projektu MKiŚ (wcześniej Ministerstwa Środowiska).

Średni koszt opracowania MPA oszacowany jest na 100 000 zł: Starogard Gdański (47 671 mieszkańców) – 107 625,00 zł; Inowrocław (72 561 mieszkańców) – 116 850,00 zł; Mińsk Mazowiecki (40 999 mieszkańców) – 41 500,20 zł; Mielec (60 323 mieszkańców) – 34 440 zł [informacje pozyskane z BIP ww. miast].

W kontekście adaptacji do zmian klimatu zaplanowano stosowne finansowanie działań ze środków Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), który stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz 2014-2020, a także Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW). Zarówno wdrażanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu dla miast objętych projektem MPA44, jak również opracowanie i wdrażanie planów adaptacji do zmian klimatu dla mniejszych miast – tam, gdzie występuje znacząca koncentracja problemów i zagrożeń związanych ze zmianami klimatu oraz istnieje konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, ujęte zostało w programowaniu nowej perspektywy finansowej UE 2021-2027.

Zgodnie z obowiązującą Linią demarkacyjną (służącą koordynacji działań między poziomem krajowym i regionalnym z jednej strony, z drugiej zaś zapobiegającą podwójnemu finansowaniu działań z różnych programów finansowanych z polityki spójności) na obszar krajowy i regionalny w zakresie adaptacji do zmian klimatu dotyczącą perspektywy finansowej 2021-2027 w ramach programów FEnIKS oraz FEPW dofinansowane będzie opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu dla miast średnich o liczbie mieszkańców z przedziału 20 000 - 100 000, z wyjątkiem miast partnerów projektu MPA oraz Miasta Stołecznego Warszawy, a także miast o liczbie mieszkańców z przedziału 15 000 - 20 000 mieszkańców, będących stolicami powiatów, zaś plany adaptacji dla pozostałych miast będą mogły być potencjalnie sfinansowane w ramach regionalnych programów operacyjnych. Opracowywanie przez miasta miejskich planów adaptacji będzie miało wsparcie finansowe w wysokości maksymalnie 79,71% potrzebnej kwoty, bez potrzeby angażowania środków z budżetu państwa. W ramach Programu FEPW wsparcie opracowania planów adaptacji do zmian klimatu obejmie miasta z regionu Polski Wschodniej mające status miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz ośrodki wzrostu spełniające

powyższe kryteria. Zaproponowane w przedmiotowym projekcie ustawy zmiany uzasadniają aplikowanie o środki na ten cel. Natomiast miasta będą musiały zapewnić wkład własny w wysokości do 20%.

Z szacunków MKiŚ wynika, że 132 (63%) miast powyżej 20 000 mieszkańców rozpoczęły prace nad opracowaniem MPA, w tym 102 (48%) miast przyjęły plan w drodze uchwały.

Ustalenie limitu wydatków dla JST na opracowanie MPA jest niemożliwe (z uwagi – tak jak wskazywano wcześniej, nieznana jest dokładna liczba miast, które będą opracowywać MPA w danym roku kalendarzowym), a wydatki te będą mieściły się w ramach budżetów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (tzn. nie będą powodowały zwiększenia ogólnej puli wydatków).

Miasta będą mogły opracować MPA również samodzielnie na podstawie już przyjętych MPA przez inne miasta. W tym zakresie IOŚ realizuje w 2023 specjalistyczne warsztaty dla miast liczących co najmniej 20 000 mieszkańców na temat tworzenia, wdrażania i monitorowania miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu.

Obowiązek opracowania MPA przypada na okres 1 lipca 2024 r. – 2 stycznia 2027 r. Można przyjąć, że 70 – 80 miast będzie starać się o sfinansowanie MPA z NFP, co skutkuje wkładem własnym gmin na poziomie maksymalnie 1–1,2 mln zł w latach 2024–2026. Koszty opracowania MPA dla niektórych miast są znacznie niższe i kształtują się na poziomie 20 tys. zł, czyli wydatki w takim przypadku wyniosą jedynie 0,24 mln zł w latach 2024–2026. Nie jest możliwe precyzyjne określenie liczby miast, które będą opracowywać MPA w danym roku kalendarzowym.

Projektowane zmiany w nieokreślonym zakresie mogą wpłynąć na administracyjne wydatki samorządów – większość zadań jest już przez gminy realizowana. Należy jednak mieć na uwadze, że uwzględnienie przez samorządy kwestii adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnych dokumentów strategicznych umożliwi gminie aplikowanie o środki finansowe z funduszy europejskich na inwestycje.

Ze względu na wskazany brak możliwości określenia precyzyjnego limitu wydatków JST, w wierszu dotyczącym wydatków JST zamieszczono informację „b.d.”, ponieważ wskazuje to, że potencjalne wydatki JST mogą wystąpić, natomiast nie jest możliwe szczegółowe określenie w jakiej wysokości, w ilu gminach i w których latach.

Projektowane zmiany będą finansowane w ramach dostępnego limitu wydatków gmin, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.

Według rozeznania MKiŚ wydatki na opracowanie MPA będą zakwalifikowane jako wydatki bieżące JST. Wydatki JST są objęte Stabilizującą Regułą Wydatkową i powinny być uwzględniane do wyliczenia corocznie maksymalnego poziomu wydatków budżetu państwa, określonego zgodnie z art. 112aa ustawy o finansach publicznych. Dodatkowo, stosownie z uchwaloną 23 czerwca 2022 r. nowelizacją ustawy o finansach publicznych w zakresie SRW nie będą uwzględniane od roku 2023 prognozowane roczne przyrosty wydatków inwestycyjnych m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego). Powyższe nie wiąże się z koniecznością przedstawienia obliczeń w tym zakresie przez MKiŚ (dane są przekazywane przez JST, a limity oblicza MF).

Aktualizacja MPA

Koszty na aktualizację wystąpią po stronie JST, natomiast ciężko jest oszacować w których latach (dla już przyjętych MPA nie ma obowiązku natychmiastowej aktualizacji), a aktualizacja MPA przyjętych po wejściu w życie ustawy ma następować na podstawie sprawozdań z monitorowania nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Sprawozdawczość z MPA – realizowana przez IOŚ-PIB. Wydatki NFOŚiGW jako jednostki przekazującej środki do IOŚ-PIB - projektowane zmiany będą finansowane w ramach dostępnego limitu wydatków NFOŚiGW, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.

Przyjęte założenia wyjściowe:

1. Docelowa liczba sprawozdań – 211 szt. – liczba może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych GUS za 31.12.2023 r.
2. Przygotowanie systemu sprawozdawczości w ramach projektu KLIMADA 2.0 realizowanego w latach 2022/2023. Docelowym założeniem jest, że sprawozdania będą składane co 2 latach w latach parzystych, a od 2030 będziemy w posiadaniu 100% sprawozdań z MPA z 211 miast.
3. Szacunkowe rozłożenie sprawozdań w latach:
Ilości przypisane do a, b, c, d, e – nie są znane

ROK	Liczba przyjętych MPA	Szacunkowa liczba sprawozdań w roku	Szacowane koszty w tys. zł
Przed 2022	72		
2022	12		
2023	18+a	0	
2024	b	84	200
2025	c	0	50
2026	d	102+a+b	320
2027	e	0	50
2028		211 (102+a+b+c+d)	431
2029		0	50
2030		211 (102+a+b+c+d+e)	431
2031		0	50
2032		211 (102+a+b+c+d+e)	431

Do wyliczeń przyjęto następujące założenia:

- a) przyjęto 2,36 etaty merytoryczne/5 m-cy/rok w 2024 r., 4,25 etaty w roku 2026 i 6 etatów w roku 2028, 2030 i 2032) + wsparcie techniczne w każdym roku 0,9 etatu/12 m-cy/rok;
b) wynagrodzenie etatu merytorycznego 10540 zł brutto (7515,02netto), a etatu technicznego 3600 zł brutto (2783,86 netto);
b) koszty usług chmurowych, innych usług niezwiązanych z zatrudnieniem osób - na tym etapie jest przyjęta szacunkowa kwota 3000 zł/rok.

Możliwe, że IOŚ nie będzie zatrudniał nowych osób, tylko np. zwiększy wynagrodzenie za wykonanie czynności merytorycznych/technicznych obecnym pracownikom.

Koszty wynagrodzenia oraz techniczne zostaną sfinansowane ze środków NFOŚiGW. IOŚ nie został wykazany po stronie dochodowej w tabeli, gdyż nie jest to jednostka sektora finansów publicznych) – środki otrzymane przez ten instytut nie są dochodami publicznymi.

Uzasadnienie wyliczeń.

Istotnym czynnikiem wpływającym na budżet jest potrzeba zabezpieczenia odpowiedniej merytorycznej kadry jak i osoby, która będzie wsparciem technicznym.

Brak zabezpieczenia wystarczających środków na realizację zadania będzie generować następujące ryzyka:

- możliwość opóźnienia we wdrażaniu zadania
- brak możliwości zatrudnienia merytorycznej kadry
- brak wsparcia użytkowników systemu
- brak możliwości rozwoju systemu

Biorąc pod uwagę powyższe w ramach planowanego budżetu założono:

a) wynagrodzenia osobowe pracowników z pochodnymi

Pracownicy umożliwią realizację zadań takich jak:

- analiza planów adaptacji, na podstawie których będą składane sprawozdania,
- wsparcie merytoryczne pracownikom miast przygotowującym sprawozdania,
- analiza sprawozdań z realizacji MPA, przygotowanych przez poszczególne miasta
- wsparcie techniczne/informatyczne,
- monitorowanie bezpieczeństwa i ciągłości działania systemu;

b) usługi obce, w tym koszt usług chmurowych, zapewnienie powierzchni i mediów niezbędnych do realizacji projektu;

c) infrastruktura projektu, w tym zakup/odnowienie licencji.

Na podstawie doświadczeń przyjęto, że w ramach 2,36 etatów (nowe zadania) będzie możliwość przeanalizowania 60-80 szt. sprawozdań składanych przez miasta.

a) wsparcie techniczne wewnętrzne i zewnętrzne, udzielanie informacji, obsługa informatyczna, aktualizacja formularzy: założono 0,9 etatu/12 m-cy/rok.

b) usługi obce, infrastruktura projekt

Gminy – zmniejszenie wpływów z opłat skarbowych

Mimo, że decyzje o pozwoleniu na budowę wydają organy administracji architektoniczno-budowlanej, w sytuacji wejścia w życie projektowanych regulacji, skutki w postaci zmniejszenia wpływów z opłaty skarbowej wystąpią więc po stronie gmin, a nie tych organów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wpływy z opłaty skarbowej są źródłem dochodów własnych gmin. Wejście w życie projektowanej ustawy może spowodować uszczuplenie budżetów gmin z tytułu opłaty skarbowej w związku z propozycją zwolnienia budowy bezodpływowych zbiorników na wody opadowe i roztopowe z konieczności uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, od których jest pobierana opłata. Nie jest możliwe wskazanie i oszacowanie wpływu projektowanych zmian na budżety gmin, z uwagi na fakt, że zakres zmian wprowadzanych projektowaną ustawą jest na tyle szeroki oraz dotyczy wielu aspektów, że zebranie tak szczegółowych informacji jest niemożliwe. Na brak możliwości zebrania i oszacowania wpływu projektowanej ustawy na budżety gmin wpływa także brak danych na temat ilości decyzji wydawanych obecnie w tym zakresie. Nowelizacja dotyczy jednak drobnych inwestycji stosunkowo rzadko występujących. Można więc zakładać, że nie będzie to istotna wielkość.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, pozwolenie wydawane na podstawie przepisów prawa budowlanego na budowę innych budowli wynosi 155 zł, także nie są to duże skutki finansowe (straty), które wystąpią po stronie gmin.

PIT, VAT, FUS, NFZ

Po stronie JST wystąpią dochody jedynie z PIT w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia lub ewentualnie nowymi etatami w IOŚ – zostało to przedstawiono w tabeli.

Po stronie budżetu państwa wystąpią dochody z:

– VAT jako podatku od usługi opracowania/ aktualizacji MPA. Nie jest możliwe policzenie w których latach i w jakiej wysokości wystąpi taki dochód, gdyż jak wyżej wspomniano ciężko oszacować, ile miast, w jakich latach, samodzielnie czy zlecając na zewnątrz opracuje/ zaktualizuje MPA.

– z PIT w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia lub ewentualnie nowymi etatami w IOŚ – zostało to przedstawiono w tabeli.

FUS, NFZ, FS, FP

Dochody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS), Narodowego Funduszy Zdrowia (NFZ), Funduszu Solidarnościowego (FS), Funduszu Pracy (FP) wystąpią w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia dla obecnie zatrudnionych pracowników lub zatrudnieniem nowych osób w IOŚ (składki na ubezpieczenia odprowadzane przez pracowników i pracodawcę). Dochody FUS będą stanowiły składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe (13,71% składki z wynagrodzenia pracownika oraz 17,93% – składki odprowadzane przez pracodawcę). Dochody NFZ – składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% podstawy wymiaru składek. Dochody FS (1,45%) i FP (1%) – składki odprowadzane na te fundusze przez pracodawcę.

Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”.

Zmiana wartości przedsięwzięcia niskoemisyjnego z 53 000 zł do 106 000 zł przy jednoczesnym wzroście finansowania przedsięwzięcia ze środków budżetu państwa z 70 do 90 % spowoduje wzrost kosztów porozumień zawartych do dnia wejścia w życie ustawy (z wyłączeniem tych, dla których zawarto umowy z beneficjentem, o której mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej) i zawieranych w latach 2023-2024.

Porozumienia będą zawierane zgodnie z art. 29a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków jedynie do wartości będącej równowartością pobranej opłaty recyklingowej, o której mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 160), która jest wnoszona, na rachunek bankowy Funduszu, zgodnie z zapotrzebowaniem wynikającym z realizacji porozumień.

Jednocześnie należy wskazać, że ww. zmiany nie spowodują wzrostu dodatkowych wydatków z budżetu państwa ponad te przewidziane w art. 29a ww. ustawy. Wprowadzone zmiany spowodują jedynie wzrost dynamiki wydawanych środków spowodowany większą atrakcyjnością Programu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami do projektu ustawy nowymi przepisami będą objęte gminy jedynie w zakresie umów, które nie zostały zawarte z beneficjentem.

Biorąc pod uwagę fakt, że na dzień 28 listopada 2023 r. podpisano 19 porozumień na realizację 1795 przedsięwzięć niskoemisyjnych, szacowane koszty dla już podpisanych porozumień będą się kształtować na poziomie 153,4 mln zł.

Szacuje się, że wydatki JST w związku z realizacją Programu „Stop Smog” (wkład własny gmin, który jest wnoszony w ramach realizacji Programu „Stop Smog”) według stanu na dzień 28 listopada br. dla podpisanych 19 porozumień będą się kształtowały w przedziale 28,6 mln zł (przy założeniu, że wszystkie gminy, które przystąpiły na chwilę obecną do Programu, będą go realizować na starych zasadach) – ok. 13,9 mln zł (przy założeniu, że wszystkie gminy, które przystąpiły do Programu, będą go realizować na nowych zasadach; z wyłączeniem umów, które gminy zawarły już z beneficjentem – te realizowane będą na dotychczasowych zasadach oraz zakończonych porozumień).

Wielkość wkładu własnego JST (po wprowadzeniu projektowanych zmian) jest uzależniona od liczby gmin, które postanowią podpisać aneks do porozumienia i realizować Program na nowych zasadach.

Konieczne jest również zabezpieczenie środków na prowadzenie dalszych naborów w ramach realizacji Programu, dlatego niezbędne jest pozyskanie środków przewidzianych w art. 29a ww. ustawy na 2024 r. Jednocześnie należy tu ponownie podkreślić, że zmiany te nie spowodują dodatkowych wydatków z budżetu państwa ponad te przewidziane już w art. 29a ww. ustawy.

Fundusz Rozwoju Regionalnego (FRR)

Projekt ustawy nie tworzy nowego FRR, nie tworzy nowego źródła przychodów FRR ani nie określa nowej metodologii liczenia jego przychodów, dlatego wykazywanie tych przychodów w tabeli w pkt 6 OSR nie jest uzasadnione.

Obecnie nie planuje się ubiegania się o dotację z budżetu państwa na dokapitalizowanie funduszu w związku z rozszerzeniem katalogu zadań. Tym samym zmiana ta nie będzie wpływać na zwiększenie poziomu zaangażowania środków budżetu państwa, a zadania FRR będą realizowane w ramach środków określonych w jego planie finansowym na rok 2023 i w latach kolejnych. Środki funduszu wydatkowane są zgodnie z Planem działań, ujętym w zarządzeniu MFiPR w sprawie dysponowania środkami z FRR i podlegają zatwierdzeniu przez MFiPR. Ze względu na fakt, że środki funduszu przeznacza się na różne cele, dokładne określenie wydatków na wzmacnianie możliwości inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację będzie możliwe po zatwierdzeniu Planu działań oraz wybraniu do realizacji konkretnych projektów.

Zmiana w zakresie finansowania realizacji zadań wynikających z ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt – zmiana ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt

Wydatki będą kształtowały się następująco:

ROK 2022

Bez wydatków.

Rok przyjęcia ustawy oraz wejścia w życie przepisów art. 29 pkt. 1, art. 33, art. 34 i art. 36.

ROK 2023

962,000 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe: 0,000 tys. zł;

Wydatki bieżące: 533,840 tys. zł

W 2023 roku zostaną poniesione koszty związane z organizacją i przygotowaniem zadania. Będą to przede wszystkim koszty bieżące zlecenia opracowań przedprojektowych, analiz, ekspertyz oraz usług doradczych itp.

Wydatki osobowe: 428,160 tys. zł

Do czasu powołania dyrektora Centralnego Azylu, ponoszone będą koszty osobowe związane z powołaniem Pełnomocnika do spraw organizacji Centralnego Azylu. Zakłada się, że Pełnomocnik będzie wspierany przez zespół (do 3 etatów) funkcjonujący w ramach jednostki wyodrębnionej w ramach struktury organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska.

Na wydatki osobowe składały się będą wynagrodzenia wraz z pochodnymi (składki na ubezpieczenie społeczne, składki na fundusz pracy).

Łącznie – do 4 etatów MKiŚ.

Etat Pełnomocnika

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu Pełnomocnika: 125,190 tys. zł brutto;
- 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 21,520 tys. zł;
- 3) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 3,067 tys. zł.

Łącznie 3 etaty korpusu służby cywilnej:

- 1) Wynagrodzenia: 232,683 tys. zł brutto;
- 2) Składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę: 39,999 tys. zł;
- 3) Składki na Fundusz Pracy: 5,701 tys. zł.

Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrąglą się do pełnych zł.

ROK 2024

7 093,000 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe: 1 700,000 tys. zł;

Wydatki bieżące: 3 077,177 tys. zł

W tym roku poniesione zostaną wydatki majątkowe związane z przygotowaniem wielowariantowej koncepcji projektowej wraz ze sporządzeniem map sytuacyjno-wysokościowych dla celów projektowych oraz sporządzenie opisu przedmiotów zamówienia.

Zostaną również zrealizowane zakupy w zakresie itp. wyposażenia nowych stanowisk pracy w Centralnym Azylu, świadczenia kompleksowych usług związanych z transportem, badaniem, przetrzymywaniem zwierząt itp. Na pozostałe wydatki składać się będzie koszt zakupu samochodu, który będzie służył pracownikom Centralnego Azylu do realizacji obowiązków służbowych, w tym do przewożenia mniejszych zwierząt.

Wydatki osobowe: 2 315,823 tys. zł

Od wejścia w życie ustawy ponoszone będą koszty z tytułu powołania dyrektora Centralnego Azylu i jego zastępcy, a także koszty przeznaczone na zatrudnienie personelu Centralnego Azylu.

W pierwszym roku funkcjonowania Centralnego Azylu przewiduje się zatrudnienie do **19** osób obsługujących państwową jednostkę budżetową.

Dodatkowo w Ministerstwie Klimatu i Środowiska zostanie zatrudniona lub wybrana z zespołu wspierającego Pełnomocnika do spraw organizacji Centralnego Azylu na wcześniejszym etapie prac osoba dedykowana do koordynacji działań nadzorczych Ministra nad Centralnym Azylem.

Łącznie – do 21 etatów + 1 etat MKiŚ.

W kalkulacji kosztów przyjęto średnie wynagrodzenie brutto pracownika na poziomie 7,051 tys. zł. co odpowiada przeciętnemu wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw (źródło: <https://warszawa.stat.gov.pl/warszawa/#>); natomiast wynagrodzenie dyrektora Centralnego Azylu (na potrzeby obliczeń) przyjęto na poziomie 11 tys. zł brutto, a zastępcy dyrektora Centralnego Azylu na poziomie 9 tys.

Etat dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu dyrektora: 132,000 tys. zł brutto;
- 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 22,691 tys. zł;
- 3) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 3,234 tys. zł.

Etat zastępcy dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu zastępcy dyrektora: 81,000 tys. zł brutto;
- 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 13,924 tys. zł;
- 3) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 1,985 tys. zł.

Łącznie 19 etatów pracowników Centralnego Azylu

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 19 etatów pracowników Centralnego Azylu: 1 607,628 tys. zł brutto;
- 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – 19 pracowników Centralnego Azylu (17,19%): 276 351,25 tys. zł;
- 3) składki na Fundusz Pracy – 10 pracowników Centralnego Azylu (2,45%): 39,387 tys. zł.

Etat pracownika MKiŚ

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska: 84,612 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 4 etatów pracowników MKiŚ zatrudnionych w 2023 r. (Pełnomocnik oraz 3 etaty pracowników (8,5%): 30,419 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – pracownik MKiŚ (17,19%): 19,774 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – pracownik MKiŚ (2,45%): 2,818 tys. zł.

Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrąglą się do pełnych zł.

ROK 2025

7 100,000 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe: 2 100,000 tys. zł;

Wydatki bieżące: 2 494,517 tys. zł

W tym roku poniesione zostaną wydatki majątkowe, związane z zakupem drugiego samochodu typu pick-up na potrzeby Centralnego Azylu dla Zwierząt dostosowanego do transportu mniejszych i średnich zwierząt oraz z przygotowaniem projektu budowlanego i wykonawczego dla zadania etapowa budowa obiektów Centralnego Azylu dla Zwierząt w miejscowości Warszawianka wraz z wyposażeniem.

Celem opracowania będzie przygotowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszelkich niezbędnych decyzji administracyjnych umożliwiających rozpoczęcie realizacji zadania.

Pozostałe koszty bieżące stanowią będą wydatki związane z funkcjonowaniem państwowej jednostki budżetowej.

Wydatki osobowe: 2 505,483 tys. zł

Na wydatki osobowe składały się będą wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenia roczne) wraz z pochodnymi (składki na ubezpieczenie społeczne, składki na fundusz pracy) ponoszone w związku z zatrudnieniem dyrektora Centralnego Azylu, zastępcy dyrektora Centralnego Azylu, 19 etatów pracowników Centralnego Azylu oraz 1 etatu pracownika Ministerstwa klimatu i Środowiska.

Łącznie – do 21 etatów CA + 1 etat MKiŚ.

Etat dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu dyrektora: 132,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu dyrektora (8,5%): 11,220 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 24,620 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 3,509 tys. zł.

Etat zastępcy dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu zastępcy dyrektora: 108,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu zastępcy dyrektora (8,5%): 6,885 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 19,749 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 2,815 tys. zł.

Łącznie 19 etatów pracowników Centralnego Azylu

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 19 etatów pracownika Centralnego Azylu: 1 607,628 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 19 etatów pracowników Centralnego Azylu (8,5%): 136,648 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – 19 pracowników Centralnego Azylu (17,19%): 299,841 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – 19 pracowników Centralnego Azylu (2,45%): 42,735 tys. zł.

Etat pracownika MKiŚ

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska: 84,612 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne pracownika MKiŚ (8,5%): 7,192 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – pracownik MKiŚ (17,19%): 15,781 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – pracownik MKiŚ (2,45%): 2,249 tys. zł.

Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrągla się do pełnych zł.

ROK 2026

10 310,000 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe: 5 600,000 tys. zł;

Wydatki bieżące: 2 201,771 tys. zł

W roku 2026 planowane jest rozpoczęcie realizacji robót budowlanych oraz niezbędnych usług nadzorów związanych z budową obiektów Centralnego Azylu w miejscowości Warszawianka wraz z wyposażeniem.

W tym do 30.11.2026 r. planowane jest zakończenie realizacji ETAPU I obejmującego budynek administracyjny wraz z jego wyposażeniem i przekazanie go do użytkowania, w tym etapie planowana jest również realizacja ogrodzenia Centralnego Azylu i zagospodarowania części terenu umożliwiające funkcjonowanie budynku administracyjnego.

Koszty bieżące stanowią będą wydatki związane z funkcjonowaniem państwowej jednostki budżetowej.

Wydatki osobowe: 2 508,229 tys. zł

Na wydatki osobowe składały się będą wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenia roczne) wraz z pochodnymi (składki na ubezpieczenie społeczne, składki na fundusz pracy) ponoszone w związku z zatrudnieniem dyrektora Centralnego Azylu, zastępcy dyrektora Centralnego Azylu, 19 etatów pracowników Centralnego Azylu oraz 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Łącznie – do 21 etatów CA + 1 etat MKiŚ.

Etat dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu dyrektora: 132,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu dyrektora (8,5%): 11,220 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 24,620 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 3,509 tys. zł.

Etat zastępcy dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu zastępcy dyrektora: 108,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu zastępcy dyrektora (8,5%): 9,180 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 20,143 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 2,871 tys. zł.

Łącznie 19 etatów pracowników Centralnego Azylu

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 19 etatów pracownika Centralnego Azylu: 1 607,628 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 19 etatów pracowników Centralnego Azylu (8,5%): 136,648 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – 19 pracowników Centralnego Azylu (17,19%): 299,841 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – 19 pracowników Centralnego Azylu (2,45%): 42,735 tys. zł.

Etat pracownika MKiŚ

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska: 84,612 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne pracownika MKiŚ (8,5%): 7,192 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – pracownik MKiŚ (17,19%): 15,781 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – pracownik MKiŚ (2,45%): 2,249 tys. zł.

Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrągla się do pełnych zł.

ROK 2027

14 150,000 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe 9 700,000 tys. zł;

Wydatki bieżące 1 941,771 tys. zł

W roku 2027 planowana jest kontynuacja realizacji robót budowlanych oraz niezbędnych usług nadzorów związanych z budową obiektów Centralnego Azylu w miejscowości Warszawianka wraz z wyposażeniem

W tym roku planowane jest zakończenie realizacji ETAPU II obejmującego budynek azylu dla małych i średnich zwierząt oraz z jego wyposażeniem i przekazanie go do użytkowania, w tym etapie planowana jest również realizacja zagospodarowania terenu umożliwiającego funkcjonowanie budynku azylu dla mniejszych zwierząt.

Koszty bieżące stanowią będą wydatki związane z funkcjonowaniem państwowej jednostki budżetowej.

Wydatki osobowe: 2 508,229 tys. zł

Na wydatki osobowe składały się będą wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenia roczne) wraz z pochodnymi (składki na ubezpieczenie społeczne, składki na fundusz pracy) ponoszone w związku z zatrudnieniem dyrektora Centralnego Azylu, zastępcy dyrektora Centralnego Azylu, 19 etatów pracowników Centralnego Azylu oraz 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Łącznie – do 21 etatów CA + 1 etat MKiŚ.

Etat Dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu dyrektora: 132,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu dyrektora (8,5%): 11,220 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 24,620 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 3,509 tys. zł.

Etat zastępcy dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu zastępcy dyrektora: 108,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu zastępcy dyrektora (8,5%): 9,180 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 20,143 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 2,871 tys. zł.

Łącznie 19 etatów pracowników Centralnego Azylu

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 19 etatów pracownika Centralnego Azylu: 1 607,628 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 19 etatów pracowników Centralnego Azylu (8,5%): 136,648 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – 19 pracowników Centralnego Azylu (17,19%): 299,841 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – 19 pracowników Centralnego Azylu (2,45%): 42,735 tys. zł.

Etat pracownika MKiŚ

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska: 84,612 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne pracownika MKiŚ (8,5%): 7,192 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – pracownik MKiŚ (17,19%): 15,781 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – pracownik MKiŚ (2,45%): 2,249 tys. zł.

Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrągla się do pełnych zł.

ROK 2028

18 878,400 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe: 12 749,400 tys. zł;

Wydatki bieżące: 3 620,771 tys. zł

W roku 2028 planowane jest zakończenie realizacji inwestycji wraz z wyposażeniem i przekazaniem jej do użytkowania. W tym roku planowana jest również realizacja docelowego zagospodarowania terenu co umożliwi funkcjonowanie całości. Dodatkowo w związku z zakończeniem prac panowany jest zakup samochodu typu minivan do transportu zwierząt średniej wielkości lub większej ilości mniejszych.

Koszty bieżące stanowią będą wydatki związane z funkcjonowaniem państwowej jednostki budżetowej.

Od 2028 roku struktura wydatków bieżących ulegnie zmianie ze względu na przyjmowanie zwierząt do oddanych do użytkowania obiektów Centralnego Azylu i czynności związanych z ich utrzymaniem na terenie zakładu.

Wydatki osobowe: 2 508,229 tys. zł

Na wydatki osobowe składały się będą wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenia roczne) wraz z pochodnymi (składki na ubezpieczenie społeczne, składki na fundusz pracy) ponoszone w związku z zatrudnieniem dyrektora Centralnego Azylu, zastępcy dyrektora Centralnego Azylu, 19 etatów pracowników Centralnego Azylu oraz 1 etatu pracownika Ministerstwa klimatu i Środowiska.

Łącznie – do 21 etatów CA + 1 etat MKiŚ.

Etat dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu dyrektora: 132,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu dyrektora (8,5%): 11,220 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 24,620 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 3,509 tys. zł.

Etat zastępcy dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu zastępcy dyrektora: 108,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu zastępcy dyrektora (8,5%): 9,180 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 20,143 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 2,871 tys. zł.

Łącznie 19 etatów pracowników Centralnego Azylu

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 19 etatów pracownika Centralnego Azylu: 1 607,628 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 19 etatów pracowników Centralnego Azylu (8,5%): 136,648 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – 19 pracowników Centralnego Azylu (17,19%): 299,841 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – 19 pracowników Centralnego Azylu (2,45%): 42,735 tys. zł.

Etat pracownika MKiŚ

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska: 84,612 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne pracownika MKiŚ (8,5%): 7,192 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – pracownik MKiŚ (17,19%): 15,781 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy – pracownik MKiŚ (2,45%): 2,249 tys. zł.

Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrąglą się do pełnych zł.

LATA 2029-2031

Łącznie 18 880,000 tys. zł, w tym:

Wydatki majątkowe: 400,000 tys. zł;

Wydatki bieżące: 10 955,313 tys. zł

W tych latach ponoszone będą wydatki na funkcjonowanie Centralnego Azylu. W ramach nakładów majątkowych planowane są zakupy związane z sprzętem komputerowym i oprogramowaniem na potrzeby Centralnego Azylu.

Wydatki osobowe: 7 524,687 tys. zł

Na wydatki osobowe składały się będą wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenia roczne) wraz z pochodnymi (składki na ubezpieczenie społeczne, składki na fundusz pracy) ponoszone w związku z zatrudnieniem dyrektora Centralnego Azylu, zastępcy dyrektora Centralnego Azylu, 19 etatów pracowników Centralnego Azylu oraz 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Łącznie – do 21 etatów CA + 1 etat MKiŚ.

Etat dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu dyrektora: 396,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu dyrektora (8,5%): 33,660 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 73,859 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 10,527 tys. zł.

Etat zastępcy dyrektora

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 1 etatu zastępcy dyrektora: 324,000 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 1 etatu zastępcy dyrektora (8,5%): 27,540 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%): 60,430 tys. zł;
- 4) składki na Fundusz Pracy (2,45%): 8,613 tys. zł.

Łącznie 19 etatów pracowników Centralnego Azylu

- 1) wynagrodzenie osobowe dla 19 etatów pracownika Centralnego Azylu: 4 822,884 tys. zł brutto;
- 2) dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 13-19 etatów pracowników Centralnego Azylu: 409,945 tys. zł brutto;
- 3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – 19 pracowników Centralnego Azylu (17,19%): 899,523 tys. zł;

	<p>4) składki na Fundusz Pracy (w roku 2029) – 19 pracowników Centralnego Azylu (2,45%): 128,204 tys. zł;</p> <p><u>Etat pracownika MKiŚ</u></p> <p>1) wynagrodzenie osobowe dla 1 etatu pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska: 253,836 tys. zł brutto;</p> <p>2) dodatkowe wynagrodzenie roczne pracownika MKiŚ (8,5%): 21,576 tys. zł brutto;</p> <p>3) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę – pracownik MKiŚ (17,19%): 47,343 tys. zł;</p> <p>4) składki na Fundusz Pracy - pracownik MKiŚ (2,45%): 6,748 tys. zł.</p> <p>Kwoty wykazywane w obliczeniach zaokrąglono do pełnych złotych, przy czym końcówki poniżej 0,5 zł pomija się, a końcówki równe bądź większe od 0,5 zł zaokrąglą się do pełnych zł.</p> <p>Określając liczbę pracowników niezbędnych do obsługi Centralnego Azylu, kierowano się danymi udostępnionymi przez RDPOZiA dotyczącymi liczby opiekunów zwierząt w poszczególnych ogrodach zoologicznych i całkowitej liczby zwierząt utrzymywanych w tych placówkach. Przykładowo ogród zoologiczny w Toruniu zatrudnia 9 opiekunów przy całkowitej ilości utrzymywanych zwierząt wynoszącej 263 osobniki przynależące do 99 gatunków. W Parku Dzikich Zwierząt Kadzidłowo na 391 zwierząt, 70 gatunków przypada natomiast 7 stałych pracowników.⁸⁾ Ze stosunku liczby opiekunów zwierząt do liczby utrzymywanych zwierząt oraz na podstawie analizy dostępnych danych i statystyk w zakresie ilości i rodzaju zatrzymywanych rocznie okazów gatunków zwierząt, które mogłyby trafiać docelowo do Centralnego Azylu, przez analogię, oszacowano wielkość zapotrzebowania na pracowników. Jak jednak podkreślono wcześniej liczba ta jest jedynie szacowaną ilością, zapewniającą możliwość funkcjonowania Centralnego Azylu w początkowej jego fazie. Dopiero po otwarciu Centralnego Azylu faktyczny „napływ” zwierząt pozwoli na weryfikację i ocenę rzeczywistych potrzeb w zakresie liczebności zespołu pracowników Centralnego Azylu zapewniającego jego sprawną obsługę i pełną operacyjność.</p> <p>Uwaga: Przyjęte w obliczeniach powyżej wartości wynagrodzeń podlegały będą waloryzacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (POŚ)	0,000	0,119	0,030	0,190	0,286	0,601	1,225
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (CA)	-0,138	-0,019	0,024	0,004	0,000	0,000	-0,129
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu). Pośredni wpływ na sektor dużych przedsiębiorstw może nastąpić ze względu na ułatwienia w procesie inwestycyjnym zmierzającym do realizacji budowy bezodpływowych zbiorników na wody opadowe i roztopowe o pojemności do 15 m ³ .						

⁸⁾ Dane za 2019 r.

	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu).</p> <p>Pośredni wpływ na sektor MŚP może nastąpić ze względu na ułatwienia w procesie inwestycyjnym zmierzającym do realizacji budowy bezodpływowych zbiorników na wody opadowe i roztopowe o pojemności do 15 m³.</p> <p>Wysokie prawdopodobieństwo jest wzrost inwestycji w rozwój powierzchni zieleni i instalowania urządzeń i rozwiązań do zatrzymania oraz magazynowania wody opadowej i roztopowej.</p>
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Uwzględnienie w dokumentach planistycznych gmin wniosków i rekomendacji z MPA, a także przeznaczenie większej puli środków z budżetów obywatelskich na błękitno-niebieską infrastrukturę korzystnie wpłynie na zdrowie obywateli, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy ilość terenów zielonych.</p> <p>Zaproponowane zmiany mają bowiem na celu ograniczanie wpływu zmian klimatu, co wiązać się będzie z podwyższeniem ochrony przed skutkami suszy, w tym zapewnieniem lepszej jakości życia mieszkańców (bezpieczeństwo, poprawa dostępności zasobów wodnych, tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie walorów krajobrazowych i turystycznych regionów). Przewidywane zmiany mogą również generować korzyści ekonomiczne, dzięki zastąpieniu wody wodociągowej magazynowaną deszczówką.</p> <p>Wysokie prawdopodobieństwo jest wzrost inwestycji w rozwój terenów zieleni i instalowania urządzeń i rozwiązań do zatrzymania oraz magazynowania wody opadowej i roztopowej, co powinno przyczynić się do poprawy warunków życia.</p>
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	<p>Uwzględnienie w dokumentach strategicznych gmin wniosków i rekomendacji z MPA, a także przeznaczenie większej puli środków z budżetów obywatelskich na błękitno-niebieską infrastrukturę korzystnie wpłynie na zdrowie osób z niepełnosprawnością oraz osoby starsze, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy ilość terenów zielonych.</p>
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Łagodzenie skutków zmian klimatu i poprawa stanu gospodarki wodnej kraju.
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Dochody obywateli:</p> <p>W ujęciu pieniężnym źródłem dochodów obywateli będą wynagrodzenia netto przewidziane w ramach zwiększenia wynagrodzenia dla obecnie zatrudnionych pracowników lub zatrudnienia nowych pracowników przez IOŚ.</p> <p>Do wyliczeń przyjęto następujące założenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2,36 etaty merytoryczne/5 m-cy/rok w 2024 r., 4,25 etaty w roku 2026 i 6 etatów w latach 2028, 2030 i 2032 + wsparcie techniczne w każdym roku 0,9 etatu/12 m-cy/rok, wynagrodzenie etatu merytorycznego 10540 zł brutto (7515,02 zł netto), wynagrodzenie etatu technicznego 3600 zł brutto (2783,86 zł netto). <p>Wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, będzie znikomy na etapie rozpoczęcia funkcjonowania Centralnego Azylu i związany z zatrudnieniem 20 osób (z wyłączeniem dyrektora Centralnego Azylu i jego zastępcy). W związku z faktem, iż ustawa dotycząca Centralnego Azylu dla Zwierząt (CAZ), w odniesieniu do limitu wydatków już obowiązuje, zawarte w powyższej tabeli informacje, dotyczące skutków finansowych dane wskazują różnice wynikające z przesunięcia środków między poszczególnymi latami, a nie całości.</p> <p>Sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw:</p> <p>Wejście w życie ustawy będzie miało wpływ na funkcjonowanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, poprzez generowanie popytu na usługi związane z robotami budowlanymi, projektowaniem oraz utrzymaniem zwierząt. Niemniej jednak, trudno oszacować czy prace związane z adaptacją istniejącego obiektu na potrzeby Centralnego Azylu będą prowadzone przez duże czy małe przedsiębiorstwa.</p> <p>MPA:</p>	

W ujęciu pieniężnym regulacja będzie miała pozytywny wpływ na sektor małych i średnich przedsiębiorstw, instytucji, które zajmują się opracowaniem planów adaptacji do zmian klimatu oraz innych analogicznych dokumentów planistycznych i strategicznych. Średni koszt opracowania jednego MPA oszacowano na 100 000 zł. Opracowanie MPA dla miast powyżej 20 000 mieszkańców przyczyni się do wzrostu dochodów ww. przedsiębiorców. Koszt w poszczególnych latach jest trudny do oszacowania, gdyż nie wiadomo, ile gmin i w którym roku zleci opracowanie/aktualizację MPA.

Zbiorniki na wody opadowe i roztopowe:

Brak jest możliwości oszacowania liczby potencjalnych zainteresowanych lokalizowaniem zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub wody roztopowe o pojemności do 15 m³, ale można stwierdzić, że dzięki uproszeniu procedur (nie będzie wymagana decyzja o pozwolenie na budowę), oczekiwany jest wzrost zainteresowania budową tych zbiorników.

Aktualnie w odniesieniu do zbiorników na wodę będących budowlą jest obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę, co zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane oznacza, że obiekty te już teraz podlegają po ich wybudowaniu – obowiązkowi wykonania geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej. Zatem podtrzymanie w projekcie przedmiotowej regulacji w zakresie obowiązku przeprowadzenia geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, nie nakłada na inwestora żadnych nowych obowiązków czy dodatkowych kosztów, ani też nie wydłuża procesu inwestycyjnego (w stosunku do obecnych regulacji).

Należy jednak zauważyć, że projektowana zmiana, przez zniesienie obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę przedmiotowych obiektów, wprowadza ułatwienia dla inwestora w zakresie geodezyjnej obsługi inwestycji, przez zwolnienie go z obowiązku zapewnienia geodezyjnego wyznaczenia tych obiektów w terenie (tyczenia). Obecnie obowiązek taki wynika z przywołanego wyżej art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane. Projektowana zmiana przyczyni się zatem do przyspieszenia realizacji inwestycji oraz zmniejszenia jej kosztów.

Zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej wydanie pozwolenia na budowę dla innych budowli (część III pkt 9 ppkt 1 lit. h w tabeli) wynosi 155 zł, natomiast zgłoszenie budowy jest bez opłaty.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Zwiększenie liczby dokumentów – opracowanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu i sprawozdań z wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA; uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia analizy podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu; sporządzane/aktualizowane strategie rozwoju gmin, plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniały wnioski i rekomendacje z opracowanych miejskich planów adaptacji do zmian klimatu;

Zmniejszenie liczby dokumentów/ skrócenie czasu na załatwienie sprawy – nie będzie wymagana decyzja o pozwolenie na budowę przy budowie zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub wody roztopowe o pojemności do 15 m³. Dodatkowo zmniejszy się liczba dokumentów związanych z obowiązkiem opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, poprzez zmniejszenie częstotliwości opracowania dokumentów.

Zmniejszenie liczby procedur – nie będzie konieczności składania oświadczenia o posiadanych łącznie środkach własnych oraz zasobach majątkowych beneficjenta.

Projektowana regulacja w zakresie zmiany ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt nie wpłynie na zmiany obciążeń regulacyjnych, w szczególności na zwiększenie obciążeń dla obywateli. Niemniej w wyniku urealnienia terminów związanych z procesem inwestycyjnym, w związku z którym w początkowym okresie funkcjonowania Centralnego Azylu niezbędne będzie zawarcie umów na świadczenie kompleksowych usług związanych z transportem, badaniem, przetrzymywaniem zwierząt itp., które będą realizowane przez podmioty zewnętrzne zwiększy się liczba dokumentów w obiegu oraz nieznacznie wydłuży się czas potrzebny na załatwienie sprawy.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany mogą wpłynąć pozytywnie na zatrudnienie w firmach zajmujących się opracowywaniem MPA, wykonujących oceny oddziaływania na środowisko, w firmach budujących zbiorniki na wody opadowe i roztopowe, zakładających zieleń.

Zaproponowane zmiany wpłyną korzystnie na sektor przedsiębiorstw – umożliwią ich dalsze, niezakłócone przez czynniki związane ze zmianami klimatu, funkcjonowanie.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Wprowadzenie proponowanych zmian wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz zieloną transformację, w tym różnorodność biologiczną oraz klimat ze względu na zwiększenie potencjału retencji wody i zwiększenie udziału terenów zieleni w nowo planowanych inwestycjach. Wejście w życie niniejszej ustawy zapewni lepsze uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w polityce rozwojowej kraju oraz jst i ich obszarów funkcjonalnych oraz w procedurach planowania przestrzeni miejskiej. Zapewni odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur oraz wspieranie potencjału instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym w celu realizacji takich projektów.

Wdrażanie MPA, budowa nowych budynków lub rozbudowa istniejących przyczyni się do zmniejszenia wpływu niekorzystnych skutków zmian klimatu (np. miejskiej wyspy ciepła, fal upałów, powodzi) na zdrowie i życie ludzi, a także do poprawy jakości powietrza, wzrostu powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

Proponowane rozwiązania pośrednio powinny się przyczynić do poprawy stanu środowiska.

Nakierowanie środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na działania dot. zielonej transformacji obszarów miejskich pozwoli na wsparcie zdolności instytucjonalnych jst w projektowaniu oraz realizacji projektów ukierunkowanych na zieloną transformację z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie ustawy – 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

Z kolei przepisy dotyczące budżetu obywatelskiego stosuje się po raz pierwszy do konsultacji społecznych prowadzonych w gminach w ramach budżetu obywatelskiego na rok 2024, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zakończono etapu zgłaszania projektów budżetu obywatelskiego na ten rok.

MPA miast o liczbie mieszkańców równej lub wyższej niż 20 tys. powinny być przyjęte nie później niż do 2 stycznia 2027 r. Sporządzane lub aktualizowane po wejściu w życie ustawy strategie rozwoju gmin, plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniały wnioski i rekomendacje z opracowanych i przyjętych w tych gminach miejskich planów adaptacji do zmian klimatu.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja projektu nastąpi po 4 latach od wejścia ustawy w życie, w szczególności mając na uwadze mierniki:

1. Liczba miast $\geq 20\ 000$ mieszkańców z uchwalonym miejskim planem adaptacji – 100%
2. Liczba miast, które przeznaczyły część puli budżetu obywatelskiego na zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych – 100%
3. Odsetek mieszkańców polskich miast objętych miejskimi planami adaptacji – 60% w 2030 (cel PEP2030).
4. Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w miastach w stosunku do powierzchni ogólnej – powyżej 2,3% w każdym województwie (cel PEP2030).
5. Coroczna analiza na podstawie ustawy o finansach publicznych.

Projektowana regulacja w zakresie zmiany ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt nie wpłynie na zmiany obciążeń regulacyjnych, w szczególności na zwiększenie obciążeń dla obywateli. Niemniej w wyniku urealnienia terminów związanych z procesem inwestycyjnym, w związku z którym w początkowym okresie funkcjonowania Centralnego Azylu niezbędne będzie zawarcie umów na świadczenie kompleksowych usług związanych z transportem, badaniem, przetrzymywaniem zwierząt itp., które będą realizowane przez podmioty zewnętrzne zwiększy się liczba dokumentów w obiegu oraz nieznacznie wydłuży się czas potrzebny na załatwienie sprawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia

**w sprawie sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian
klimatu zawartych w miejskich planach adaptacji**

Na podstawie art. 18a ust. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór formularza sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu;
- 2) szczegółowy sposób przekazywania sprawozdania.

§ 2. Wzór formularza sprawozdania jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 3. Sprawozdanie jest przekazywane na formularzu dostępnym na stronie internetowej, której adres udostępnia Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA**

---

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działami administracji rządowej - klimat, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2594).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506, 1688, 1719, 1762, 1890, 1963 i 2029.

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia
(Dz. U. poz.)

**WZÓR FORMULARZA SPRAWOZDANIA Z MONITOROWANIA WDRAŻANIA
DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH DO ZMIAN KLIMATU ZAWARTYCH W
MIEJSKICH PLANACH ADAPTACJI**

I. Informacje podstawowe

Sprawozdanie za okres od...	Wybór daty z kalendarza	
Sprawozdanie za okres do...	Wybór daty z kalendarza	
Data złożenia sprawozdania	Pole uzupełniane automatycznie – data złożenia wniosku w systemie	
Nazwa miasta	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Województwo	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Numer identyfikacyjny REGON	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Adres urzędu miasta	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Liczba mieszkańców miasta (osób zamieszkujących) – na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego wypełnienie formularza	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Data uchwalenia planu adaptacji	Wybór daty z kalendarza	
Data uchwalenia zaktualizowanego planu, jeżeli dotyczy	Wybór daty z kalendarza	
Link do uchwały o przyjęciu/aktualizacji planu	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Osoba do kontaktu	Imię	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Nazwisko	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	stanowisko	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	e-mail	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	telefon	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Osoba upoważniona do akceptacji	Imię	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

formularza²⁾

Nazwisko

Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

stanowisko

Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

---

2) Osoba upoważniona do akceptacji formularza jest jednocześnie osobą upoważnioną do złożenia oświadczenia dotyczącego danych przedstawionych w formularzu. Należy wskazać, kto w urzędzie miasta zaakceptował formularz przed jego przekazaniem do IOŚ-PIB – np. Prezydent Miasta, Zastępca Prezydenta Miasta, Burmistrz Miasta, Zastępca Burmistrza Miasta.

II. Informacje o miernikach zawartych w miejskim planie adaptacji

Nazwa szczegółowego celu	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.			
Mierniki	Nazwa miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Jednostka miary	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość bazowa miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok bazowy	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość oczekiwana/ docelowa miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok docelowy	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość miernika osiągnięta w okresie sprawozdawczym	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok sprawozdawczy	Pole uzupełniane automatycznie
	Wartość miernika osiągnięta od początku wdrożenia planu	Pole uzupełniane automatycznie	Stopień realizacji miernika (%)	Pole uzupełniane automatycznie
	Przyczyny nieosiągnięcia miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.		
	Komentarze	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.		

III. Informacje o działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskim planie adaptacji

Nazwa działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Opis działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Podmioty i organy odpowiedzialne za wdrożenie działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Dobre praktyki dotyczące współpracy i zaangażowania podmiotów i organów we wdrożenie działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Planowany okres wdrażania	Wybór daty z kalendarza	
Przewidywane efekty wdrażania działania i korzyści	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Stan wdrażania działania	wybór z listy: zaplanowane, w trakcie wdrażania, wdrożone, niewdrożone	
Trudności napotkane we wdrażaniu działania lub przyczyny niewdrożenia	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Koszty wdrażania działania	Planowany całkowity koszt wdrożenia [zł]	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Poniesiony koszt wdrożenia [zł]	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Koszty poniesione z własnego budżetu [zł]	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Pozyskane zewnętrzne środki finansowe [zł]	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Źródła zewnętrzne (nazwa)	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

Wskaźniki	Nazwa wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Jednostka miary	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość bazowa wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok bazowy	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość oczekiwana/docelowa wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok docelowy	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość wskaźnika osiągnięta w okresie sprawozdawczym	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok sprawozdawczy	Pole uzupełniane automatycznie
	Wartość wskaźnika osiągnięta od początku wdrożenia planu	Pole uzupełniane automatycznie	Stopień realizacji wskaźnika (%)	Pole uzupełniane automatycznie
	Przyczyny nieosiągnięcia wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.		
	Komentarze	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.		

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia ma stanowić realizację upoważnienia do wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 18a ust. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Poś”, dodawanego do przedmiotowej ustawy w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Projekt rozporządzenia określa wzór formularza dla sprawozdania, które burmistrz lub prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tysięcy mieszkańców, sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji. Sprawozdanie wynika z obowiązku prowadzenia monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych. Dodatkowo rozporządzenie określa szczegółowy sposób przekazywania tego sprawozdania, mając na uwadze potrzebę ujednoczenia zakresu danych przekazywanych przez burmistrzów lub prezydentów miast oraz ich sprawnego przekazywania Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, który na mocy ustawy weryfikuje, analizuje sprawozdania, a także sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku sprawozdawczego ministrowi właściwemu do spraw klimatu zbiorcze podsumowanie tych sprawozdań.

W związku z tym, projekt rozporządzenia określa adres strony internetowej, za pomocą, której będą składane sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji oraz wzór formularza sprawozdania, który stanowi załącznik do rozporządzenia. Informacje, które będą wymagane w sprawozdaniu podzielone zostały na trzy zakresy informacyjne.

Pierwszy zakres stanowią informacje podstawowe, które obejmują okres sprawozdania, datę złożenia sprawozdania, nazwę miasta oraz województwo, numer identyfikacyjny REGON, adres urzędu miasta. Dodatkowo wymagane będą takie informacje jak liczba mieszkańców miasta, na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego wypełnienie formularza. Zakres sprawozdania w zakresie podstawowym obejmować również będzie datę uchwalenia planu adaptacji do zmian klimatu, datę uchwalenia zaktualizowanego planu, link do uchwały o przyjęciu albo aktualizacji planu. W tej części sprawozdania konieczne będzie wskazanie również osoby do kontaktu, z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska, adresu e-mail, numeru telefonu. W sprawozdaniu wymagane będzie również podanie danych osoby upoważnionej do akceptacji formularza – imię i nazwisko oraz stanowisko.

Drugi zakres sprawozdania obejmować będzie informacje o osiągniętych miernikach przypisanych do celów szczegółowych, w tym: nazwa miernika, jednostka miary, wartość bazowa miernika, rok bazowy, wartość oczekiwana/docelowa miernika. Konieczne będzie również podanie roku docelowego, wartości miernika osiągniętej w okresie sprawozdawczym, roku sprawozdawczego, wartości miernika osiągniętej od początku wdrożenia planu, stopnia realizacji miernika (w %) oraz przyczyn nieosiągnięcia miernika.

Trzeci zakres sprawozdania obejmować będzie informacje o wdrażanych działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji. Miasto w sprawozdaniu przedłoży takie informacje jak nazwa działania przewidzianego do realizacji w miejskim planie adaptacji oraz opis tego działania. Do każdego działania przyporządkowana będzie informacja o podmiotach i organach odpowiedzialnych za wdrożenie tego działania oraz dobrych praktykach dotyczących współpracy i zaangażowania podmiotów i organów we wdrożenie działania, planowany okres wdrażania działania oraz przewidywane efekty i korzyści z wdrożenia działania. Miasto przedłoży również informacje o stanie realizacji działania (wybór z listy: zaplanowane, w trakcie wdrażania, wdrożone, niewdrożone) oraz trudności napotkane we wdrażaniu działania lub przyczyny jego niewdrożenia. Ważną częścią informacji sprawozdawczych w części o wdrażanych działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu będą koszty – planowany całkowity koszt wdrożenia, poniesiony koszt prowadzonych działań, koszty poniesione z własnego budżetu oraz pozyskane zewnętrzne środki finansowe oraz źródła zewnętrzne.

Każde działanie będzie monitorowane za pomocą wskaźników, wymagane będzie podanie następujących informacji: nazwa wskaźnika, jednostka miary, wartość bazowa wskaźnika, rok bazowy, wartość oczekiwana/docelowa wskaźnika. Konieczne będzie również podanie roku docelowego, wartości wskaźnika osiągniętej w okresie sprawozdawczym, roku sprawozdawczego, wartości wskaźnika osiągniętej od początku wdrożenia planu, stopnia realizacji wskaźnika (w %) oraz przyczyn nieosiągnięcia wskaźnika.

Informacje wymagane w sprawozdaniu są podstawowymi informacjami, jakie posłużą zarówno do monitorowania wdrażania planów adaptacji przez poszczególne miasta, jak i generowania informacji na poziomie kraju. Informacje dotyczące wdrażania działań adaptacyjnych w zakresie zmian klimatu są oczekiwane na forach europejskich.

W projekcie ustawy Poś doprecyzowano terminy składania pierwszych sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych w zależności od daty uchwalenia MPA. Sprawozdania będą składane w latach parzystych. W przypadku gdy termin sporządzenia

sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, przypada na rok nieparzysty – wówczas będzie należało go sporządzić i przekazać Instytutowi Ochrony Środowiska w roku parzystym następującym po tym roku w terminie do dnia 30 czerwca. Sprawozdanie z MPA przyjętego w roku parzystym składa się w roku parzystym do 30 czerwca, zgodnie z art. 18a ust. 10 ustawy Poś. Zakłada się, że IOŚ w 2030 r. będzie w posiadaniu 100% sprawozdań z 211 miast (liczba wg danych GUS na 31 grudnia 2022 r. i może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych wg 31 grudnia 2023 r.) o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. Kolejne sprawozdania będą składane co 2 lata od dnia złożenia pierwszego sprawozdania.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Małgorzata Golińska, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Wojciech Augustowski, Naczelnik wydziału Departament Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej wojciech.augustowski@klimat.gov.pl tel.: (+48 22) 36 92 414</p>	<p>Data sporządzenia 29.11.2023</p> <p>Źródło: Art. 18a ust. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac .....</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z art. 18a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą POŚ” – w brzmieniu nadanym w art. 1 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw – miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. mają obowiązek opracowania miejskich planów adaptacji (MPA). Z wykonania miejskiego planu adaptacji burmistrz lub prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia tego planu sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych i przekazuje je Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ-PIB) w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut. Pierwsze sprawozdanie sporządza się za okres od dnia przyjęcia planu do 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia sprawozdania. Kolejne sprawozdania powinny być sporządzane za okres następných 24 miesięcy oraz przekazywane IOŚ-PIB co 2 lata od dnia złożenia pierwszego sprawozdania.

Zgodnie z projektowanym art. 18a ust. 11 sprawozdanie z monitorowania zawiera w szczególności następujące informacje:

- 1) dane dotyczące miasta, dla którego jest sporządzane sprawozdanie;
- 2) o osiągniętych miernikach, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. a;
- 3) o działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit b.

W art. 18a ust. 18 ustawy POŚ wprowadzono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw klimatu do określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru formularza sprawozdania oraz szczegółowego sposobu przekazywania tego sprawozdania, mając na uwadze potrzebę ujednoczenia zakresu danych przekazywanych przez burmistrzów lub prezydentów miast oraz sprawnego przekazywania tych danych IOŚ-PIB. Informacje zawarte w sprawozdaniach będą istotne ze względu na ocenę postępu miast w realizacji działań adaptacyjnych oraz zostaną uwzględnione w sprawozdaniu do Komisji Europejskiej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wydanie rozporządzenia, realizującego upoważnienie zawarte w art. 18a ust. 18 ustawy POŚ. Projekt określi wzór formularza sprawozdania, w tym zakres danych, jakie miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. muszą przekazywać do IOŚ-PIB. Monitorowanie wdrażania działań adaptacyjnych będzie dotyczyło przede wszystkim stanu realizacji zadań oraz poniesionych kosztów, a także wartości osiągniętych wskaźników i mierników. W 2015 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska we współpracy z IOŚ-PIB, Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowym Instytutem Badawczym (IMGiW-PIB), Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych (IETU) oraz firmą Arcadis sp. z o.o. (Wykonawca) zainicjowali projekt pn.: *Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców*. W projekcie wzięły udział 44 miasta, dla których opracowano spójne strukturalne, a jednocześnie uwzględniające cechy indywidualne miast MPA.

W opracowaniu uwzględniono również wskazania „Podręcznika adaptacji dla miast. Wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”¹⁾, który został w 2023 roku zaktualizowany przez IOŚ-PIB.

IOŚ-PIB został wskazany jako jednostka koordynująca monitorowanie z uwagi na posiadane doświadczenie, takie jak np. realizacja projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0, realizacja projektu MPA44 – *Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców*, przewodzenie konsorcjum realizowanego systemu doradztwa

¹⁾ Patrz: <https://ios.edu.pl/aktualnosci/podrecznik-adaptacji-do-zmian-klimatu-dla-miast/>

strategicznego dla miast w ramach inicjatywy „Miasto z Klimatem”, czy też uruchomienie i rozbudowa Bazy Danych o Odpadach.

10 sierpnia 2022 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zorganizowało spotkanie z przedstawicielami 36 miast, które uchwały MPA w ramach ww. projektu lub samodzielnie, a także z miastami, które są na etapie opracowywania MPA. Celem spotkania było pozyskanie informacji od tych miast w zakresie opracowania planów i sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych. Po spotkaniu do miast zostały wysłane pytania dotyczące struktury MPA i sprawozdawczości, a zgłoszone uwagi i doświadczenie miast częściowo zostały uwzględnione w projekcie rozporządzenia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proponowane rozwiązanie jest pomysłem krajowym.

Kwestia monitorowania działań adaptacyjnych została ujęta m.in. w Zarządzeniu nr 2016-849 z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie Terytorialnego planu klimatyczno-powietrzno-energetycznego (Plan Climat-Air-Energie Territorial, PCAET), przyjętym przez rząd Francji. W dokumencie tym określono, jak ma wyglądać system monitorowania realizacji działań wynikających z zarządzenia. Określono również wskaźniki dla wyznaczonych celów i działań, które należy przeprowadzić, oraz metody, zgodnie z którymi wskaźniki te mają zostać odniesione do wskaźników zawartych w planach regionalnych, przewidzianych w art. L. 222-1, a także w art. L. 4433-7 i L. 4251-1 ogólnego kodeksu władz lokalnych. Po trzech latach stosowania realizacja terytorialnego planu klimatyczno-powietrzno-energetycznego jest przedstawiana w raporcie podawanym do wiadomości publicznej.

Zgodnie z informacją w Terytorialnym planie klimatyczno-powietrzno-energetycznym metropolii Lyon monitoring i ewaluacja Planu Klimatycznego są zorganizowane na trzech poziomach:

- pulpit monitorowania zawiera listę działań operacyjnych (ok. 200) pilotowanych przez agentów z różnych wydziałów metropolii; jest aktualizowany co roku,
- „punkty postępu” to obszerne dokumenty publikowane co dwa lata; łączą one wyniki działań ramowych planu klimatycznego, działania metropolii i jej partnerów,
- podejście Cit’ergie umożliwia ocenę wyników społeczności z perspektywy zewnętrznej i porównanie się z najlepszymi europejskimi standardami zgodnie z 4-letnim cyklem.

Narzędzia te są wykorzystywane w wewnętrznym monitorowaniu przez wybieranych urzędników: komitet sterujący ds. klimatu, powietrza i energii skupia zainteresowanych wiceprzewodniczących. Komitet spotyka się co roku lub co kwartał – gdy wypada termin dokonania przeglądu planu klimatycznego.

Pulpit nawigacyjny do monitorowania operacyjnego Planu klimatycznego 2030 Metropolii Lyon składa się z 5 osi strategicznych i 23 działań ramowych, które organizują i łączą 200 działań. Pulpit nawigacyjny, aktualizowany przez zespół planu klimatycznego, umożliwia ścisłe monitorowanie realizacji poprzez przywołanie celów, szczegółów działania, zarządzania i agenta pilotażowego, wskaźników monitorowania oraz możliwej kwantyfikacji przydzielonego budżetu. Jest on stale aktualizowany, w szczególności podczas corocznych wizytacji Cit’ergie, gdy następuje ocena realizacji zadań. Gdy wdrażanie działań idzie zgodnie z planem, miasta/gminy dostają etykietkę i ocenę, np. jedna gwiazdka - jeżeli zaczęły cały proces, a 5 gwiazdek - jeżeli zrealizowały co najmniej 75% działań. Pełniejsza aktualizacja jest dokonywana co 4 lata, w ramach przygotowania do przeprowadzanych w takim cyklu audytów. Pulpit nawigacyjny umożliwia także identyfikację działań, które przyczyniają się do kilku przekrojowych polityk, a zatem jest to narzędzie zapewniające spójność.

Z realizacji planu przygotowywane jest 2-letnie sprawozdanie, również co 2 lata metropolia aktualizuje zestaw wskaźników pokazujących postępy w realizacji planu klimatycznego. Identyfikowane są głównie emisje gazów cieplarnianych, zanieczyszczenia, zużycie i produkcję energii na terytorium: dane te są udostępniane publicznie przez Regionalne Obserwatorium Klimatu i Energii Powietrznej (ORCAE) i uzupełniane danymi przekazywanymi przez niektórych producentów. Sprawozdanie jest też okazją do wskazania badań, które mogą zostać wykorzystane do kolejnej aktualizacji PCAET (np. dogłębne badanie potencjału energii odnawialnej z energii geotermalnej lub ciepła przemysłowego). Wreszcie partnerzy uczestniczą w przygotowaniu raportu, deklarując działania, które udało im się zrealizować w ciągu ostatnich dwóch lat. Te elementy oceny są udostępniane podczas Konferencji Energetycznej i Klimatycznej, która jest punktem kulminacyjnym wymiany doświadczeń i potwierdzenia wspólnych zobowiązań.

W Strategii adaptacyjnej Londynu 2020–2027 przyjęto, że dane o postępach będą udostępniane za pośrednictwem pulpitu programu, który ma zostać udostępniony publicznie w połowie 2022 roku. Pod koniec każdego roku będzie publikowany raport z postępów w stosunku do celów zakładanych na ten rok.

Z kolei w Wytycznych Helsinek dotyczących adaptacji do zmian klimatu na lata 2019–2025 określono, że wdrożenie środków ma być oceniane corocznie w Helsińskim raporcie środowiskowym na potrzeby adaptacji za pomocą wskaźników wsparcia.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy o statusie miasta o wielkości równej lub	211	GUS, 2022	Obowiązek składania sprawozdań z monitorowania

większej niż 20 tys. mieszkańców			wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w miejskim planie adaptacji zgodnie z założeniami przyjętymi w rozporządzeniu
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	1	MKiŚ, 2022	Analiza, weryfikacja przekazanych przez miasta sprawozdań zgodnie z zawartą informacją w sprawozdaniu. Dostosowanie internetowego systemu sprawozdawczego zgodnie ze wzorem formularza

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia nie był przedmiotem prekonsultacji.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt zostanie przekazany do konsultacji (14 dni) do następujących podmiotów:

- 1) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP
- 2) Związek Miast Polskich
- 3) Związek Powiatów Polskich
- 4) Związek Województw RP
- 5) Związek Samorządów Polskich
- 6) Unia Metropolii Polskich
- 7) Młodzieżowa Rada Klimatyczna
- 8) Fundacja Sendzimira
- 9) Fundacja Strefa Zieleni
- 10) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju
- 11) Fundacja WWF Polska
- 12) Polski Związek Firm Deweloperskich
- 13) Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów
- 14) Towarzystwo Urbanistów Polskich
- 15) Stowarzyszenie Urbanisci Polscy
- 16) Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU
- 17) Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad (DAFA)
- 18) Miesięcznik Zielen Miejska - Abrys sp. z o.o.
- 19) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno - Artystycznej "Nie Po Drodze"
- 20) Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
- 21) Centrum Edukacji Ekologicznej Bydgoszcz
- 22) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
- 23) Polskie Stowarzyszenie Dachy Zielone
- 24) Fundacja Międzynarodowy Instytut Polityki i Strategii Ekologicznej
- 25) Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania (14 dni) następującym podmiotom:

- 1) marszałkowie województw
- 2) Instytut Ekonomii Środowiska
- 3) Instytut Metropolitalny
- 4) Instytut Rozwoju Miast i Regionów

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań związków zawodowych, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt podlega opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego, wobec czego nie wymagał zaopiniowania przez RDS.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu. Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione w raporcie z opiniowania i konsultacji publicznych udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało dodatkowych skutków finansowych na jednostki sektora finansów publicznych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja ma charakter wtórny wobec rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw – UD246, wobec czego nie będzie bezpośrednio powodowała dodatkowych skutków finansowych (w dochodach i wydatkach) dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	brak						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	brak						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	brak						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	brak						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. mają obowiązek przekazywania co 2 lata do IOŚ-PIB sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Przygotowanie przez IOŚ-PIB internetowego systemu sprawozdawczego.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie – I połowa 2024 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja będzie się odbywała na bieżąco. IOŚ-PIB będzie na bieżąco gromadził informacje, uwagi dotyczące systemu sprawozdawczego i samego formularza.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia

w sprawie wymagań jakościowych dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci brykietu lub peletu

Na podstawie art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, 1681 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci brykietu lub peletu określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 kwietnia 2024 r.

MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA

---

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działami administracji rządowej – energia oraz klimat na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2594).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia
(Dz. U. poz.)

WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BIOMASY POZYSKANEJ Z DRZEW I KRZEWÓW
W POSTACI BRYKIETU LUB PELETU

TABELA NR 1. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PELETU¹⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Średnica	D	mm	6	8
2.	Długość ²⁾	L	mm	3,15	40
3.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	10
4.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	1,2
5.	Wytrzymałość mechaniczna ³⁾	DU	%mas., stan roboczy	97,5	-
6.	Frakcja drobna	F	%mas., stan roboczy	-	1,0
7.	Dodatki ⁴⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
8.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	16,5	-
9.	Gęstość nasypowa	BD	kg/m ³ , stan roboczy	600	750
10.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
11.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02
12.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04

- 1) Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 – 1) obejmują pozostałości z korowania, piłowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); są dopuszczalne pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Ilość peletu dłuższego niż 40 mm nie może przekraczać 1 %mas.; maksymalna długość powinna wynosić 50 mm; pelet uznaje się za dłuższy niż 3,15 mm, jeżeli pozostaje na sicie o otworach okrągłych o średnicy 3,15 mm; zaleca się podać zawartość procentową peletu krótszego niż 10 mm.
- 3) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcji, transportu lub spalania (np. dodatki do prasowania, inhibitory zużłowania lub inne takie, jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

TABELA NR 2. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PELETU¹⁾ PREMIUM²⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Średnica	D	mm	6	8
2.	Długość ³⁾	L	mm	3,15	40
3.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	10
4.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	0,7
5.	Wytrzymałość mechaniczna	DU	%mas., stan roboczy	97,5	-
6.	Frakcja drobna	F	%mas., stan roboczy	-	1,0
7.	Dodatki ⁴⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
8.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	16,5	-
9.	Gęstość nasypowa	BD	kg/m ³ , stan roboczy	600	750
10.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
11.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02

12.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04
-----	--------	---	-------------------	---	------

- 1) Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyрубie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 -1) obejmują pozostałości z korowania, piłowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); są dopuszczalne pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Wymagania jakościowe dla paliw przeznaczonych do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.
- 3) Ilość peletu dłuższego niż 40 mm nie może przekraczać 1 %mas.; maksymalna długość powinna wynosić 50 mm; pelet uznaje się za dłuższy niż 3,15 mm, jeżeli pozostaje na sicie o otworach okrągłych o średnicy 3,15 mm; zaleca się podać zawartość procentową peletu krótszego niż 10 mm.
- 4) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcji, transportu lub spalania (np. dodatki do prasowania, inhibitory zużłowania lub inne takie, jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

TABELA 3. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BRYKIETU¹⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	12
2.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	3,0
3.	Dodatki ²⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
4.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg	15,5	-
5.	Gęstość ziarna	DE	g/cm ³ stan roboczy	0,9	-
6.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
7.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02
8	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04

- 1) Wyprodukowany z drewna z lasów, plantacji oraz innego surowego drewna (z wyłączeniem zagajników o krótkiej rotacji), jak również nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 -1) obejmują pozostałości z korowania, piłowania lub rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcję, transport lub spalanie (np. dodatki do prasowania, inhibitory żużlowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

TABELA 4. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BRYKIETU¹⁾ PREMIUM²⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	12
2.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	1,0
3.	Dodatki ³⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
4.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg	15,5	-
5.	Gęstość ziarna	DE	g/cm ³ stan roboczy	1,0	-
6.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
7.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02
8.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04

- 1) Wyprodukowany z drewna z lasów, plantacji oraz innego surowego drewna (z wyłączeniem zagajników o krótkiej rotacji), jak również nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 -1) obejmują pozostałości z korowania, piłowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.

- 2) Wymagania jakościowe dla paliw przeznaczonych do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.
- 3) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcje, transport lub spalanie (np. dodatki do prasowania, inhibitory zużłowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia ma stanowić wypełnienie upoważnienia do wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 3b ust. 2 – dodawanego do ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.) w ramach art. 7 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac...).

Projekt rozporządzenia stanowi realizację rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w ramach której Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW oraz wypełnienie kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej KPO).

Wprowadzenie w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu oraz brykietu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym, w tym określenie parametrów jakościowych dla tychże paliw zlikwiduje możliwość wprowadzania na rynek, a następnie spalanie w gospodarstwach domowych i instalacjach grzewczych do 1 MW stałych paliw biomasowych z domieszką dodatków chemicznie przetworzonych oraz zawierających domieszki tworzyw sztucznych.

Zgodnie z przyjętymi założeniami paliwa stałe biomasowe takie jak brykiet oraz pelet mogą być wyprodukowane z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne, traktowano jako kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225-1, obejmują pozostałości z korowania, piłowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki

drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.

W załączniku do projektu rozporządzenia zaproponowano wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci peletu lub brykietu z rozróżnieniem klas tych paliw, tj.:

- w tabeli nr 1 określono wymagania dla peletu;
- w tabeli nr 2 określano wymagania dla peletu premium jako paliwo przeznaczone do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane;
- w tabeli nr 3 określono wymagania dla brykietu,
- w tabeli nr 4 określono wymagania dla brykietu premium jako paliwo przeznaczone do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.

Paliwa stałe biomasowe takie jak pelet oraz brykiet będą scharakteryzowane za pomocą następujących parametrów:

- 1) Średnica – symbol D – jednostka [mm];
- 2) Długość – symbol L – jednostka [mm];
- 3) Wilgoć – symbol W – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 4) Zawartość popiołu – symbol A – jednostka [%mas., stan suchy];
- 5) Wytrzymałość mechaniczna symbol DU – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 6) Frakcja drobna- symbol F - jednostka [%mas., stan roboczy];
- 7) Dodatki - jednostka [%mas., stan roboczy];
- 8)Wartość opałowa – symbol Q – jednostka [MJ/kg, stan roboczy];
- 9) Gęstość nasypowa – symbol BD – jednostka [kg/m³, stan roboczy];
- 10) Azot – jednostka [%mas., stan suchy];
- 11) Chlor – jednostka [%mas., stan suchy];

12) Siarka – jednostka [%mas., stan suchy].

Przedstawione rozwiązanie w projekcie rozporządzenia stanowi realizację kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach KPO. Zgodnie z zakresem ww. kamienia milowego ujętego w treści KPO oraz w Załączniku do decyzji implementacyjnej Radu UE (CID) w celu poprawy stanu jakości powietrza, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz innych substancji w projekcie rozporządzenia wprowadzono wymagania jakościowe dla paliw stałych biomasowych - peletu i brykietu. W celu zagwarantowania podczas spalania w urządzeniach 5 klasy energetycznej uzyskania poziomów emisji określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe zaproponowano wprowadzenie wymagań jakościowych dla peletu premium. W celu przeciwdziałania praktyce greenwashingu w projekcie rozporządzenia zaproponowano nazewnictwo sortymentów paliw takie jak pelet i brykiet oraz pelet premium. W nazewnictwie poszczególnych sortymentów paliw nie stosowano przedrostka „eko”, aby nie sugerował ekologicznego charakteru tego paliwa i nie wprowadzał tym samym w błąd konsumentów.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Termin wejścia w życie rozporządzenia został określony na dzień 30 kwietnia 2024 r.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań jakościowych dla biomasy drzewnej pozyskanej z drzew i krzewów w postaci brykietu lub peletu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Małgorzata Golińska, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Żaneta Woźniak, Główny Specjalista – adres e-mail: zaneta.wozniak@klimat.gov.pl, tel.: 880 521 280</p>	<p>Data sporządzenia 29-11-2023 r.</p> <p>Źródło: upoważnienie ustawowe Art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac .....</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia ma stanowić wypełnienie upoważnienia do wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 3b ust. 2 – dodawanego do ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.) w ramach art. 7 do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac ...).

Projekt rozporządzenia stanowi realizację rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w ramach której Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW oraz wypełnienie kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Wprowadzenie w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu oraz brykietu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym, w tym określenie parametrów jakościowych dla tychże paliw zlikwiduje możliwość wprowadzania na rynek, a następnie spalanie w gospodarstwach domowych i instalacjach grzewczych do 1 MW stałych paliw biomasowych z domieszką dodatków chemicznie przetworzonych oraz zawierających domieszki tworzyw sztucznych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zgodnie z przyjętymi założeniami paliwa stałe biomasowe takie jak pelet oraz brykiet mogą być wyprodukowane z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne, traktowane jako kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225-1, obejmują pozostałości z korowania, piłowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpy i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.

W załączniku do projektu rozporządzenia zaproponowano wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci brykietu lub peletu z rozróżnieniem klas tych paliw, tj.:

– w tabeli nr 1 określono wymagania dla peletu;

- w tabeli nr 2 określano wymagania dla peletu premium jako paliwo przeznaczone do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane;

- w tabeli nr 3 określono wymagania dla brykietu,

- w tabeli nr 4 określono wymagania dla brykietu premium jako paliwo przeznaczone do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.

Paliwa stałe biomasowe takie jak pelet oraz brykiet będą scharakteryzowane za pomocą następujących parametrów:

- 1) Średnica – symbol D – jednostka [mm];
- 2) Długość – symbol L – jednostka [mm];
- 3) Wilgoć – symbol W – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 4) Zawartość popiołu – symbol A – jednostka [%mas., stan suchy];
- 5) Wytrzymałość mechaniczna symbol DU - jednostka [%mas., stan roboczy];
- 6) Frakcja drobna – symbol F – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 7) Dodatki – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 8) Wartość opałowa – symbol Q – jednostka [MJ/kg, stan roboczy];
- 9) Gęstość nasypowa – symbol BD – jednostka [kg/m³, stan roboczy];
- 10) Azot – jednostka [%mas., stan suchy];
- 11) Chlor – jednostka [%mas., stan suchy];
- 12) Siarka – jednostka [%mas., stan suchy].

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z przeprowadzonego przeglądu regulacji prawnych zarówno krajowych jak i wybranych krajów europejskich – największych konsumentów peletu w 2020 r. – Włochy, Niemcy, Dania, Francja oraz Szwecja wynika, że obecnie nie ustanowiono wymagań prawnych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. Natomiast od dnia 1 września 2023 r. obowiązują takie wymagania we Francji. W dniu 30 marca 2022 r. opublikowane zostało rozporządzenie w sprawie kryteriów technicznych, jakie muszą spełniać niektóre kategorie paliw stałych wprowadzanych na rynek i przeznaczonych do ogrzewania, w celu ograniczenia wpływu ich spalania na jakość powietrza (Journal Officiel De La République Française, Ministère De La Transition Écologique, Arrêté du 30 mars 2022 relatif aux critères techniques auxquels doivent répondre certaines catégories de combustibles solides mis sur le marché et destinés au chauffage, afin de limiter l’impact de leur combustion sur la qualité de l’air.). Zgodnie z ww. regulacjami prawnymi każde nieprzetworzone paliwo stałe pochodzące z biomasy, przeznaczone do spalania w indywidualnych urządzeniach grzewczych musi mieć zawartość wilgoci mniejszą lub równą 15%. Pelety stosowane w sektorze bytowo-komunalnym muszą spełniać wymagania normy ISO 17225-2 dla klas A1 i A2¹⁾. Rozporządzenie precyzyjnie definiuje wymagania jakościowe dla peletów, tj. zawartość wilgoci w stanie roboczym ≤ 10 % mas., zawartość popiołu w stanie suchym ≤ 1,2% mas., wartość opałowa w stanie roboczym ≥ 4,6 kWh/kg oraz zawartość azotu w stanie suchym ≤ 0,5% mas. Zgodnie z rozporządzeniem zawartość dodatków w pelecie nie może przekraczać 2% suchej masy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Producenci paliw stałych biomasowych – peletu i brykietu	ok. 880	https://epc.bioenergyeurope.org https://www.dincertco.de Pellet Report 2022 https://drewno.fordaq.com	Konieczność dostosowania parametrów produkowanych paliw stałych biomasowych – peletu i brykietu do proponowanych wymagań jakościowych.
Przedsiębiorstwa podejmujące import stałych paliw biomasowych – peletu i brykietu	Import peletu do Polski jest szacowany na poziomie ok. 200 tys. ton	Report Pellet 2020	Konieczność dostosowania parametrów jakościowych stałych paliw biomasowych – peletu i brykietu do proponowanych wymagań jakościowych
Firmy wprowadzające do obrotu paliwa stałe	40 posiadających aktywny certyfikat	http://polskaradapelletu.org/dzialalnosc/traderzy/	Sprzedaż produktu zgodna z proponowanymi wymaganiami

¹⁾ PN-EN ISO 17225-1:2021. Biopaliwa stałe. Specyfikacja paliw i klasy. Część 1: Wymagania ogólne.

biomasowe/dystrybutorzy paliw stałych biomasowych – pelet i brykiet			jakościowych dla stałych paliw biomasowych – peletu i brykietu
UOKiK/Inspekcja handlowa (IH)	16 wojewódzkich inspektoratów IH 34 delegatury IH	UOKiK	Konieczność uwzględnienia w swoich procedurach kontroli wymagań jakościowych paliw stałych biomasowych w oparciu o proponowane wymagania jakościowe zgodnie ze wskazanymi metodami badań.
Urzędy celno-skarbowe	16, wraz z delegaturami – 43 i oddziałami celnymi - 135	https://www.gov.pl/web/kas/struktura-kas	Konieczność uwzględnienia w swoich procedurach kontroli wymagań jakościowych stałych paliw biomasowych w oparciu o proponowane wymagania jakościowe
Gospodarstwa domowe	395 000,00 kotłów na pelet 2,4 mln urządzeń grzewczych na drewno kawałkowe 50 000,00 urządzeń na inny rodzaj biomasy	CEEB	Możliwość dostępu do informacji dot. parametrów jakościowych kupowanego paliwa.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie będzie poddany pre-konsultacjom.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany do konsultacji publicznych, które będą trwały 10 dni, do następujących podmiotów:

- 1) Politechnika Śląska,
- 2) Uniwersytet Śląski,
- 3) Akademia Górniczo-Hutnicza,
- 4) Warszawski Uniwersytet Medyczny, Katedra Zdrowia Publicznego i Środowiskowego,
- 5) Politechnika Warszawska,
- 6) Politechnika Wrocławska,
- 7) Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PA,
- 8) Polski Instytut Ekonomiczny,
- 9) Instytut Jagielloński,
- 10) Forum Energii,
- 11) Fundacja Na Rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii,
- 12) Instytut na Rzecz Ekorozwoju,
- 13) Polska Izba Ekologii,
- 14) Stowarzyszenie Zielone Mazowsze,
- 15) Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć,
- 16) Liga Ochrony Przyrody,
- 17) Polski Klub Ekologiczny,
- 18) Centrum Prawa Ekologicznego,
- 19) Polski Alarm Smogowy + regionalne alarmy smogowe,
- 20) Client Earth Prawnicy dla Ziemi,
- 21) Fundacja Frank Bold,
- 22) Izba Gospodarcza Sprzedawców Polskiego Węgla w Katowicach,
- 23) Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie,
- 24) Polska Rada Pelletu,
- 25) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA,
- 26) Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych,
- 27) Polska Federacja Stowarzyszeń Chorych na Astmę i Choroby Alergiczne i Przewlekłe Obturacyjne Choroby Płuc,
- 28) Polskie Towarzystwo Chorób Płuc,

29) Polskie Towarzystwo Zdrowia Publicznego.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania (10 dni) następującym podmiotom:

- 1) marszałkowie województw,
- 2) wojewodowie,
- 3) Główny Inspektor Ochrony Środowiska,
- 4) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- 5) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 6) Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych,
- 7) Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy,
- 8) Młodzieżowa Rada Klimatyczna,
- 9) Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla,
- 10) Główny Instytut Górnictwa,
- 11) Prezes Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z uwagi na zakres projektu, który dotyczy zadań związków zawodowych, projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania do reprezentatywnych związków zawodowych. Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania (21 dni) następującym podmiotom

- 1) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 3) Forum Związków Zawodowych.

Z uwagi na zakres projektu, który dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt będzie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt podlegać będzie opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z 2020 r. poz. 568 i 2157).

Projekt nie podlega także opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Ponadto wyniki przeprowadzonych konsultacji i opiniowania zostaną dodatkowo streszczone w zamieszczonym na stronie RCL Raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedstawione rozwiązanie nie generuje bezpośrednio kosztów dla budżetu państwa.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
	osoby niepełnosprawne i osoby starsze	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wprowadzenie minimalnych wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych regulowanych przedmiotowym projektem rozporządzenia nie będzie powodowało dodatkowych kosztów dla dużych przedsiębiorstw, których produkcja jest objęta systemem certyfikacji ENplus/DINplus i których produkty spełniają wymagania jakościowe dla stałych paliw biomasowych.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-						
	osoby niepełnosprawne i osoby starsze	-						
Niemierzalne		-						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wprowadzenie wymagań jakościowych dla stałych paliw biomasowych wiąże się z wprowadzeniem na rynek krajowy pewnych standardów, które pośrednio przyczynią się do wzrostu konkurencyjności krajowej gospodarki.</p> <p>Przedmiotowe rozporządzenie umożliwi konsumentom pozyskanie informacji na temat jakości kupowanego paliwa i dokonywanie świadomego zakupu dostosowanego do posiadanych urządzeń grzewczych.</p> <p>Przedmiotowe rozporządzenie będzie miało wpływ na kontrolę i monitorowanie podmiotów wprowadzających paliwa stałe biomasowe do obrotu.</p> <p>Wprowadzenie wymagań jakościowych dla stałych paliw biomasowych nie będzie miało wpływu na koszty funkcjonowania producentów paliw stałych posiadających certyfikat np. ENplus/DINplus .</p> <p>Natomiast w przypadku małych i mikro przedsiębiorców, którzy do tej pory nie prowadzili badań jakości swoich produktów, konieczne będzie dostosowanie ich produktów do minimalnych wymagań jakościowych, co może prowadzić do wzrostu kosztów produkcji. Koszt ten jest trudny do oszacowania ze względu na brak informacji o kondycji tych zakładów zarówno od strony technologicznej jak i ekonomicznej.</p> <p>Paliwa stałe biomasowe nie spełniające proponowanych minimalnych wymagań jakościowych powinny być kierowane do ciepłownictwa i energetyki.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwroconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów	☐ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur	☐ zwiększenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy	☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:	☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: nie dotyczy	
9. Wpływ na rynek pracy	
Projekt rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☒ środowisko naturalne	☐ demografia
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Wprowadzenie paramentów jakościowych dla paliw stałych wynika z konieczności poprawy stanu środowiska, jakości powietrza oraz ochrony zdrowia i życia ludzi. Niedopuszczenie wprowadzania do obrotu stałych paliw biomasowych niespełniających wymagań określonych w przedmiotowym projekcie powinno przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesu spalania paliw stałych w małych źródłach.</p> <p>W świetle utrzymujących się w Polsce przekroczeń norm jakości powietrza określonych dla pyłu PM10, i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu należy uznać to działanie za odpowiednie i niezbędne do ochrony zdrowia i życia ludzi.</p> <p>Polska ma problem z dotrzymaniem norm jakości powietrza wynikających z przepisów prawa unijnego dotyczących jakości powietrza, w tym z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszeo powietrza dla Europy. Pomimo obserwowanej poprawy jakości powietrza i obniżenia stężeń substancji w powietrzu, w dalszym ciągu stwierdzone są przekroczenia obowiązujących poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, jak również poziomu docelowego benzo(a)pirenu.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, uzasadnionym jest wprowadzenie wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – peletu i brykietu, jako środka mającego na celu ochronę środowiska, zdrowia i życia ludzi.</p>
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Termin wejścia w życie rozporządzenia ustanowiono na dzień 30 kwietnia 2024 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ze względu na przedmiot regulacji nie jest przewidziana ewaluacja projektu, tym samym nie przewiduje się stosowania mierników dla tej ewaluacji.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	